

PEDAGÓGIAI PROGRAM

**SZENT JÓZSEF KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA
ÉS ÓVODA - KATHOLISCHE GRUNDSCHULE**

SZEKSZÁRD

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	2
I. BEVEZETŐ.....	4
I. 1. Az intézmény küldetésnyilatkozata	4
I. 2. A pedagógiai program törvényi háttere	10
I. 3. Az iskola működésének törvényi alapja: Az Alapító Okirat	10
II. AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA	12
II. 1. Az intézményi nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	12
II. 2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	24
II. 3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	24
II. 4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok	31
II. 5. Pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai	33
II. 6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje ..	35
II. 7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje	44
II. 8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	45
II. 9. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	47
II. 10. A tanuló felvételének és átvételének helyi szabályai	52
III. A KATOLIKUS ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	54
III. 1. Személyi feltételek	54
III. 2. Tárgyi feltételek	54
III. 3. Az óvodai élet megszervezése.....	55
III. 4. Az óvoda kapcsolatai	57
III. 5. A katolikus óvoda tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	60
IV. HELYI TANTERV	87
IV. 1. A választott kerettantervek megnevezése	87
IV. 2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások, szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám	87
IV. 3. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	91
IV. 4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai.....	91
IV. 5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módjai.....	96
IV. 6. A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai.....	97
IV. 7. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje.....	97

IV. 8. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módjai, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái.....	99
IV. 9. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	108
IV. 10. Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	110
IV. 11. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek.....	111
IV. 12. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, projektoktatás.....	116
IV. 13. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	118
IV. 14. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	119
IV. 15. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei.....	122
IV. 16. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	123
V. A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK	124
V. 1. A pedagógiai program érvényességi ideje.....	124
V. 2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata.....	124
V. 3. A pedagógiai program módosítása	124
V. 4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala.....	124
V. 5. Melléklet.....	124
V. 6. A Pedagógiai Program elfogadása és jóváhagyása	125

I. BEVEZETŐ

I. 1. Az intézmény küldetésnyilatkozata

I. 1. 1. Az iskola létrehozásának bemutatása

Iskolánk alapítása Pöndör János, városunk egy jómódú polgára nevéhez fűződik. 1926-ban az ő szorgalmazására és segítségével indult katolikus iskola városunkban. Iskolaépület nem volt, Jankó Ágoston főispán közbenjárására sikerült a Garay János Állami Gimnázium egy második emeleti nagy helyiségét biztosítani tanítás céljára. Itt kezdődött az iskola munkája első, második és harmadik osztállyal.

Az iskola részére 1927 őszen találtak megfelelő épületet. Az Egyházközség megvásárolta a Bezerédj utca 15. sz. alatt lévő Kramolin-féle házat és azt az Isteni Megváltó Leányai szerzet nevére íratta, azzal a kikötéssel, hogy azt sem eladni, sem más célra felhasználni nem szabad. Itt nyílt meg 1928-ban a magán elemi iskola 4 osztállyal.

Az iskola felszereléseit, bútorait Kiss Lajos esperes úr vásárolta. Az iskola fenntartási költségeire tandíjat állapítottak meg.

A tanintézményben 1930-ban már 150 diák tanult.

Az iskola épületét 1933-ban fel kellett újítani, ki kellett cserélni az egész tetőszerkezetet. Ezt a munkát adományokból végeztették el.

Az iskola működését 1945-ben betiltották, története csak évtizedekkel később folytatódik.

Az Antall-kormány lehetővé tette, hogy az egyházak visszaigényeljék ingatlanjaikat. A Megváltóról Nevezett Nővérek Kongregációja is visszaigényelte szekszárdi ingatlanját, a volt iskolaépületet. Ugyanekkor létrejött egy megállapodás a rend és a szekszárdi Belvárosi Plébánia között, mely szerint a visszaigényelt iskola használati jogát a nővérek átadják a plébániának. Ekkor kezdődtek meg a tárgyalások a szerzetesrend, a Belvárosi Plébánia és a Polgármesteri Hivatal részvételével az iskola épületének visszaadásáról. A város a régi ingatlant nem kívánta visszaadni. Ideiglenes működési helyül a volt bölcsőde épületét ajánlotta fel a Kecskés Ferenc utcában. Itt indulhatott újra 1993-ban, csaknem 50 év szüneteltetés után a keresztény elveken alapuló oktatás és nevelés. A legelső első osztályba 18 kisgyermeket íratnak, tanítóik Schauber Hedvig és Csedő Enikő voltak. A német nemzetiségi nyelvet óraadóként Heil Ágnes oktatta. A folytonosság biztosítása érdekében a volt bölcsőde épületében működött egy nagycsoport, hogy a következő tanév első osztálya biztosítva legyen. Ez így is történt. A nagycsoportosok teljes létszámmal mentek iskolánk első osztályában

Az 1995 / 96 -os tanévtől a Dienes Valéria Általános Iskolában kapott alkalmi elhelyezést az iskola. Ekkor az 53 diák tanítását, nevelését 8 tanító látta el.

Az iskolaalapítás kezdetétől számítva öt év elteltével, 1997-ben sikerült megállapodni Kocsis Imre Antallal, Szekszárd város polgármesterével a csereingatlanban. Iskolánk végleges otthona az egykori Úttörőház (később Gyermek Ház) lett. A hosszas tárgyalások lelkes és kitartó résztvevői közül meg kell nevezni Farkas Béla plébánost, Balogh M. Rita rendi tartományfőnöknőt, Posta Pétert, az Egyházközség világi elnökét, és dr. Say Istvánt, az egyházközség Oktatási Bizottságának vezetőjét.

A jó ügy szolgálatához háttérrel és támogatást azok az elhivatott szülők biztosítottak, akik számos bizonytalansági tényező ellenére vállalták, hogy gyermekeiket iskolánkba íratják.

Az iskola bútorzatának és felszerelési tárgyainak túlnyomó többségét (padok, székek, asztalok, táblák, nyelvi laboratórium, stb.) adományként kaptuk - néhány hónap leforgása alatt – itthonról, illetve Németországból.

Az 1997 / 98-as tanévet a Bajcsy Zsilinszky utcában kezdtük meg 95 beíratott tanulóval, 11 pedagógussal. Az iskola a tanévnyitón felvette a Szent József nevet.

1998. január 1-jétől új korszak kezdődött a katolikus iskolák életében, hiszen a MKPK döntése értelmében a katolikus iskolák püspöki irányítás alá kerültek. Ez időtől kezdve a fenntartói feladatokat és jogokat Mayer Mihály pécsi megyéspüspök vette át. Három hónappal később közoktatási

megállapodást írt alá a város polgármesterével, melyben a polgármesteri hivatal további 5 évre vállalta az iskola anyagi támogatását.

2003 nyarán az iskola elindulásában kiemelkedően fontos szerepet játszó Farkas Béla plébános új szolgálati helyre helyezték, helyét elődjéhez hasonlóan az iskolához elkötelezett, az ifjúság nevelésében élen járó Bacsmai László plébános foglalta el.

2007-ben tárgyalások kezdődtek a pécsi püspökség és Szekszárd Város polgármestere között arról, hogy a város főterén álló megüresedett régi iskolaépület lehetne iskolánk végleges otthona. A megállapodás létrejött, a vásárlási szerződés megkötött. 2008 nyarán pedagógusok, szülők, tanulók összefogásával elkezdődött a költözködés. És szeptemberben már az új épületben kezdődött el a tanítás.

2012. Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén Horváth István a város polgármestere átadta az iskola kulcsát Dr. Udvardy György megyéspüspöknek. Ezzel lezárult iskolánk épületről épületre vándorlási folyamata, a biztos hely reményteli jövőt ígér a város vallási oktatásában.

I. 1. 2. Az óvoda létrehozásának bemutatása

A "szegzárdi" római katolikus óvoda és gyermekmenhelyet fenntartó egyesület kiváló működéséről értesülhetünk az 1871.-es korabeli lapokból. Az egyesület elnöknője Simontsits Béláné, Tolna vármegye akkori alispánjának felesége. Az éhség enyhítésére megszervezte és megalapította a Római Katolikus Óvoda és Menhely Egyesületét, valamint a népkonyhát. 1893. január 1-jén működését már meg is kezdte. Szekszárd hálája jeléül azt az utcát, amelyben az óvoda és a néhai konyha állt, Simontsits Béláné utcának nevezte el. Az óvoda támogatói közé tartozott még Udvardy Sándor, aki részt vett Szekszárd város minden társadalmi és jótékonyági megmozdulásában.

1928-ban azonban Halmos Aladár tanfelügyelő arra hívta fel a város vezetőinek figyelmét, hogy az óvoda épülete és felszereltsége kívánnivalót hagy maga után. A tanfelügyelő szigorúan ellenőrizte az óvoda állapotát és felszereltségét.

A római katolikus hitközösség szűkös anyagi helyzete miatt már nem tudta vállalni a szervezést. Századunk harmincas éveiben nyílt meg az Isteni Megváltó leányai rend óvodája, ahol 1937-ben Czezhmeister K. Jozefa irgalmas nővér volt az óvónő. 1948-ban a városban és az országban is végbement az államosítás. Az ország összes óvodája egységes vezetés alá került.

Közelmúlt:

Óvodánk 1991 szeptemberében "Ökomenikus Óvodaként" alakult meg. Az első csoport 17 gyermekkel, 2 óvónővel, 1 dajkával indulhatott el. A létszámnövekedés miatt nagyobb óvodára lett szükség. A Szekszárd Városi Önkormányzat segítségére volt az egyháznak, hogy a következő tanévben (1992/93) a katolikus óvoda elkezdhesse önálló működését. A képviselő-testület megtárgyalta a római katolikus óvoda és iskola elhelyezésével kapcsolatos javaslatot, és az 1990 évi LXV. tv. 8 /1-2/ bekezdésben foglaltak alapján a következő határozatot hozta: A Szekszárdi Római Katolikus Egyházközösség, az Isteni Megváltóról Nevezett Nővérek Kongregációja és Szekszárd Város Önkormányzata megállapodása alapján a katolikus óvoda és az alapítandó általános iskola helyéül a Kecskés Ferenc utca 9. sz. alatti ingatlant jelölte ki. Megállapodás a cserekártalanításról, amely létrejött egyrészt Szekszárd város képviselő-testülete képviselője: Kocsis Imre Antal polgármester, másrészt az Isteni Megváltóról Nevezett Nővérek Kongregációja képviselője: Balogh M. Rita N. Tartományfőnöknő között. Szekszárd Város Képviselő testülete végleges és visszavonhatatlan hozzájárulását adja, hogy a szekszárdi 4600 sz. tulajdoni lapon felvett 4441 hsz.-ú 2031 m² alapterületű bölcsőde megnevezésű ingatlan tulajdonjoga az Isteni Megváltóról Nevezett Nővérek Kongregációja javára az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre kerüljön.

Az 1993/94/95-ös tanévekben a katolikus iskolások is ebben az épületben kaptak helyet, ami nem volt ideális sem a gyerekeknek, sem a pedagógusoknak.

1995. szeptemberétől, az iskola elköltözése után az óvodánk neve Katolikus Óvoda.

Az intézmény fennállásának 5 éves évfordulója alkalmából (1997. május 22-én) ünnepélyes keretek közt felvette a Szent Rita Katolikus Óvoda nevet.

1999. július 1-től az Egyházmegye az óvodát a Szent József Katolikus Iskolával összevonta, így az óvoda az iskola tagintézménye lett. A két intézmény hivatalos neve Szent József Iskolaközpont: Szent József Katolikus Általános Iskola Katholische Grundschule és Szent Rita Katolikus Óvoda. Gazdasági önállóságát elveszítette, de szakmailag független maradt.

Egy megnyert unios pályázatnak köszönhetően 2012-ben az óvoda épülete, tetőszerkezete, fűtésrendszere teljesen megújult. Ez a barátságos, szép környezet várja azon szülők jelentkezését, akik keresztény nevelésben szeretnék részesíteni óvodáskorú gyermekeiket.

Óvodánk arculata

Óvodánk 1997. május 22-én ünnepélyes keretek között vette fel a Szent Rita nevet. 1990-ben, amikor az óvoda szervezésébe kezdtünk, nagyon sok akadályba ütköztünk, ezért Szent Rita közbenjárását kértük az óvoda létrejöttéhez. Úgy éreztük, hogy kétségbeejtő helyzetünkben Ő segített meg bennünket, /mert Rita még az utolsó pillanatban is segít/, így amikor lehetőségünk adódott, Őrá bíztuk az óvodát. Szerény, állhatatos élete példa mindannyiunknak, arra törekszünk, hogy munkánkat, tetteinket szeretet, jóság, alázat jellemezze.

Szent Rita május 22-én született evilágra és az örök boldogságra is.

„Szent Rita, kérlek taníts meg örülni, szememből, szemekből könnyeket törölni. Taníts, hogy ne legyek senkinek kárára, taníts a jóságra, békére, hála!”/Népi ima Szent Ritához/

I.1.3. Katolikus gyermekkép

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve - meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

a) a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;

b) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;

c) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

d) az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.

Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben megjelenhetnek a különböző - köztük az innovatív - pedagógiai törekvések.

Az óvoda elkészíti pedagógiai programját, amelynek meg kell felelnie az Alapprogramban foglaltaknak. Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő óvodai pedagógiai programok egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesüljenek azok az általános szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz.

Az óvodai pedagógiai program elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe kell venni a nemzetiségi óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda nemzetiségi nevelést végez. Sajátos

nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel.

Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások -beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is- együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

„Milyen jó, hogy itt vagy ...! S karod ölelésre tárod,
Bár kezded kicsiny, Szíved mégis átöleli a világot!”

A keresztény ember számára a gyermek Isten ajándéka, az élet folytonosságának láncszeme. Az Isten adta természet és erkölcs törvényei szerint lép be az életbe, és az Isten adta törvények szerint a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszünk.

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó. Ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Az alábbi feladatok módjának, mikéntjének megfogalmazásából rajzolódjon ki a katolikus gyermekkép:

- Keresztény szemlélet hassa át az óvodai nevelés pedagógiai alapelveit.
- Az óvodai nevelés gyermekközpontú, az egész személyiséget fejleszti:
  - o a megfelelő személyi és tárgyi környezettel,
  - o a vallási neveléssel, keresztény értékek hordozásával, megismertetésével,
  - o az egészséges életmód alakításával,
  - o az érzelmi neveléssel,
  - o az erkölcsi neveléssel,
  - o a közösségi neveléssel,
  - o az anyanyelvi neveléssel,
  - o az egyéni készségeknek és képességeknek megfelelő, tevékenységbe ágyazott értelmi fejlesztéssel,
  - o a testi és lelki szükségletek kielégítésével.
- A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések megfogalmazása (tárgyi, személyi feltételek megléte).

I.1.4. Katolikus Óvodakép

„Arról ismerje mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt.”/Jn,13,35/

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

A katolikus óvoda a katolikus köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, amely kiegészítője a családi nevelésnek a gyermek 3. életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció, melynek megvalósulása során a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmónikus fejlődését, a személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

I. 1. 5. Küldetésnyilatkozat

„ ... A mennyek országa hasonlít a mustármagra, amelyet fogott a gazda és elvetett kertjében. Ez kisebb minden más magnál, azonban amikor felnő, nagyobb minden veteménynél, fává terebélyesedik, úgyhogy jönnek az ég madarai és fészket raknak ágai között. ”

/Máté 13/

Katolikus intézményeink olyan missziós feladatot látnak el, ahol a katolikus nevelésnek át kell fognia az egész intézményt, egységbe kell foglalnia dolgozóit, az odajáró gyermekeket és a szülőket. Közös alapokon álló közösségben valósulhat meg a gyermekek személyiségének kibontakoztatása, az evangélium örömhírének megismerése, életük Istenbe való belegyökereztetése.

Intézményeink tudatosan arra kötelezik el magukat, hogy az egész ember formálásán munkálkodjanak, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben minden emberi érték kibontakozik és egymásba fonódik. Benne és a teremtés rendjének felismerésében gyökerezik a kötelesség az emberi értékek tisztelete iránt, érvényre juttatva a tanulókat, a gyermekeket megillető autonómiát, közben betöltve a sajátos küldetést, amely minden ember szolgálatára kötelez.

Az intézmény azért tanít, hogy neveljen, vagyis belülről alakítsa az embert, s fölé emelje azoknak a körülményeknek, amelyek meggátolják a teljes emberré válásban. Ezt szem előtt tartva intézményeink olyan nevelési tervből indulnak ki, amely céltudatosan, Krisztusba ágyazottan a személyiség mindhárom aspektusának: lelki, szellemi, érzelmi világának teljes kimunkálására irányul.

Küldetésünk tanulóink üdvösségének a munkálása, minden igényük segítése, ami javukat szolgálja. az általános műveltséget megalapozó nevelés és oktatás biztosítása során.

*„Lebegj előttünk tisztos, ősz hajaddal,
Bíztass, emelj tündöklő példaként”*

/Bán Aladár: Szent Józsefhez/

I. 2. A pedagógiai program törvényi háttere

A pedagógiai program a hatályos jogszabályoknak megfelelően készült.

I. 3. Az iskola működésének törvényi alapja: Az Alapító Okirat

Az intézmény

neve: Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda - Katholische Grundschule

Rövid neve: Szent József Iskolaközpont

Székhelye: 7100 Szekszárd, Garay tér 9.

Az intézmény óvodai tagintézménye: 7100 Szekszárd, Szent-Györgyi Albert u.9.

A fenntartó

neve: Magyar Katolikus Egyház Pécsi Egyházmegye

címe: 7624 Pécs, Dóm tér 2.

Az alapító

neve: Szekszárd-Belvárosi Római Katolikus Egyházközség

címe: 7100 Szekszárd, Béla tér 9.

Az alapító okirat kelte: Szekszárd, 2022. május 2.

A működési engedélyt kiadó szerv

neve: Tolna Megyei Kormányhivatal

címe: 7100 Szekszárd, Szent István tér 11-13.

A működési engedély kelte: 2022. május 27.

A közoktatási megállapodás megbízójának

neve: Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata

címe: 7100 Szekszárd, Béla tér 8.

Az intézmény típusa: Többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény (óvoda és általános iskola)

Az intézmény jogállása, gazdálkodási jogköre:

A fenntartó irányításával, önálló jogi személyiséggel rendelkező köznevelési intézmény, az igazgató felelősségével önállóan gazdálkodó köznevelési intézmény

Az engedélyezett évfolyamok, csoportok száma:

Óvodában 3 csoport 75 fő

Iskolában 8 évfolyam 180 fő

II. AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA

II. 1. Az intézményi nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

II. 1. 1. Az intézményi nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei

II.1.1.1. Alapelveink

Kiemelkedő fontosságot szánunk tanulóinknak a keresztény erkölcsi és szellemi nevelésére, a katolikus hitelvek szerinti életvitel kialakítására és folytatására.

Elsődleges cél a hit ébresztése, a gyermekek, diákok személyes istenkapcsolatra vezetése Isten Igéje által, az Egyház Tanítóhivatalának dokumentumaival összhangban. A hitre nevelés nem annyira szavakkal történik, mint inkább a pedagógusaink, intézményi dolgozóink életpéldáján, a hétköznapi élethelyzetekben észrevehető Krisztus központi viselkedésén és gondolkodásán keresztül. A gyermek, tanuló azt az életstílust sajátítja el, amit a közvetlen környezetében lát.

Arra törekszünk, hogy a diákok biztos alapkészségek birtokában korszerű, használható, alkalmazható tudásra tegyenek szert, és legyenek képesek boldogulni a szűkebb és tágabb környezetükben. A tudás mellett szilárduljon meg bennük a katolikus erkölcs és hit.

II.1.1.2. Értékeink

1. ÁLTALÁNOS ÉRTÉKEK

1. Ember

Az ember nem önmaga alkotója, vagy véletlen és céltalan folyamatok eredménye, hanem a mindeneget alkotó, végtelenül és visszavonhatatlanul szerető Isten teremtménye, aki saját képmására és lényének hasonlóságára alkotta őt férfinek és nőnek. Természete szerint két világ határán helyezkedik el: halandó teste és szükségletei alapján az anyagi világhoz, célját és létének értelmét tekintve pedig az anyagi világon túli létezőkhöz tartozik. Az ember küldetése, hogy elérje élete célját, az üdvösséget, és megélve az Istentől – bűn által – való elválasztottság megszűnését, visszajusson Isten jelenlétébe Jézus Krisztus kereszthalála és feltámadása által. Földi élete során törekedjen a tökéletes szeretetre embertársai iránt és Istennel együttműködve, a természet rendje szerint művelje a teremtett világot.

2. Élet tisztelete

Isten teremtő művének csúcsa az ember. Az élet szerzője és forrása Isten, ezért az emberi élet önmagában érték és megelőzi a teljesítményt. Isten gondviselő szeretete minden teremtményére kiárad. A teremtés rendje által közöttük hierarchiát állított fel, majd minden élőlényt megáldott, ezért az élet minden formáját tisztelni kell a teremtés rendje szerint.

3. Család

Egy férfi és egy nő szabad akaratból meghozott életfogytig tartó elköteleződése egymás iránt a kölcsönös, fenntartás nélküli önátadás és feltétlen elfogadás jegyében. Célja a másik boldogságának munkálása, a szeretetkapcsolat megélése, valamint a következő generáció életre hívása és felnevelése.

4. Teremtett világ

A teremtett világot Isten Igéje által hívta életre. A világmindenség rendjét és harmóniáját a létező dolgok közti különbségek és azok egymás közötti kapcsolatai adják. A teremtés szépsége a Teremtő végtelen szépségének visszatükrözése. Az ember a világot ajándékba kapta Istentől, ezért felelősséggel tartozik a világban folytatott tevékenységéért (pl. nem élheti fel a jövőt a jelenben.). Az ember feladata, hogy a létező dolgok közötti kapcsolatokat – természeti törvényként – megismerje és művelje a rábízott értékeket, végső soron pedig ezen keresztül is felismerje és tisztelje annak Teremtőjét, akaratával és értelmével pedig alárendelje magát üdvözítő tervének.

5. Kapcsolat

Az ember természetét tekintve társas lény. Feladata, hogy törekedjék a szeretet mind teljesebb megélésére Istennel, önmagával, embertársaival és a teremtett világgal egyaránt.

2. EGYHÁZUNK ÉRTÉKEI

1. Hit

A hit a nem látott dolgokban való bizonyosság. Hitünk alapja a mindent alkotó és az étellel megajándékozó Isten szeretetének elfogadása és visszatükrözése. Célja az üdvösség, vagyis Isten állandó jelenlétébe való eljutás, ami teljességében csak a halálunk után, Krisztus érdemszerző áldozata révén valósul meg.

2. Remény

Az életnek van értelme, amelynek alapját Isten emberszerető gondviselése és az örök életre való meghívása adja. Ez a bizonyosság ad erőt a feladatok, a nehézségek elviseléséhez és a számunkra ismeretlen jövő felé fordulás derűjéhez.

3. Szeretet

Isten maga a szeretet. A szeretet így elköteleződés Isten mellett, az az Istentől kapott, Jézustól tanult érték, amely segít túllépni emberi korlátainkon, és az arra kötelez bennünket, hogy megismerjük a ránk bízott tanítványokat, és azt adjuk számukra, amire személyesen szükségük van.

4. Közösség, egyház

Krisztus követői, akik együttesen teszik láthatóvá – építik fel – a testet, amelynek feje Krisztus. Különböző ajándékaik és a Szentlélek kegyelmei révén általuk folytatja a világban Isten megváltó működését Krisztus második eljöveteleig.

5. Szabadság

Az ember számára az abszolút szabadság nem létezik. Körülményeinkben (anyagi szükségletek, idő, tér stb.) korlátozottak vagyunk, ugyanakkor minden pillanatban van döntési lehetőségünk: igen-t vagy nem-et mondani az adott körülményre.

6. Szolgálat – Caritas

A szolgáló szeretet, ami révén észrevesszük embertársunk szükségleteit, és a lehetőségeink szerint kipótoljuk mindazt, amiben hiányt szenved. Szolgáló szeretet az is, amellyel egymás felé és tanítványaink felé fordulunk.

7. Egyházi hagyományaink

A katolikus egyháznak az egymást követő generációk által kétezer év alatt megfogalmazott, a különböző korok által felvetett új szempontok szerint újra értelmezett és megőrzött tanítása és kialakított szimbólumrendszere.

8. Családiasság

Ez alatt azt értjük, hogy intézményeinkben az oktatás során nem csupán a tudás átadásához és a továbbhaladáshoz szükséges teljesítménynek tulajdonítunk fontos szerepet, hanem legalább ilyen fontosnak tartjuk az egymásra figyelést, gondot fordítunk a feladatot végző ember – diák, tanár vagy bármilyen munkatárs – személyes igényeire és – a lehetőségekhez képest – tekintettel vagyunk a különböző életállapotokból adódó különleges helyzetekre. E személyes kapcsolatok által erősítjük a szociális érzékenységet, az érzelmi intelligenciát, az értékesség tudatát és a közösség élményét.

3. NEVELÉSI ÉRTÉKEK

1. Tudás, műveltség

A teremtett világ felfedezése során szerzett ismeretek, a különböző emberi kultúrák által létrehozott anyagi és szellemi alkotások, amikre a jelen társadalma épül. Ezek ismerete nélkülözhetetlen a jelen megértése és a jövőre vonatkozó tervek kialakítása szempontjából.

2. Empátia, elfogadás

A másik ember érzéseivel, élethelyzetével való azonosulás képessége. Ez a beleélő képesség teszi lehetővé, hogy megértsük embertársunk véleményét, cselekedeteit – még ha adott esetben különbözik is a mienktől –, és ez segíti a kölcsönösen elfogadható közös értékek mentén való együttműködés kialakítását.

3. Személyesség pedagógiája

A személyiség kibontakozása, olyan hosszú folyamat, amelyet kísérni kell. Az intézmény világos, áttekinthető, kiszámítható kereteket biztosít ehhez a folyamathoz. Az egyéni fejlődés-fejlesztés kísérése személyes törődést és odafigyelést követel, amit a legteljesebb módon meg akarunk adni növendékeinknek.

4. Hazaszeretet

A nemzet iránti kötődés, a hagyománytisztelet, a magyarságtudat és a felelős állampolgári viselkedés megalapozása a nevelés minden területén. Identitásunk fontos része.

5. Anyanyelvi nevelés

Fontosnak tartjuk az anyanyelvi kultúra (hagyományainak, legfontosabb szerzőinek és műveik) széleskörű megismertetését és a köznapi életben való kiművelt, tudatos használatát.

6. Nemzetiségi hagyományok

Az intézmény sajátosságainak megfelelően a nemzetiségi önazonosság alapjainak lerakása. A népcsoport kultúrájának, hagyományainak ápolása, átörökítése.

7. Intézményi hagyományok

A jeles napoknak, a nemzeti, intézményi ünnepeknek, a liturgikus év kiemelt eseményeinek, időszakainak megünneplése fontos feladat. Az intézményben kialakult jó gyakorlatok beépítése a mindennapi tevékenységekbe.

8. Idegen nyelv ismerete

Más kultúrák és az azokból származó emberek világszemléletének, értékeinek megismerése szempontjából nélkülözhetetlen tudás. A kor elvárásainak megfelelő, felhasználóképes idegen nyelvi tudás kialakítása.

9. Rend és fegyelem

„Tartsd meg a rendet, a rend is megtart téged” mottó alapján, szokás és szabályrendszer kialakítása, belsővé tétele, betartása és betartatása.

10. Egészséges életmód

A testi, lelki, szellemi egység megvalósítása érdekében az egészséges életvitel igényének kialakítása és mindennapi gyakorlatának biztosítása.

11. Művészeti nevelés

A személyiség legbelsőbb rétegeit az érzelmeket éri el, a tudattalan összekötő elemeit érinti meg. Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a növendékekben a művészet megörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

II. 1. 2. Az intézményi nevelő-oktató munka céljai

- Tanulóink üdvösségének munkálása, minden igényük segítése, ami javukat szolgálja.
- Nevelésünk során a gyermekek, tanulók váljanak képessé a hit befogadására, mely folyamat során megváltozik viszonyuk önmagukhoz és a másik emberhez, az emberi világ megnyilvánulásaihoz, valamint kapcsolódásuk a természeti és tárgyi környezethez, a teremtett világhoz.
- Kiemelt törekvés, hogy diákjainknak érzékük legyen a transzcendencia és a valódi értékek iránt. Egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára. Váljanak a liturgia aktív részeseivé.
- Az ide járó gyermekek, tanulók tapasztalják meg, hogy a közösség, amelyben élnek, olyan, mint egy nagy család. Ennek a közösségnek, amelybe mind-annyian meghívást kaptak, fontos, felelős tagjai, ezen keresztül érezzék meg Isten szeretetét, alakuljon ki az egészséges önértékelés, egymás elfogadása, az élet tisztelete, hogy felnőtté válva mindezt továbbadhassák.
- Tanulóink megérjének a szabadság felelős használatára, érzékük legyen az igazi értékek iránt, megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot, törekedjenek a folytonos önképzésre és önnevelésre.
- Magyarságunk gyökereit megismerjék, magyarságtudatuk erősödjön, nemzeti identitásukat megszilárdítsák. A hagyományokat, állami ünnepeket és az egyházi év ünnepkörét megtartsák, az azokon való részvételt belső igénnyé fejlesszék.
- Tanulóink felismerjék és kamatoztatni tudják a kapott képességeket, támogató segítséget kapjanak hivatásuk felismerésére, hogy életük során alkalmassá váljanak a közösségi tevékenységre és a másokkal – családban, társadalomban – való eredményes együttműködésre.

II. 1. 3. Az intézményi nevelő-oktató munka feladatai

A katolikus közoktatási intézmény kötelessége vállalni a tanulók személyiségének keresztény szellemű formálását: „ma különösen, hiszen számot kell vetnünk azzal, hogy a család és a társadalom e téren nem teszi meg, ami rajta áll.”¹

Ezért intézményünk feladata:

- A hitre nevelés szője át az intézményeink mindennapi életét. Személyre szabott legyen, alkalmazkodjon a gyermek, a tanuló hitéleti múltjához.
- A hit-élet erősítését szolgáló közösségi (lelkigyakorlat, zárandoklat, stb.) programokban az egyéni életélmények szerzésének, az egyéni képességek kibontakozásának a hit-élet erősítését szolgáló közösségi (lelkigyakorlat, zárandoklat, stb.) programoknak segítése.
- Segítse a gyermekeket és a fiatalokat, hogy felismerjék a Krisztusban kapott szabadság jelentését, felismerjék a benne rejlő lehetőséget.
- A személyes meggyőződés, a keresztény világszemlélet és világnézet kialakulásának és érzelmi-szellemi megerősödésének előmozdítása, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Teremtsen a diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzeteket, hogy képessé váljanak felelős döntések meghozatalára.
- Mutasson fel szentek, ismert egyházi és elismert személyiségek által követésre méltó példákat.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában ismeretek közvetítése. Tanulóink felkészítése a továbbtanulásra.
- A műveltség erkölcsi és vallási dimenzióinak feltárása, megmozgatva ezzel az egyén lelki működését, és segítve őt abban, hogy az erkölcsi szabadsághoz eljusson. Szilárd erkölcsi ítélőképesség és reális önismeret elősegítése.
- Esztétikus, biztonságos környezet, szeretetteljes, mindenkit elfogadó, családias, bizalmat árasztó, elfogadáson alapuló légkör biztosítása.
- Segítse, hogy tanulóink a haza felelős polgárává váljanak, kifejlődjön bennük a hazafiság érzelmvilága. Hagyományaink, ünnepeink megismertetése, átörökítése, azok élővé tétele.
- A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek figyelembevétele.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal az egyéni képességek kibontakozásának és a minél teljesebb társadalmi beilleszkedésnek a segítése.
- Azoknak a hátrányoknak a csökkentésére való törekvés, amelyek a gyermekek szocio-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.

II. 1. 4. Az intézményi nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Nevelő-oktató munkánk eljárásainak, eszközeinek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez, a pedagógusok személyiségéhez, felkészültségéhez.

Az eljárások, eszközök alkalmazásának egyetlen törvénye van: a módszerek, eljárások kombinációja. Kiemelten kezeljük az iskola értékelési rendszerét, a dicséretet, osztályzást, jutalmazást. A nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célzó módszerek (felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, elmarasztalás, tilalom, stb.).

---

¹ A katolikus iskola (A Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977.) 45. oldal

Napjaink pedagógiai gyakorlata, tapasztalata, valamint a nevelés kiemelt szerepe a nevelő-oktató munka során megkívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítsuk. Ennek alapján az alábbi csoportosítás végezhető el:

- A meggyőzés módszerei (az oktatás, példaképállítás, önbírálat, beszélgetés, tudatosítás, stb.).
- A tevékenység megszervezésének módszerei (liturgikus alkalmak, lelki programok biztosítása, követelés, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás, stb.).
- A magatartásra ható, ösztönző módszerek (ígéret, biztatás, elismerés, dicséret stb.).
- A jutalmazás formái (szóbeli dicséret, írásbeli dicséret, oklevél, jutalomkönyv, tárgyi jutalom, Kleinger Ottó -díj, Leg-elő Díj, jutalomkirándulás).
- A büntetés formái:
  - szóbeli figyelmeztetés: észrevétel, dorgálás, feddés, határozott rendreutasítás
  - írásbeli figyelmeztetés: szaktanári figyelmeztetés, osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, igazgatói figyelmeztetés, intés
  - fegyelmi büntetés: megrovás, szigorú megrovás, meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása, áthelyezés másik iskolába, eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától, kizárás az iskolából.

Eltiltás az iskolában a tanév folytatásától vagy kizárás az iskolából csak rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén alkalmazható.

A fegyelmi eljárás lefolytatásának részletszabályairól az SZMSZ rendelkezik.

II. 1. 5. Az óvodai nevelés alapelvei, célja, feladatai, értékei

A katolikus óvoda, mint minden más óvoda arra a célra van rendelve, hogy a teljes emberi személy kifejlődésén munkálkodjék. Ezt a célt a keresztény világszemlélet szerint igyekszünk elérni. Óvodánk azáltal válik katolikussá, hogy az óvodai közösség minden tagja osztozik a keresztény világszemléletben. Ezért az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.

Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:

A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;

A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.

Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermeki személyiségéhez kell igazodniuk.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

A felekezeti, illetve egyházi óvodai nevelésben szükséges, hogy az intézmény teljes szellemisége biztosítsa a hit megélésének lehetőségét a nevelési és tanulási folyamatokban.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki és értelmi fejlesztése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és a értékorientált közösségi nevelés
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeret, készségek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

A KATOLIKUS ÓVODAI NEVELÉSBEN MEGJELENÍTENDŐ ÉRTÉKEK

- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezet biztosítása,
- a gyermeki személyiség tisztelete, elfogadása, a szeretet, a megbecsülés és a bizalom légköre,
- a nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedések,
- a keresztény pedagógia megjelenítése a gyermek személyiségének alakításában,
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítása,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységek biztosítása, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játéokra,
- a játékon és tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség-tartalmak, emberi értékek közvetítése,
- a nemzetiséghez tartozó, valamint a migráns gyermekek önazonosságának megőrzése, ápolása, erősítése, átörökítése.

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

- A hitre nevelés erősítése

- Az egészséges életmód alakítása
- Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása
- Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Hitre nevelés erősítése

Célunk:

Olyan szerető istenkép kialakítása a gyermekben, amely a későbbi életükben biztos támaszuk lehet. Akihez mindig bizalommal fordulhatnak, mert megértésre, elfogadásra, szeretetre találnak.

Feladataink:

- A katolikus embereszmény, Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása,
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben
- A keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családban. A katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során
- Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése.
- A keresztény nevelés feltételezi a közösséget, a szereteten alapuló társas kapcsolatot. A közösség a gyermek optimális fejlődésének színtere.
- A gyermek számára a család után az óvoda a másik olyan közösség, ahol a nap nagy részét tölti. Ezért meghatározó az óvónő személye, és a társak a gyermek szocializálódása szempontjából.
- Az óvónő a gyermek számára legyen minta, aki a keresztény felebaráti szeretetet hordozza és közvetíti.
- Neki kell megteremteni a feltételeket, hogy a gyermeket aktív tevékenysége közben megismerje, és egyénileg vezesse, segítse a fejlődésben.
- A katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentségek, szentek tisztelete.
- A teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség stb.)

Egészséges életmód alakítása

Célunk:

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének kialakítása testi szükségletek, mozgásigény kielégítése, harmonikus, összerendezett mozgásfejlődésének elősegítése, testi, mentális fejlődéshez szükséges biztonságos környezet megteremtése

Feladataink:

- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Egészséges életmódra és életvitelre nevelés, testápolás, az étkezés, öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott élettempó kialakítása.
- Alvás és pihenésszükségletek kielégítése.
- A környezet tisztántartására, a környezet rendjének és állapotának óvására való igény kialakítása.
- A környezetvédelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása
- Megfelelő szakemberek bevonásával- szülővel, óvodapedagógussal együttműködve speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- A szervezet ellenálló képességének növelése.

- Minél több lehetőséget biztosítsunk a szabad mozgásra az egész nap folyamán, az udvar adta lehetőségeket kihasználva verseny, szabályjáték, népi- és sportjátékok, dalos játékok az évszakhoz igazodó válogatásával tegyük színesebbé.
- Rendszeres kirándulásokat, erdei szabad tevékenységek szervezése
- A helyes testtartás elsajátíttatása - az e téren különösen nagy nehézséget mutató gyermekekre való felfigyelés, szükség esetén differenciált segítségnyújtás.
- Az óvodai életritmus és a családi életrend közelítésére való törekvés.
- Helyes táplálkozási szokások kialakítása.
- A kulturált étkezés illemszabályainak megismertetése.
- Egészségmegőrző szokások kialakítása.
- Higiénikus szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása
- Megfelelő szakemberek bevonásával, szülővel, óvodapedagógussal együttműködve, speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- Rendszeres és igény szerinti szakorvosi ellátás szervezése
- Öltözködési szokások fejlesztése.
- A kulturált WC használat és tisztálkodási szokások ismerete.

Tartalom

1. A napi, ill. heti tevékenységek időben azonos rendje (az időbeni szerialitás eseteire való odafigyelés). Részvétel foglalkozásokon, étkezéseken, sétákon, kirándulásokon, rendezvényeken.
2. A csoportszoba berendezésének, használati eszközeinek, játékoknak a helye, azok rendben tartása.
3. Az épület egyéb helyiségeinek berendezési tárgyai, felszerelése, azok rendeltetésszerű használata.
4. A napi tevékenységek egyes mozzanataihoz kapcsolódó eszközök előkészítése és helyretétele és azok használatának tanulása:
  - táplálkozásnál, étkezésnél (terítés),
  - tisztálkodáshoz szükséges felszerelések,
  - játékeszközök,
  - öltözködés rendje,
  - foglalkozásokhoz szükséges felszerelések,
  - mozgáshoz, sporthoz szükséges felszerelések, eszközök,
  - pihenéshez szükséges felszerelések, teremrendezések.
5. A teremben és a szabadban való mozgás lehetőségei és módjai, azok rendje
6. Differenciált segítségnyújtás

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek a hazaszeretet és a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Célunk:

Erkölcsei, érzelmi és akarati tulajdonságok fejlesztése: figyelmesség, egymás segítése, fegyelmezettség, illemtudó viselkedés, együttérzés, kitartás, nyíltság, felelősség, feladattudat, szabálykövetés.

Feladataink:

- A teremtő Isten gondoskodásának megélése,
- Érzelmi biztonságérzet keltése a csoportban való tartózkodás során, barátságos, derűs, szeretettel teli csoportlétkör alakítása és a kötődési hajlam erősítése.
- Egymás közötti bizalom kiépítése, felnőtt-gyerek, gyerek-gyerek, gyerek-isten, felnőtt-isten, felnőtt-felnőtt között.
- Türelem, szociális érzékenység, szolidaritás, igazságosság formálása.
- Az érzelmek megjelenítésének formái, önkifejező és önérvényesítő törekvések segítése
- A bizalom, szeretet, féltés, félelem kifejezése.
- Az önfegyelem, fegyelem, udvariasság elsajátítása.
- Szokás-és normarendszer megalapozása
- Egymás iránti tolerancia alakítása, társas kapcsolatok alakítása, segítése.
- Szocializáció, társadalmi elvárások tudatosítása, a különbözőség elfogadása és tisztelete
- Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, nehezen szocializálható, valamint kiemelkedő képességű gyermekek elfogadó szeretete, szükség esetén segítése megfelelő szakemberek közreműködésével.
- Hagyományaink ápolása, jeles napok feldolgozása, a szülőföldhöz való kötődés alapozása.
- Az egyházi és világi ünnepek megélése.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

Önállóság:

- a kapcsolatteremtés és kapcsolattartás következő területein: kérés, köszönés, köszönetnyilvánítás, válaszolás, megszólítás,
- a véleménynyilvánításban,
- döntésekben, választásokban,
- vállalt feladatai elvégzésében.

Tiszteletudó viselkedés

- Ismeri és érti az óvónő metakommunikatív jelzéseit.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

1. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

2. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra - , valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

3. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és

élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Célunk:

- Sokoldalú gyermeki tevékenységek biztosítása, a különböző beszédhelyzetek kiaknázása, az alkalmazott módszerek, eljárások, eszközök, anyanyelvi játékok sokszínűsége az alapja annak, hogy óvodásaink színes, jól funkcionáló, változatos, gazdag szókincs birtokába kerüljenek.

Feladataink:

- Valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére nevelés
- Beszélő és meghallgatni tudó környezet alakítása.
- Az óvoda nevelőközösségének mintaadó, példaadó beszéd kultúrája szabálykövetése.
- A gyermek kommunikációra ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése.
- Metakommunikációs elemek jelentésének megismerttetése.
- A tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés.
- a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére ösztönzés.
- A beszéd fonológiai (hangrendszer és prozódiai rendszer), grammatikai, jelentéstani, valamint motorikus rendszereinek fejlesztése életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével.
- A hallási és beszédhallási figyelem és a hallási differenciálképesség fejlesztése.
- Az akusztikus verbális emlékezet fejlesztése.
- A szeriális (sorrendi) felfogás és kivitelezés erősítése.
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése a beszéden keresztül.
- A téri és idői ritmusérzék fejlesztése.
- Az anyanyelvi kódok helyes elsajátíttatása.
- A beszéd eszközként való használatának fejlesztése - szókincsfejlesztés.
- A beszédmegértés képességének fejlesztése.
- A beszédszervek megfelelő mozgásának fejlesztése.
- A beszédkedv felkeltése és megőrzése.

Egyéni anyanyelvi nevelés

- játékos beszédindítás
- elemi kommunikáció megindítása
- hangdifferenciálások
- szókincs fejlesztése
- helyes ejtésre szoktatás
- a családon belüli kommunikáció irányítása és pedagógiai támogatása
- a beszéd és mozgás koordinálása
- Sajátos nevelési igényű gyermekeknél a speciális cél megfogalmazása
- A logopédus feladata
- a gyermek fejlődésének megfigyelése
- egyéni beszédfejlődési regiszter vezetése
- a beszéd szintje az óvodába kerüléskor, a beszédhang (alap zöngé) minősége, a beszéd ritmusa, szókincsvizsgálat, a beszédhangok ejtése különböző hangkapcsolatokban, a spontán kommunikáció állapota
- a beszéd fejlődése: változások az előző szempontok szerint
- megfigyelés a különböző kommunikációs szerepek vonatkozásában
- a különleges nyelvi megnyilvánulások, egyéni szóalkotás és egyéb gyermeknyelvi sajátosságok feljegyzése

- A helyes ejtés anatómiai és érzékszervi feltételeinek rendezése
- A helyes hangzóejtés képzési elemeinek megértetése
- A beszédhangok időtartamának differenciálása - a hosszú-rövid ejtés érzékeltetése, a rés- és zárhangok különbsége
- A természetes ritmusú beszédhez közelítés
- Réshangok kialakítása és automatizálása
- „r” hang előgyakorlatai, kialakítása
- Zárhangok kialakítása és automatizálása

Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célunk:

Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére kíváncsiságára, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítani a gyermekeknek a változatos tevékenységeket.

Feladataink:

- Olyan gyermekek nevelése, akik érdeklődéssel, szellemi nyitottsággal és kíváncsisággal fordulnak az egyes tevékenységek felé, képesek összefüggések meglátására.
- Sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása.
- Spontán szerzett tapasztalatok, ismeretek tapasztalati úton történő bővítése, rendszerezése
- A környező világról szerzett tapasztalatok rendszerezése a hitünk szemszögéből
- Gyakorlás különböző tevékenységekben és élethelyzetekben az életkori sajátosságokra és tapasztalatokra, élményekre építve.
- Tevékenységeken keresztül az érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, gondolkodás, kreativitás fejlesztése.
- Az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően az ismeretek, jártasságok, készségek alapozása
- Testi, szellemi egészség egységének fejlesztése, megőrzése.
- Differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztés.
- Egyéni különbségek- adottságok, hajlam, rátermettség, képességek felfedezése.
- "Énkép" fejlesztése, testséma kialakulásának segítése.
- Önálló gondolkodásra nevelés, döntési képesség fejlesztése.
- Vizuális percepció (formaérzékletek, formaészlelések) fejlesztése.
- Taktilis-kinesztéziás (mozgásérzeti) szféra mobilizálása.
- Kommunikációs képességek alakítása és fejlesztése

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- Törekedjen a végzett tevékenységek összefüggéseinek felfedezésére.
- Rendelkezzék problémafelismerő és megoldó képességekkel.
- Tudja figyelmét rövid ideig ugyanarra összpontosítani
- Vegyen részt a különböző tevékenységekben.
- Segítséggel javítsa saját tévedéseit, ellenőrizze saját tevékenységét.
- Törekedjék az önértékelésre.
- Ismereteit tudja alkalmazni a gyakorlatban is.
- Tartalom
- Tevékenységi formák:
- Játék-, Tanulás-, Munka jellegű tevékenységek
- Fejlesztési tartalmak:
  - 1. Vers, mese
  - 2. Ének, zene, énekes játék
  - 3. Rajzolás, mintázás, kézi munka

- 4. Mozgás
- 5. A külső világ tevékeny megismerése
- 6. A tevékenységekben megvalósuló tanulás
- 7. Hittan
- 8. Nyelv

II. 2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Intézményeink nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

A személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármassága: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre.

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő szenteket és a ma körülöttünk élő szent életű embereket kell állítanunk. Be kell mutatnunk, hogy a nyolc boldogság, a szeretet himnusz, a sarkalatos erények hogyan lehetnek életük részévé, hogyan szólhatnak az ő nyelvükön is. Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjú korig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyekre érzékenyek.

Célok:

- Állandó cél az alapvető értékek megőrzése mellett, a folyamatos fejlődés, és ennek egyensúlyi megtartása.
- keresztény értékek és hagyományok hiteles felmutatása.
- Az átmeneti folyamat végére a katolikus identitás megvalósulása.
- A vallási élet - hitbeli aktivitásban, a mintaadás jelentőségének a tudatosítása és megvalósítása, a hit elmélyítése.
- Megfelelő nevelési módszerek kialakítása.
- Alumni rendszer erősítése.

Feladatok:

- A hitéleti nevelés, a hitátadási biztosítása részben ismeretek, részben az életvitel közvetítésével.
- A plébániához való kapcsolódás formáinak kialakítása.
- A tehetséggondozás és felzárkóztatás eredményes, hatékony módszereinek rendszerbe foglalása, alkalmazása.
- Szülői katekézisek, kreatív programok, felzárkóztató programok, tapasztalatcserek, lelki napok, lelki gyakorlatok.
- Kommunikációs konfliktuskezelés, együttműködés fokozása, motivációs szint emelése.
- Egyéni példamutatás, keresztény értékrendnek az egyén személyiségében való meg-jelenése.

II. 3. A teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a

nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A betegségek megelőzésében, az egészséget támogató magatartás formálásában az iskolaorvos az orvosi szűrővizsgálatok alkalmával, a védőnő a védőnői szűrővizsgálatok alkalmával aktívan és folyamatosan részt vesz. Probléma esetén a tanulókat gondozásba veszi és rendszeres tanácsadással segíti őket, miközben a probléma típusától függően, felveszi a kapcsolatot a szülővel, osztályfőnökkel, iskolavezetéssel, társszakemberekkel.

A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordítunk a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra.

Feladatok:

- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott élettempó kialakítása.
- Pihenésszükségletek kielégítése.
- A környezet tisztántartására, a környezet rendjének és állapotának óvására való igény kialakítása.
- A környezetvédelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása.
- Megfelelő szakemberek bevonásával- iskolaorvos, védőnő - és szülővel, együttműködve speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- A szervezet ellenálló képességének növelése.
- Minél több lehetőséget biztosítása a szabad mozgásra az egész nap folyamán, az udvar adta lehetőségeket kihasználva verseny, szabályjáték, népi- és sportjátékok, dalos játékok kezdeményezése.
- Rendszeres kirándulások, erdei szabad tevékenység szervezése.
- A helyes testtartás elsajátíttatása - az e téren különösen nagy nehézséget mutató gyermekekre való odafigyelés, szükség esetén differenciált segítségnyújtás. Az iskola vállalja a gyógytestnevelés biztosítását, melynek anyagi háttérét a költségvetésből biztosítja.
- Helyes táplálkozási szokások kialakítása.
- A kulturált étkezés illemszabályainak megismertetése.
- Egészségmegőrző szokások kialakítása.
- Higiénikus szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása.
- Rendszeres és igény szerinti szakorvosi ellátás szervezése.
- Kulturált öltözködési szokások kialakítása.

II. 3. 1. Az egészséges táplálkozás

Intézményünkben élelmiszerárúsító üzlet nem üzemel. Buzdítjuk tanulóinkat, hogy tízórai-és uzsonnafogyasztás során a zöldség-és gyümölcsfélétet valamint a teljes kiőrlésű pékárukat részesítsék előnyben.

Az 5. osztályos tanulóknak osztályfőnöki óra keretében a védőnő tart foglalkozást ebben a témában.

II. 3. 2. Mindennapos testnevelés, testmozgás

Iskolánk minden tanulója mindennapos testnevelésben vesz részt. A gyógytestnevelés foglalkozásokon részt vevőket a pedagógiai szakszolgálat szakembere heti két órában foglalkoztatja. A mozgás koordinálására alsó tagozaton testnevelés óra keretén belül szenzomotoros fejlesztés folyik.

II. 3. 3. A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybeteg-ségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

A tanulók részére szervezett rendezvényeken a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvény hatálya alá tartozó, továbbá alkohol- és dohánytermék nem árusítható. A nevelési-oktatási intézményben, valamint a nevelési-oktatási intézményen kívül a gyermekek, tanulók részére szervezett rendezvényeken alkohol- és dohánytermék nem fogyasztható.

Az 6. osztályos tanulóknak osztályfőnöki óra keretében a védőnő tart foglalkozást a dohányzás megelőzésével, a 8. osztályosoknak a függőségekkel kapcsolatban.

II. 3. 4. Bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése

Abban az esetben, ha a pedagógus a gyermek, a tanuló bántalmazását vagy deviáns viselkedésformákat észlel, az adott osztály vagy tanulócsoporthoz nevelésében, oktatásában közreműködők bevonásával esetmegbeszélést kezdeményez, majd a pedagógusokkal közösen feltárja azokat a lehetséges okokat, amelyek a viselkedés sajátos formájához vezethettek. A konfliktusban érintett gyermekek, tanulók az iskolapszichológus kiemelt segítségével részesülnek.

Amennyiben az érintett gyermek, tanuló vagy a tanulók csoportja vonatkozásában a viselkedési problémák ismétlődő jellegűek, az osztályfőnök konzultál a gyermek szülőivel, gondviselőjével, intézményi gyermekvédelmi felelőssel. Súlyosabb esetben az intézmény vezetője értesíti a területi Családsegítő Központot további intézkedés céljából.

II. 3. 5. Baleset-megelőzés

A balesetek megelőzése érdekében a tanulók minden évfolyamon az első tanítási nap első osztályfőnöki óráján, az életkoruknak megfelelő szinten, balesetvédelmi oktatásban részesülnek.

A helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó balesetvédelmi ismeretek:

TANTÁRGY	BALESETVÉDELMI ALAPISMERETEK
Természetismeret	- Sérülések megelőzése.
Kémia	- Mérgezések megelőzése.

	<ul style="list-style-type: none"> - Vegyszer okozta sérülések megelőzése. - Savmarás megelőzése. - Égési sérülések megelőzése. - Forrázás megelőzése. - Szénmonoxid mérgezés megelőzése.
Fizika	<ul style="list-style-type: none"> - Veszélyes anyagok és kezelésük a háztartásban (vízkőoldó, hypo, hideg zsíroló, fagyálló folyadék).
Testnevelés	<ul style="list-style-type: none"> - Sportszerek rendeltetésszerű használata.

II. 3. 6. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az *elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása* tanítási órákon belül és az évente szervezett egészségnapon valósul meg. A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb céljai:

- a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére való felkészítés , a vészhelyzetek felismertetése
- a környezet –elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok - egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőinek megismertetése
- a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módok elsajátíttatása.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

A helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó balesetvédelmi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY–NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia	<ul style="list-style-type: none"> - rovarcsípések - légúti akadály - artériás és vénás vérzés - újraélesztés
Kémia	<ul style="list-style-type: none"> - Veszélyes anyagok és kezelésük a háztartásban (hypo, vízkőoldó) - Ismertebb pszichoaktív szerek, metanol és etanol kémiai tulajdonságai.
Fizika	<ul style="list-style-type: none"> - Érintésvédelem, biztosíték, villám, villámhárító,
Testnevelés	<ul style="list-style-type: none"> - Esések tornaszerekről. - Törések, zúzódások, vérzésses sérülések ellátása.

Az ötödik – nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák keretében a védőnő elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatos tudnivalókat ismerteti: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele.

Feldolgozott témák évfolyamonként:

5. évfolyam	sebellátás
6. évfolyam	sérülések ellátása
7. évfolyam	mentési technikák
8. évfolyam	újraélesztés

II. 3. 7. Személyi higiéné

Mosdóhelyseinkben megtalálható a szappan és a WC papír. Nagy gondot fordítunk a helyes és kulturált mosdóhasználat elsajátítására. Ezzel kapcsolatban tanulóink a DÖK segítségével szabályrendszert alkot, melyet rendszeresen felülvizsgál és aktualizál.

II. 3. 8. Környezeti nevelés

A környezeti nevelés pedagógiai célkitűzései és nevelési elvei:

Célkitűzéseink:

- A környezet tisztántartására, a környezet rendjének és állapotának óvására való igény kialakítása.
- A környezetvédelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása.
- Szemléletformálás és ezzel együtt a környezettudatos gondolkodás kialakítása.

Alapelveink:

- a szűkebb-tágabb környezet problémáinak bemutatása, s ezáltal együttműködő magatartás kialakítása,
- legyen egész életen át tartó,
- intézményi és nem-intézményi formában egyaránt fontos,
- legyen interdiszciplináris,
- egyszerre legyen lokális és globális gondolkodásra sarkalló,
- egyszerre ösztönözzön aktuális és jövőorientált gondolkodásra.

A környezeti nevelés szinterei

Minden tanulót egyformán érintő elemek

- Példamutató iskolai környezet.
- Anyag és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés.
- A pedagógusok, a dolgozók példamutatása.
- Kerékpáros és gyalogos közlekedés ösztönzése.
- Szelektív hulladékgyűjtés.
- Iskolai médiumok "zöld" rovatai.

- Kötelező tanórai keretben végzett környezeti nevelés.

A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek

- Környezetvédelmi akciók.
- Papírgyűjtés.
- Előadások, kiállítások.
- Természetjáró túrák.
- A környezetvédelem jeles napjainak megünneplése.
- Látogatások a lehetőségekhez mérten múzeumba, állatkertbe, botanikus kertbe, nemzeti parkba, szennyvíztisztítóba, hulladékégetőbe, stb.

A környezeti nevelésünket szolgáló módszerek

A környezeti nevelés szempontjából is jelentősége van az élményalapú, tevékenység alapú módszerek minél sokoldalúbb alkalmazásának.

- Játékok (szituációs, drámajáték, memóriafejlesztő, stb.).
- Aktív, kreatív munka (természetvédelmi munkák, szelektív hulladékgyűjtés, rend- és tisztasági verseny, rajzversenyek, kiállítás rendezése, kutatómunka stb.).

A környezeti nevelésében résztvevők

- Belső (iskolai) résztvevők: az intézmény minden dolgozója
- Külső résztvevők: szakemberek, környezetvédők, intézmények, egyéb civil szervezetek stb.

Fenntarthatóságra, a környezettudatos magatartásra nevelés

Környezettudatos magatartás, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna, annak elfogadtatása, hogy a természeti erőforrásokat a tanulók tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják.

Váljon a tanulók igényévé a természet és szűkebb környezetük megóvása.

Ismerjék meg a hosszú távon fenntartható életmód gyakorlati fogásait. Közvetlen és tágabb környezetünk értékeinek, sokszínűségének megőrzésére, gyarapítására, közösségi szolgálatba való bekapcsolódás.

Célunk, hogy tanulóink ismerjék és becsüljék az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában.

Tanulóinkat megtanítjuk arra, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják.

Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Törekednünk kell arra, hogy a tanulók tevékenyen kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetünk értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Célunk, hogy diákjaink környezettudatos állampolgárrá, az értékeket tudatosan választó felnőttekké váljanak.

A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezet megóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését (Nat), valamint óvja, védje a természetes és épített környezetét és olyan életvitelt alakítson ki, amely mentes a számára káros ártalmaktól.

A környezeti nevelés alapelvei közül kiemelten kezeljük az alábbiakat. (Ezek jelentését, tartalmát, megvalósulási módját több oldalról kell megvilágítanunk):

- az élet különlegessége, egyedisége és tisztelete
- a környezet tág értelmezése (belső, külső, időbeli)
- környezet és élőlények kölcsönhatásainak komplexsége
- a Föld szférái kölcsönhatásban vannak
- az élettelen és élő természet hosszú evolúciós fejlődés eredménye
- a körfolyamatok jelentősége, szerepe a természetben és a társadalomban
- a bioszféra komplex rendszere
- a „természet jobban tudja” elv
- az ember része a bioszférának
- a közösség a természet életformája
- az ember különleges faj
- „a fenntartható fejlődés érdekeinek középpontjában az emberek állnak”
- felelősség önmagunk, fajtársaink, jelenlegi, múltbeli, jövőbeli élőlények és a környezet vonatkozásaiban
- természettisztelő magatartás
- fejlődés, növekedés
- életminőség elv
- szükségletek, fogyasztás, termelés
- kooperáció és tolerancia
- a sokféleség mint érték
- holisztikus elv
- egyéni cselekvési igény, beleszólás, részvétel
- elővigyázatosság elve
- környezettudatosság
- környezetbiztonság
- gazdaság-társadalom-környezet együttese, kapcsolata
- globális, regionális és helyi összefogás

A céljaink eléréséhez a következő készségek kialakítása, fejlesztése szükséges:

- problémaérzékenység
- kreativitás
- problémamegoldó gondolkodás
- alternatív lehetőségek igénye
- kritikus véleményalkotás
- konfliktuskezelési technikák
- együttműködés
- tolerancia
- értékelés, mérlegelés készsége
- állampolgári részvétel és cselekvési igény.

Konkrét célok:

Minden tantárgy óráin teljesítsük az alkalmazott kerettanterv környezeti nevelési és fenntarthatóságra nevelési követelményeit. A nem tanórán szervezett munkanapokon is jelenjen meg a fenntarthatóság elve és gyakorlata.

Az iskola működésében minden lehetőséget igyekezzünk felhasználni nevelési céljaink megvalósítására. Minden tanulónk ismerje meg településünk értékeit. Évente vegyen részt minden tanuló legalább egy nem kötelező programon.

II. 4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok

II. 4. 1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

II.4.1.1. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerkölcser erősítésével, tanulószoba működtetésével.
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével).
- A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- A közösségben végzett tevékenységhez szükséges a munkafegyelem, a tolerancia.

II.4.1.2. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- A lelki napok mélyítsék el a katolikus vallás és hit megélését.
- Nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére.
- A tevékenység pedagógiai irányításával biztosítsák, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.
- A sokoldalú és változatos foglalkozások (zenei, képzőművészeti, kézműves, testnevelési stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- Olyan pedagógusközösség kialakítása, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja.

II.4.1.3. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglévő közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.

II.4.1.4. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

- Építsen ki jó kapcsolatot az adott korosztállyal, szüleikkel, plébániával, egyházi személyiségekkel, külső szakemberekkel.
- Fejlessze a csoportokban végzett közös munka során az önismeretet, az önfegyelmet, az együttműködést.
- Segítse olyan csoportok kialakítását, amelyek az emberi kapcsolatok hitbeli, pozitív irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség fejlesztésére.

Iskolánkban szülők, pedagógusok és a diákönkormányzat, szülői munkaközösség egyetértésével kötelező az iskolaköpeny viselése, ezzel is jelezve, hogy iskolánk minden tanulója egy közösség tagja. Minden tanulónak kötelessége ennek viselése, beiratkozáskor a köpenyt megvásárolhatja a szülő a gazdasági irodában.

2014-től pedig a közösséghez tartozás jeleként ünnepélyeinken iskolanyakkendőt is viselnek tanulóink, tanáraink. Minden tanulónak kötelessége az egyenruha, valamint az ünnepélyeken a nyakkendő viselése, melyeket beiratkozáskor a szülők megvásárolhatnak a gazdasági irodában.

II. 4. 2. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok

Intézményeinkben a sajátos keresztény légkör megteremtéséért elsődlegesen az ott dolgozó munkatársak a felelősök: a tantestület/nevelőtestület, a pedagógia munkát közvetlenül segítő alkalmazottak, valamint minden egyes munkatárs. Mindig tudatában kell lenni annak a ténynek, hogy a pedagógus és nem pedagógus munkatársak sajátosan keresztény hivatást élnek meg, és tevékeny részesei az Egyház missziós tevékenységének: elsősorban tőlük függ, hogy a katolikus iskola valóra tudja-e váltani céljait és kezdeményezéseit.

Keresztény pedagógusaink és közvetlen nevelést segítő nevelőink abban a tudatban végzik munkájukat, hogy Isten a nevelői feladatra őket kiválasztotta és meghívta. A keresztény nevelő tisztában van azzal, hogy eszköz Isten kezében, üdvösségre nevel.

A gyermekek, diákok nevelése felelős, örök életre szóló feladat. Minden más ezután következik. „*a katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása nagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik.*” (Kat. Isk. 78.) Pedagógusainknak nyitottnak kell lennie a katolikus értékekre, amelyet beépíthetnek saját életükbe és nevelő–oktató munkájukba. Elengedhetetlen az önképzés, az olvasás, a megmerítkezés a kultúra szépségeiben, amelyek lelki-szellemi töltést adnak a napi munkához. Ez a munka nagy önfegyelmet és önismeretet igényel, de ugyanakkor a pedagógusnak vállalnia kell a gyermekek, diákok előtt teljes személyiségét, korlátait is. A hívő pedagógus számára nélkülözhetetlen a folyamatos, elmélyült imaélet, amelyből erőt meríthet munkájához, hálát adhat sikereiért, és hordozhatja a reá bízottakat.

A gyerekek, diákok nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az adás vágya és az empátia nélkül. Meg kell érezni, melyik gyermeknek, diáknak van éppen szüksége szerető, személyes beszélgetésre és melyiknek a szeretet szigorára. Ezt a munkát csak a gyermek, a tanuló és családja minél jobb megismerésével lehet lelkiismeretesen elvégezni.

Pedagógusaink legfőbb igyekezetének kell lennie, hogy értéket közvetítsenek. Törekedniük kell arra, hogy szavaik és tetteik összhangban legyenek, s a keresztény értékrendet hitelesen közvetítsék a gyermekek, a diákok és kollégák felé a keresztényi élet megvalósításának szándékával.

Ezt úgy kell tenniük, hogy igazodjon a gyerekek, tanulók jogos igényeihez, életkori sajátosságaihoz, hogy ne elriasszon, hanem magával hívjon.

Fontos, hogy minden pedagógus pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen. Ígéreteit megtartsa a gyerekek, a diákok és a kollégák felé is. Konfliktusait emberi módon kezelje. Tudjon megbocsátani. A nevelő-oktatómunkát szolgálatnak tekintjük.

A katolikus köznevelési intézményeink valamennyi dolgozója példaként áll a gyermekek, a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, életvitelével és beszédstílusával.

A keresztény világnézet úgy tekint a múltra, hogy abban felfedi Isten irgalmas szeretetét. Így szilárd alapot teremt a múlt tiszteletéhez és kialakítja az értékes pedagógiát. Jövőképet tud adni az a pedagógus, aki hisz a kereszténység abszolút jövőjében.

Nevelésünk során a gyermekek, tanulók váljanak képessé a hit befogadására, mely folyamat során megváltozik viszonyuk önmagukhoz és a másik emberhez, az emberi világ megnyilvánulásaihoz, valamint kapcsolódásuk a természeti és tárgyi környezethez, a teremtett világhoz.

Kiemelt törekvés, hogy érzékük legyen a transzcendencia és a valódi értékek iránt. Egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

A legkisebb embert, mint az Isten képmását, megilleti az emberi méltóságnak kijáró tisztelet. Intézményeink a keresztény család modelljét értéknek és ideálnak tekintik, és ezt a szemléletet szeretnék vonzóvá tenni. Az ide járó gyermekek, tanulók tapasztalják meg, hogy a közösség, amelyben élnek olyan, mint egy nagy család. Ennek a közösségnek, amelybe mindannyian meghívást kaptak, fontos, felelős tagjai, ezen keresztül érezzék meg Isten szeretetét, alakuljon ki az egészséges önértékelés, egymás elfogadása, az élet tisztelete, hogy felnőtté válva mindezt továbbadhassák. Cél, hogy magyarságunk gyökereit megismerjék, magyarságtudatuk erősödjön, nemzeti identitásukat megszilárdítsák. A hagyományokat, állami ünnepeket és az egyházi év ünnepkörét megtartsák, az azokon való részvételt belső igénnyé fejlesszék.

A szülők joga és kötelessége, hogy hitüknek megfelelő óvodába, iskolába járassák gyermeküket. Intézményeink igazán egyházi szelleme csak akkor születhet meg, ha a szülők is közösséget alkotnak, hiszen „*a keresztény hit is egy közösség ölében születik és növekszik.*” (Kat. Isk. 53.) A szülőktől is elvárható, hogy elfogadják az intézmény katolikus jellegét, ne neveljenek, tegyenek az intézmény ellen, hanem erkölcsileg is támogassák. Intézményeink igyekezzenek a szülőkkel mindjobban megismertetni szellemiségüket, nevelési alapelveiket, segítséget nyújtanak a katolikus értékrend megismerésében és elmélyítésében. Ez a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartáson keresztül valósítható meg. Intézményeink elvárják, hogy a szülők ebben aktívan részt vegyenek.

Intézményeink működését olyan tudatos partnerközpontú tevékenység kell, hogy jellemezze, amely az érintettek igényeinek beteljesítésére összpontosít. Emellett kellő időben és hatékonyan reagál a változásokra, erőforrásait ezek szolgálatába tudja állítani, valamint a partnereket pontosan be tudja azonosítani és képes rendszeres méréseket végezni.

A partneri viszonyok kialakításának minden esetben a helyi sajátosságok figyelembevételével kell történnie. A partnerek tulajdonságainak folyamatos figyelése, az elvárások megfogalmazása, az igények folyamatos mérése, a visszacsatolás, rövid és hosszú távú tervek készítése az intézményi sajátosságokat kell, hogy kövesse.

Az intézmények partneri rendszerét meghatározzák az intézményi hagyományok, a gyökerek. Ebből kiindulva határozható meg a jövő kapcsolatrendszere. Ennek döntő elemét képzik az egymásra épülő oktatási intézmények rendszere, a gyermekek, tanulók speciális neveléséhez segítséget nyújtó szakmai intézmények, valamint a pedagógusok szakmai gazdagodását segítő szakmai szervezetek. Ugyancsak kiemelt feladat a folyamatos önértékelés elkészítése, a kommunikációs eszközök folyamatos fejlesztése, gazdagítása.

A főigazgató feladata a saját intézményének megfelelő koncepció kidolgozása, az intézményi marketing megvalósítása, a kapcsolattartás a partnerekkel, a kapcsolattartók kijelölése, a kapcsolattartás eredményességének ellenőrzése.

II. 5. Pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai

Intézményeinkben a sajátos keresztény légkör megteremtéséért elsődlegesen az ott dolgozó munkatársak a felelősek: Keresztény pedagógusaink és közvetlen nevelést segítő nevelőink abban a tudatban végzik munkájukat, hogy Isten a nevelői feladatra őket kiválasztotta és meghívta. A keresztény nevelő tisztában van azzal, hogy eszköz Isten kezében, üdvösségre nevel. A nevelő-oktatómunkát szolgáltként tekintjük.

Az intézményben dolgozó pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak

keretein belül az iskolai tantárgyfelosztáson meghatározott munkarend alapján. A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

II. 5. 1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai

- A katolikus értékek beépítése saját életükbe és nevelő–oktató munkájukba.
- Viselkedésével, életvitelével és beszédstílusával példaként álljon a diákok előtt.
- Pontos, fegyelmezett, alapos munkavégzés.
- Konfliktusok emberi módon való kezelése.
- A tanítási órákra való felkészülés.
- A tanulók dolgozatainak javítása.
- A tanulók munkájának rendszeres értékelése.
- A megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése.
- Osztályozó vizsgák lebonyolítása.
- Kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése.
- A tanulmányi versenyek lebonyolítása.
- Tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok.
- Felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken.
- Iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése.
- Osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása.
- Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása.
- Szülői értekezletek, fogadóórák megtartása.
- Részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken.
- Részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken.
- A tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor.
- Tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése.
- Iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel.
- Részvétel a munkaközösségi értekezleteken.
- Tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés.
- Iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés.
- Szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása.
- Osztályterem rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

II. 5. 2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

- Céltudatosan törekszik a tanulók személyiségének minél teljesebb megismerésére.
  - Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit.
  - Megismeri és megvalósítja a gyermek fejlesztésére tett szakvéleményi javaslatokat, a szükséges adatokat a naplóba, törzslapra bevezeti.
  - A szülőket tájékoztatja a felmentési eljárás menetéről. A be nem vizsgált, de tanulási- vagy magatartási problémával küszködő gyermeket a megfelelő vizsgálatra küldi.
  - Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
  - Tanórákon kívüli –szükség esetén –iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
  - Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját.

- A naplóvezetésben található hiányosságok esetén felhívja az osztályban tanító tanárok figyelmét, valamint az osztályozó naplóból még hónap végén is hiányzó érdemjegyekre felhívja a szaktanár és az igazgatóhelyettes figyelmét.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Szülői értekezletet tart évente legalább kétszer.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét. Az osztállyal és az osztályban tanító tanárokkal történő megbeszélés után félévkor és év végén értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát. A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket:
  - digitális napló vezetése, ellenőrzése,
  - félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása,
  - továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása. Igazolatlan mulasztás esetén értesíti a szülőt és tájékoztatja az igazolatlan mulasztás következményeiről.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő gyermekvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola gyermekvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- Az érintett évfolyamon segíti a tanulók pályaválasztását, pályaaorientációját, azok személyiségének ismeretében.
- Folyamatosan figyeli az osztályterem berendezésének állagát, azonnal jelzi az iskolavezetésnek a hiányosságokat, rongálásokat, illetve intézkedik azok megjavításáról, megjavíttatásáról.

II. 6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

II. 6. 1. Különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló

II.6.1.1. A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló segítése

Intézményünkben a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.

- a) A kiemelt figyelmet igénylő tanulók szüleivel folyamatos kapcsolatot tartunk, az osztályfőnök személyesen, továbbá az érintett szaktanárok fogadóórákon, illetve egyeztetett időpontban.
- b) A Tolna Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szekszárdi Tagintézményébe írásos szülői beleegyezéssel küldjük a tanulót a megfelelő kiadvány kitöltése után.
- c) A beérkezett szakértői vélemény alapján a szülő írásban kérvényt nyújt be az iskola igazgatójához, aki ennek alapján határozatot hoz a fejlesztés és az esetleges felmentések kérdésében.
- d) A szaktanárok a határozatot figyelembe véve kötelesek a tanulókkal foglalkozni.
- e) A Pedagógiai Szakszolgálat által bevizsgált gyerekekkel az iskolában a szakértői véleményben foglaltaknak megfelelően fejlesztő pedagógus foglalkozik.
- f) A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl együttnevelést segítő pedagógus vezetésével –habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján, a szakvélemény útmutatásait figyelembe véve terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.

- g) A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és e helyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő.

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program

Iskolánk felvállalta a sajátos nevelési igényű tanulók: beszéd fogyatékos mozgásszervi, érzékszervi, valamint pszichés fejlődési zavarral, tanulási, figyelem és magatartási zavarral küzdő tanulók integrált iskolai nevelését és oktatását. A sajátos nevelési igényű program célja: - a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése és oktatása során a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekeknél. – a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést, – az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez, – a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl. Ennek érdekében az iskola a szakértői véleményekre támaszkodva pontosan meghatározza a sérült képességek rehabilitációs célú korrekciójának területeit, a tartalmak kijelölésekor az egyes területeket módosítja, elhagyja, vagy új területeket von be a fejlesztésbe. A nevelés, oktatás és fejlesztés során biztosítjuk a szokásosnál nagyobb mértékű időbeli kiterjesztésre vonatkozó javaslatokat. A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vesz együttnevelést segítő pedagógus, logopédus, fejlesztő pedagógus.

MOZGÁSSZERVI FOGYATÉKOS TANULÓK

Gyógypedagógiai értelemben azokat a személyeket tartjuk mozgáskorlátozottaknak, akiknél a mozgásszervrendszer (tartó-: csont-, ízületrendszer és/vagy mozgató-: izom-, idegrendszer) veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara következtében olyan jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, amelynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés, és a szocializáció csak nehezített körülmények között lehetséges.

A mozgáskorlátozottság tényéből fakadó személyiségvonások, nevelési-oktatási sajátosságok

Mozgáskorlátozott tanulóknál átalakulhat a külvilágról való információfelvétel módja és lehetősége. A megismerő tevékenység észlelésen és önindította, aktív mozgáson alapul.

A gondolkodási struktúra kialakulásának a gyermeki felfedező tevékenység az előfeltétele. A cselekvés a gondolkodás eredeti létformája. A cselekvés képességének alapja pedig a mozgás.

Mozgáskorlátozott kisgyermekeknél a mozgásos tapasztalatszerzés akadályozott voltából eredően az ismeretszerzés minőségileg és mennyiségileg is eltérhet a tipikusan fejlődő társaik tapasztalataitól. Mindez megzavarhatja a mozgáskorlátozott tanuló környezetre való ráhatását, illetve nehezítheti a külvilágban lévő ok-okozati összefüggések megértését. Megváltozhatnak a környezethez való alkalmazkodás és aktív ráhatás lehetőségei és formái. Nehezített a környezet állandóan változó feltételeihez való alkalmazkodás.

A felső végtag tartási és mozgási funkcióinak, illetve a kézfunkció érintettsége esetén számolhatunk a manipuláció és a grafomotoros készség éretlenségével. Akadályozott lehet a manipuláció, a tárgy- és eszközhasználat; a tárgyakért való nyúlás, azok megfogása, majd elengedése. Illetve módosulhat a

ceruzafogás, a megfelelő írásnyomaték létrehozása, illetve a rajzolás és az írás során nehezített lehet a pontos alakformálás, méretezés.

A mozgáskorlátozott tanulók nevelésének-oktatásának alapelvei

A tananyag-feldolgozásnál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a mozgáskorlátozott tanuló sajátosságaihoz való illesztését. Ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés-oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását. A mozgáskorlátozott tanulók számára is biztosítani kell az aktív tanulás lehetőségét. A személyes tanulási tér és az adaptált tanulási környezet kialakítása az esélyegyenlőség szempontjából létfontosságú.

Lényeges, hogy az ismeretszerzés fő forrása a tapasztalás, a megismerési folyamat az egész személyiséget mozgósítja. Az aktív tanulás problémacentrikus, motiváló és kutatásalapú. Mindezek nagymértékben hozzájárulnak ahhoz, hogy a mozgáskorlátozott tanuló önállóan is képes legyen felismerni az összefüggéseket és a kölcsönhatásokat, melynek során fejlődik problémamegoldó gondolkodása, és alkalmazásképes tudást szerezhet.

Az egyéni sérülés és akadályozottság mértéke szerinti pedagógiai fejlesztő folyamat olyan felkészülést, sajátos módszertani tudást kíván a pedagógusoktól, a gyógypedagógustól és a pedagógiai munkát segítő személyektől, amely biztosíthatja a komplex, minden sérült funkciót korrigáló-kompenzáló hatásokat, és lehetővé teszi a tanulók eredményes fejlődését. Mindez az együttnevelésben részt vevő szereplők hatékony együttműködésével valósulhat meg. Kiemelt szerepe van az inklúziót megvalósító iskolában tanító pedagógusok és a szomatopedagógus közösen tervezett tanulási-tanítási programjának, a közös tanításnak, valamint az e tevékenységet követő közös értékelésnek.

HALLÁSI FOGYATÉKOS TANULÓK

A hallássérült tanulónál – a hallás hiánya vagy csökkenése miatt – a szokásostól eltérhet a nyelvi kommunikáció (beszédértés, szövegértő olvasás, szókinccs, nyelvi szerkezetek értése és használata, hangzó beszéd stb.) fejlettsége, ennek következtében a megismerő tevékenység és a teljes személyiség fejlődése is megváltozhat.

A tanuló nyelvi kommunikációja intenzív fejlesztést igényel, mert ennek szintje nem feltétlenül korrelál életkorával, hallásállapotával.

A nagyothalló tanulónál (enyhe nagyothallás esetén a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásvesztesség 30–45 dB közötti; közepes nagyothallás esetén a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásvesztesség 46–65 dB közötti; súlyos nagyothallásnál a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásvesztesség 66–90 dB közötti) a hallás csökkenése akadályozottságot jelenthet a hangzó beszéd elsajátításában és értésében. Ennek mértéke a súlyos kommunikációs zavartól a normál nyelvhasználat megközelítésének szintjéig terjedhet.

Javasolt a speciális módszertani és óraszervezési technikák alkalmazása.

A hallássérült tanulók fejlesztésének alapelvei

A hallássérült gyermekek együttnevelése halló társaikkal többféle formában lehetséges:

- egyéni teljes integráció, amelyben a gyermek az oktatás teljes időtartamában a befogadó csoportban van;
  - csoportos teljes integráció, amelyben a hallássérült csoport a befogadó iskola azonos osztályfokán tanul; esetenként a két pedagógus (többségi és gyógypedagógus) közösen vezeti az órákat;
  - részleges integráció, amikor a tanuló a tanórák egy részén vesz részt a többi tanulóval együtt, a többi időt gyógypedagógussal, csoportban tölti. Az integrált nevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre:
    - Az adott tantestület pozitív hozzáállása, bevonódása és toleranciája fontos tényező.
    - Az adott iskola pedagógiai programjának, illetve tantervének elkészítésekor figyelembe kell venni a hallássérült gyermek speciális fejlesztési igényeit a tananyag, a követelmény, az értékelési mód és a speciális módszertan tekintetében.
    - Külön gondot kell fordítani arra, hogy a tanuló minden segítséget megkapjon hallássérüléséből, gyengébb nyelvi kommunikációs kompetenciájából, fogalmi gondolkodásából eredő hátrányának és ezzel összefüggő esetleges tanulási nehézségének leküzdéséhez.
    - A többségi pedagógusnak az értékelésnél figyelembe kell vennie a hallássérülés következményeként fellépő kommunikációs nehézségeket, a szókinccs esetleges elmaradását, a szóbeli, írásbeli kifejezőkészség gyengébb voltát, az abban előforduló grammatikai hibákat és kiejtési problémákat.
    - Ne legyen az értékelés része olyan követelmény, mely a tanuló sérüléséből következően nem teljesíthető halló társaival azonos szinten vagy módon (hosszú memoriter, hangsúlyos, ritmusos versmondás, tollbamondás stb.). Az értékelésnél az egyéni fejlesztési terv követelményeit figyelembe kell venni.
- Az együttműködés során a befogadó pedagógusközösség vállalja, hogy:
- segíti a gyermek beilleszkedését a közösségbe;
  - konzultációs, hospitálási és osztálytermi együttműködési lehetőséget biztosít a gyógypedagógus számára;
  - a jogszabályokban foglaltak érvényesítése során mindent megtesz a hallássérült gyermek sikeres integrációja érdekében;
  - megszervezi a törvényben meghatározottak szerint a szükséges egyéni korrekciós órákat.

BESZÉDFOGYATÉKOS TANULÓK

A beszéd- és nyelvi zavarok diagnosztikus kategóriái az iskolába lépéskor és az iskoláskorban jellemzően az alábbiak:

Beszédzavarok

- Hangképzési zavarok
- Rezonanciazavarok (hipernazalitás, hiponazalitás)
- Beszédfolyamatossági zavarok (dadogás, hadarás)
- Artikulációs zavarok (beszédhanghibák)
- Beszédmozgászavarok (verbális diszpraxia)

A beszéd atipikus fejlődésével küzdő gyermekek a feltűnő zavarjelenség miatt többnyire korán diagnosztizálásra kerülnek. Iskoláskorra általában letisztul, hogy átmeneti fejlődési nehézségről vagy súlyos fejlődési zavarról van szó. Az átmeneti nehézségeket a logopédiai alapellátás szakaszolgálati keretben kezeli. A súlyos beszédzavart mutató óvodások/tanulók kapnak lehetőséget SNI-ellátásra.

PSZICHÉS FEJLŐDÉSI ZAVAR MIATT SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK:

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságai, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik. Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos együttnevelést segítő pedagógus, fejlesztő pedagógus bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:

- a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása,
- a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- a tanulás iránti motiváció és a kudarctűrő képesség növelése,
- a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása,
- a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

A többségi pedagógusok differenciált órávezetéssel segítik a tananyag elsajátítását, mely során figyelembe veszik a szakvéleményben a gyermek számára megfogalmazott speciális követelményeket, számonkérési lehetőségeket. Biztosítjuk a tanulók egyéni fejlesztéséhez szükséges eszközöket is.

Kiemelt célok, feladatok:

- Kudarctűrő képesség növelése.
- A tanulási zavarok kialakulásáért felelős funkciók fejlesztése.
- A sajátos nevelési igényű tanulók túlterhelésének elkerülése a fejlesztő folyamatban.
- Tankötelezettségük teljesítését szakember segítségével végezzék.
- Önbizalom, önismeret, önértékelés fejlesztése, reális énkép kialakítása.
- Pontos diagnózis és fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégeztetése.
- A tanuló fejlettségének megfelelően egyéni továbbhaladás biztosítása.
- Önállóságra nevelés.

Kiemelt feladatok diszlexia, diszgráfia esetén:

- testséma biztonságának kialakítása,
- téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- beszédfejlesztés, aktív szókincs bővítése, helyes ejtése,
- verbális figyelem és emlékezet, intenzív fejlesztése,
- hang - betű kapcsolat kialakítása; fonémahallás fejlesztése,
- makacs betűtévesztések kiküszöbölése (egymástól távol tanítjuk, sok mozgással, hangoztatással stb. pl.: b-d-p, o-ó, u-ú, ü-ű, ö-ő),
- figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között,
- toldalékok körültekintő olvasása,
- olvasástechnika, tempó fejlesztése,
- olvasás-írás tanítása (esetleg újratanítása) hangoztató - elemző vagy diszlexia, prevenció módszerrel,
- olvasás, írás készségének folyamatos gondozása az egész iskolai pályafutás alatt,
- idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- segítő környezet folyamatosan álljon rendelkezésre,
- kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- olvasásképtelenség esetén a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

Kiemelt feladatok diszcalculia esetén:

- testséma kialakítása,
- téri relációk biztosítása,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- számfogalmak kialakítása és bővítése, a manipuláció előtérbe helyezése, képi vizuális megerősítés,
- az érzékelés - észlelés, a figyelem az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése (számológép, naptár stb.),
- az alpműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megörökítése, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben,
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása,
- gyógypedagógiai segítség speciális módszerekkel, egyéni sajátosságokhoz igazított megjegyzést segítő technikák megtalálása, alkalmazása,
- szerialitás erősítése.

II. 6. 1. 2. eilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló segítése

Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő gyermekek fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat. A fejlesztő munka eltér a „hagyományos” pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkózat, hanem olyan képességeket fejleszt, melyek a gyerekek iskolai teljesítményét javítják.

A képességfejlesztés a szülő beleegyezésével és aktív támogatásával végezhető. A fejlesztés tartalmilag kiterjed mindazon részterületekre, amelyeket a szakértői bizottság megjelöl (mozgás, testséma, téri orientáció, percepciófejlesztés, stb.).

- a) A Pedagógiai Szakszolgálat által bevizsgált gyerekekkel az iskolában a szakértői véleményben foglaltaknak megfelelően fejlesztő pedagógus foglalkozik.
- b) A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók szüleivel folyamatos kapcsolatot tartunk, az osztályfőnök személyesen, továbbá az érintett szaktanárok fogadóórákon, illetve egyeztetett időpontban.
- c) A beérkezett szakértői vélemény alapján a szülő írásban kérvényt nyújt be az iskola igazgatójához, aki ennek alapján határozatot hoz a fejlesztés és az esetleges felmentések kérdésében.
- d) A szaktanárok a határozatot figyelembe véve kötelesek a tanulókkal foglalkozni.
- e) A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók fejlesztőpedagógus vezetésével, egyéni fejlesztési terv alapján, a szakvélemény útmutatásait figyelembe véve terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.
- f) A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és e helyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő.

Szervezeti formái

- Egyéni fejlesztés (1-3 fő),
  - Kiscsoportos fejlesztés (4- 6 fő)
- a szakvéleményben illetve a szakértői véleményben rögzített óraszámok szerint.

II. 6. 1. 3. Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló segítése

A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat, ezért kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése.

Minden gyermeknek meg kell kapnia a lehetőséget és a segítséget, hogy képességének megfelelően teljesítsen.

Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A tehetségfejlesztés lehetőségei iskolánkban:

- Differenciált tanórai munka
- Tehetséggondozó szakkörök
- Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre
- Felkészítés középiskolai tanulmányokra
- Felkészítés nyelvvizsgára
- Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése

A versenyek rendszere:

- iskolai házi versenyek
- városi, megyei, egyházmegyei, területi versenyek
- katolikus iskolák közötti versenyek

- az Oktatási Minisztérium, a pedagógiai szolgáltató intézetek által szervezett helyi, területi és országos versenyek

II. 6. 2. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló hátrányainak enyhítését segítő tevékenységek

Iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését.

Ezt a tevékenységet a gyermekvédelmi felelős koordinálja. Folyamatos kapcsolatot tart az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével és az osztályfőnökökkel. Kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esetén a helyi jegyzővel is folyamatos kapcsolatot tart.

Gyermekvédelmi tevékenységünk fontosabb feladatai:

- A gyerekek elemi szükségletei (élelem, ruházat, tanszer, pihenés) meglétének figyelemmel kísérése.
- Az egészséges fejlődésükhöz szükséges nevelési légkör kialakításának elősegítése a családon belül és a családon kívül.
- A gyermekek egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgálaton keresztül és az iskola fogászati rendeléseken.
- A gyermekek intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik szerint (ügyelet, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés, stb.).
- Segélykérelmek támogatása, és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi helyzetétől függően.
- A tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, rendszeres iskolába járásának folyamatos ellenőrzése, szükség esetén szabálysértési eljárás kezdeményezése.

A rossz anyagi helyzetben levő tanulók, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítségének formái:

- tanulmányi kirándulások anyagi támogatása,
- kedvezményes ebéd biztosítása,
- javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására,
- rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel,
- a veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

A gyermeket veszélyeztető helyzetben minden pedagógusnak gyors és hatékony intézkedést kell tennie.

A szociális hátrányok leküzdését az alábbi tevékenységi formákkal szolgáljuk:

- tehetséggondozó programok szervezése,
- tanuló szobai ellátás biztosítása,
- szülők, családok életvezetési gondjainak segítése,
- együttműködés a Caritas és a Máltai Szeretetszolgálat helyi szervezetével.

II. 6. 3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A felső tagozatosok körében a tanév eleji osztályfőnöki órákon és a tanítási órákon is több alkalommal foglalkozunk a tanulási módszerekkel, hogy minél hatékonyabban alkalmazzák azokat tanulóink.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának másik formája a korrepetálás.

Célja a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás. Ezeket a foglalkozásokat a tanulót tanító szaktanárok, tanítók végzik.

A tanulási kudarc oka lehet még az alapképességek nem megfelelő fejlettsége, melynek fejlesztésére a fejlesztőpedagógus által vezetett foglalkozásokon van lehetősége a tanulóknak.

A következő táblázatban bemutatjuk az egész éven át folytatandó feladatokat

<i>Tevékenység</i>	<i>Módszer</i>	<i>Felelős</i>	<i>Határidő</i>
<i>1. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felismerése</i>	- képességek felmérése iskolába lépéskor - DIFER teszt	osztályfőnök és helyettese	tanév eleje
	megfigyelés	tanító, szaktanár, osztályfőnök	folyamatosan
	dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	tanév eleje, illetve közben
	beszélgetés (gyerekekkel, szülővel)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	folyamatos
	a tanulók tanulási szokásainak felmérése (kérdőívvel, otthon-iskola napló vezetésével stb.)	osztályfőnök	első félév
<i>2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (az iskolán belül)</i>	egyéni (képesség) fejlesztés (fejlesztési terv alapján)	pedagógus, fejlesztőpedagógus	folyamatos
	differenciált tanórávezetés	minden pedagógus	folyamatos
	korrepetálás	érintett pedagógus, korrepetálást vezető pedagógus	folyamatos
	napközi, tanulószoba	napközis nevelő, tanulószoba vezetője	folyamatos
	előkészítő évfolyam (az első osztály sikertelen elvégzése esetén az első osztály megismétlése)	tanító	tanév vége
	mentesítés bizonyos tárgyak szóbeli, vagy írásbeli értékelése alól	tanító, szaktanár	tanév eleje, illetve folyamatos

	tanulásmódszertan, tanulás tanítása	osztályfőnök vagy a kurzust oktató pedagógus	tanév eleje, illetve folyamatos
	tréning (tanulástechnika, koncentráció, stb.) relaxáció	osztályfőnök, pedagógus	folyamatos
3 A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (iskolán kívül)	a tanulási zavarokkal küzdő tanulók speciális szakemberekhez történő irányítása (Pedagógiai Szakszolgálat, Ifjúsági Ideggondozó stb.)	osztályfőnök	folyamatos
4. A fejlesztés hatékonysága, értékelés	tesztek újrafelvétele	pedagógus, fejlesztő pedagógus,	tanév vége
	dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	tanév vége
	felhasznált összegek és a megtérülés arányának vizsgálata	iskolavezetés, tanító, szaktanár, osztályfőnök	tanév vége
	megfigyelés	tanító, szaktanár, osztályfőnök	folyamatos, illetve tanév vége
	tanulmányi eredmények elemzése (dokumentumelemzés)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	tanév vége
	beszélgetés (gyerekekkel, szülővel)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	tanév vége

II. 7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

A tanulók érdekeinek képviselőjére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját segítő nevelőt a nevelőtestület egyetértésével az igazgató bízza meg. A diákönkormányzat döntési jogkört gyakorol – a nevelőtestület véleménye meghallgatásával – saját közösségi életének tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselőinek megválasztásában. Teljes körűen biztosítjuk a jogszabályok által a diákönkormányzat vonatkozásában deklarált véleményezési jogok érvényesítését, a véleményt minden alkalommal írásban szerezzük be. A diákönkormányzat tájékoztatása, a döntést megelőző informálás lebonyolítása, a diákönkormányzat véleményének beszerzése az intézmény igazgatójának kötelezettsége.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- minden olyan kérdésben és döntés előtt, mely az iskolai életet, az iskola működését befolyásolja, valamint a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben,
- pedagógiai program elfogadása, módosítása esetén,
- szervezeti és működési szabályzat elfogadása, módosítása esetén,
- házirend elfogadása, módosítása esetén,
- adatkezelési szabályzat elfogadása esetén.

II. 8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

II. 8. 1. A diákokkal való kapcsolattartás formái

- A tanulókat az iskolai munkaterről, ill. az aktuális feladatokról a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- Az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközygyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és faliújságon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
- A tanulót fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok az e-naplón és az ellenőrző könyvön keresztül folyamatosan tájékoztatják.

II. 8. 2. A szülővel való kapcsolattartás formái az intézmény részéről

A nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

- **Szülői értekezlet**
Az éves munkatervben ütemezett szülői értekezletek feladata, hogy tájékoztassa a szülőket gyermekük előmeneteléről, az osztály aktuális problémáiról, az osztályban és az iskolában jelentkező feladatokról. Szülői értekezletet évente legalább két alkalommal tartunk.
- **Fogadóóra**
Célja, hogy a szülők egyénileg információt kapjanak gyermekük előmeneteléről, magatartásáról, a szaktanár róla alkotott véleményéről, valamint a pedagógus tanácsokat adhasson a tanuló nevelésével kapcsolatban. Az iskola biztosítja, hogy a fogadóórán a szülő négy szemkört beszélhessen gyermeke tanárával személyes problémáiról. A fogadóórákat évente legalább három alkalommal, minden pedagógus számára egységes késő délutáni időpontban tartjuk.
- **Nyílt tanítási nap**
Célja, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.
- **A szülők írásos tájékoztatása e-naplón keresztül**
A szülőket folyamatosan értesítjük tanítványunk előrehaladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről a digitális napló révén. A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi értesítő és az év végi bizonyítvány révén. Az iskola minden jelentős intézkedését írásban közli a szülővel a digitális napló révén, vagy egyéb szokásos írásos formában. Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a diákoknak beírt osztályzatokat, a tanulói hiányzásokat és késéseket.

A Köznevelési törvény hatályos előírása szerint a szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz. Tájékoztatjuk őket továbbá az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről, valamint arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.

- A szülői munkaközösség

A szülői munkaközösség célja a legaktívabb szülőkből álló közösség megalkotása, amely átfogja az iskola működésének egészét. A szülői munkaközösséget annak szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint épül föl és működik. Vezetőjét a szülői munkaközösség maga választja az intézménybe járó diákok szülői közül.

A szülői munkaközösség véleményt nyilváníthat, információt kérhet az intézményt érintő bármely kérdésben. Feladata az iskola hagyományrendszerében szereplő események lebonyolításában való közreműködés is.

A szülői kapcsolattartás egyéb formái

- Személyes kapcsolattartást biztosít egyéni esetekben.
- Személyes kapcsolatot kezdeményez családlátogatás alkalmával.
- Személyes kapcsolattartást biztosít közös előadások, rendezvények, osztály-család hétvégék, közös zárandoklatok során.
- Tájékoztat az iskola honlapján keresztül.

A szülők részéről elvárhatjuk:

- Aktív részvételt az óvodai, iskolai rendezvényeken,
- Ötletnyújtást az előadások (hitéleti, nevelési, stb.) témáihoz,
- Őszinte véleménynyilvánítást,
- Együttműködő magatartást,
- Nevelési problémák őszinte megbeszélését, a közös megoldásra való törekvést,
- Érdeklődő, segítő hozzáállást,
- Szponzori segítségnyújtást.

II. 8. 3. Kapcsolattartás az iskola külső partnereivel

A külső partnerekkel történő kapcsolattartás szabályozása jelentős részben a szervezeti és működési szabályzat jogkörébe tartozik, így az iskola egészségügyi ellátást biztosító szervezettel, a családsegítő szolgálattal, a pedagógiai-szakmai szolgáltatókkal való kapcsolattartás további szabályozására nincsen lehetőség.

Az intézmény hivatalos kapcsolatot tart fenn a fenntartóval. Az előírt hivatali kapcsolatokon túl az intézmény a fenntartó püspökben olyan személyt tisztel, akiben annak a hitbeli és erkölcsi tanításnak a személyes képviselőjét látja, amelyre nevelési elveit alapozza. Fontosnak tartja az élő kapcsolat ápolását személye és az iskola, óvoda nevelői, dolgozói, neveltjei között, ezért számít gyakori jelenlétére, kéri útmutatásait.

Az iskola vezetői folyamatos kapcsolatot tartanak fenn az írott és nyomtatott sajtóval.

Folyamatos szakmai kapcsolatot tartunk továbbá az alábbi szervezetekkel:

- a város óvodái, általános és középiskolái, művészetoktatási intézményei
- Tolna megyei Önkormányzat Humán Szolgáltatások Központja
- Katolikus Pedagógiai Intézet
- Tolna Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szekszárdi Tagintézménye
- A Szekszárdi Római Katolikus Plébánia Tanácsosok Testülete
- Szent Erzsébet Caritas Alapítvány
- 608. sz. Schola Caritatis Cserkészcsapat

II. 9. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

A tanulmányok alatti vizsgák szabályainak hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

II. 9. 1. A vizsgák típusai

Iskolánkban a következő típusú vizsgák fordulhatnak elő:

1. Osztályozó vizsga:

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- c) az 20/2012 EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésében meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, az 20/2012 EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésében meghatározott esetben az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

- Osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet.
- A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.
- Az osztályozó vizsga kérelemre történő letételét az igazgató engedélyezi. Az osztályozó vizsgára való jelentkezés az iskola titkárságán elérhető formanyomtatványon történik, az igazgató által meghatározottak és kihirdetettek szerint. A jelentkezési lapot a tanuló, valamint kiskorú tanuló esetében a gondviselő is aláírja.
- A vizsgaidőszakot a vizsgát megelőző három hónapon belül kell kijelölni.
- Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani.
- Az osztályozó vizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól.

2. Különbözeti vizsga: az igazgató írja elő más iskolából, évfolyamról vagy iskolaszervezeti típusból érkezett tanulóknak a tanrendek (tananyagok) összevetése után. Bizottság előtti vizsga.

3. Javítóvizsga: A tanév végi elégtelen osztályzat legfeljebb három tantárgyból javítóvizsgán javítható

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

II. 9. 2. A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend

- A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.
- Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.
- A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.
- A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató jelöli ki. A szóbeli vizsgát az iskola szakos tanáraiból az igazgató által kijelölt vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította.
- Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével. A tantervi követelmények az iskola honlapján folyamatosan megtekinthetők.
- A vizsga időpontjáról (év, hónap, nap, óra, perc), helyszínéről (cím, épület, terem száma) és a követelményekről a vizsgázó, illetőleg a kiskorú tanuló esetén a szülő (gondviselő) minimum a vizsga kezdete előtt 30 nappal tértivevényes postai értesítést kap.
- Egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam tananyagából tehető vizsga. Három évfolyam anyagából csak rendkívül indokolt esetben igazgatói engedéllyel lehet vizsgázni.
- A vizsgakötelezettség a tanulónak az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentést csak a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján, az igazgató adhat.

II. 9. 3. Vizsgaforma, vizsgarészek

- szóbeli vizsga
- írásbeli vizsga

II. 9. 3. 1. A tanulmányok alatti írásbeli vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend

- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani.
- A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.
- Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítania.
- Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.
- A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc. Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján, az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni, lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja ill. írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen.

- A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga - szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával - harmadik vizsgaként is megszervezhető.
- Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola igazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Az iskola igazgatója a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató pedagógus nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tény, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató pedagógus, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

- Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus piros tintával kijavítja, a hibákat, tévedéseket megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat és ellátja aláírásával. A javítás téves bejegyzéseit látható módon szignálva kell eszközölni.
- Követelmény, hogy a dolgozat javítása pontozásos rendszerben történjék, az egyes részpontoszámokat és az egyes részekre kapható maximális pontszámot a feladatlapon a kitöltés előtt fel kell tüntetni.
- Ha a vizsgáztató pedagógus a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlagra, és értesíti az iskola igazgatóját.
- Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola igazgatójából és két másik - a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő - pedagógusból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságát mérlegeli, és

a) a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,

b) az adott tantárgyból - ha az nem javítóvizsga - a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy

c) amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy az a) pontban foglaltak szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.

A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

II. 9. 3. 2. A tanulmányok alatti szóbeli vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend

- Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
- A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdje a vizsgát, amelybe beosztották.
- A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és - amennyiben szükséges - kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.
- Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.
- A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
- A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat. A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel

kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.

- Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felelni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.
- Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.
- Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.
- A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni ill. lehetővé kell tenni, hogy a szóbeli vizsgát írásban tegye le.
- Ha a vizsgázónak a 68. § (4) bekezdése alapján engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételeket kell kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kihúzása előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.
- Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár felügyelete mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

II. 9. 3. 3. A tanulmányok alatti szóbeli és írásbeli vizsgákkal kapcsolatos közös intézményi eljárásrend

A vizsgázó osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.

0 – 34 %	elégtelen (1)
35 – 49 %	elégséges (2)
50 – 74 %	közepes (3)
75 – 89 %	jó (4)
90 – 100 %	jeles (5)

1. A vizsgázó pótló vizsgát tehet az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.
2. Az önhibán kívüli; indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni, annak megismétlésére. Az igazgató engedélyezheti, hogy a vizsgázó a pótló vizsgát az adott vizsganapon tegye le, ha

ennek a feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

3. A vizsga a vizsgázó számára díjtalan.
4. A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
5. A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.
6. A jegyzőkönyvben minden vizsgázót külön jegyzőkönyv nyomtatványon kell jegyezni.
7. A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a diák szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. Az írásbeli feladatlapot és jegyzetelés (vázlatkészítés) céljára kapott papírlapot az iskola körbélyegzőjével el kell látni. A tanuló és a szülő kérésre, egyeztetett időpontban a vizsgaelnök jelenlétében a vizsgadokumentumokba betekinthez, írásos megjegyzést fűzhet az értékeléshez, melyet jegyzőkönyvbe kell venni.
8. A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.

Az vizsgaeredmény kihirdetésének legkésőbb a vizsgát, több vizsga esetén a legutóbb teljesített vizsgát követő második munkanapon meg kell történnie.

II. 10. A tanuló felvételének és átvételének helyi szabályai

II. 10. 1. Az intézmény felvételi szabályzata

Az iskolának felvételi körzete nincs.

A beiskolázást az igazgató a fenntartóval egyeztetve végzi. A tanuló felvételét a Kormányhivatal által meghirdetett módon és időben kell kérni iskolánkba. A tanulók felvételéről az igazgató dönt.

Elsődleges az elbírálásnál a szülők, vagy nagyszülők hitélete. A felvétel alapvető szempontja, hogy a szülő és gyermeke elfogadják az intézmény pedagógiai programját, és eltökéltek legyenek annak megvalósítására. Plébánosi (lelkészi) ajánlás kérhető. Az elutasító döntés ellen az iskolafenntartónál lehet fellebbezni. A fellebbezést az iskola igazgatójához kell benyújtani - az elutasítás kézhezvétele utáni 8 napon belül.

Amennyiben a választott iskola igazgatója a gyermek felvételét elutasító döntést hoz, a szülő a gyermekét a döntés jogerőre emelkedését követő öt napon belül köteles beírni a kötelező felvételt biztosító iskola első évfolyamára.

Az általános követelményeket kiegészítő szempontok az első évfolyamon:

- iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolás
- elsőbbséget élvez az a tanuló:
  - o aki tagintézményünk óvodájába járt;
  - o akinek idősebb testvére már az iskola tanulója;
  - o aki egyházközösségünkhöz tartozik.

II. 10. 2. Átvétel más intézményből

Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére. A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Az átvételről való döntés az intézmény vezetőjének jogköre, aki a döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettes és az ügyben érintett osztályfőnök véleményét.

Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket.

Az iskolába átvett tanulók osztályba vagy csoportba való beosztásáról az igazgató dönt.

Az átvételkor különbözeti vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg.

Az igazgató lehetőséget biztosíthat arra, hogy a különbözeti vizsgát a felvételtől számított maximum három hónapon belül tegye le az átvett tanuló, ebben az esetben a felkészüléshez egyéni segítségnyújtást kell biztosítani az átvett tanuló számára. Az átvett tanuló adatainak törzslapra, naplóba való rögzítése az osztályfőnök feladata.

Amennyiben a tanuló magatartása, tanulmányi eredménye nem megfelelő, az iskola igazgatója az osztályban tanító nevelők és az osztályfőnök véleményének figyelembevételével dönt arról, hogy az érintett tanuló folytathatja-e tanulmányait iskolánkban, vagy jelentkeznie kell a lakóhelye szerint illetékes iskolába. A döntésről a szülőt értesíteni kell.

Az iskola igazgatója tanuló felvételének, átvételének megtagadásáról határozat formájában dönt. Az iskola igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, határidő-számítás, mulasztás elbírása során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.

III. A KATOLIKUS ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

III. 1. Személyi feltételek

A katolikus óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak viszonya az egyházzal, nemzethez, hazához, embertársakhoz, szakmához, óvodához, munkatársakhoz, családokhoz, a gyermekek szüleikhez, a gyermekekhez meghatározó. Sajátos keresztény légkör megteremtéséért, a keresztény értékeket képviselve elsődlegesen az ott dolgozó munkatársak a felelősök, életük a gyermek számára követendő mintává, modellé válik.

Az óvodai nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A gyermek nevelése, örök életre szóló feladat. „A katolikus nevelés jellegének biztosítása nagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik” (kat.isk.78)

A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermekek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek.

Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakemberek közreműködését igényli.

A felekezeti, illetve egyházi óvodák munkatársai számára meghatározó a lelkiesség szerinti bánásmód, nevelés-és műveltség tartalom biztosítása.

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Óvodánkban a 3 csoportban 6 fő óvodapedagógus és 6 fő nem pedagógus dolgozik. Belső szabályzataink az óvónők esetében képesítési előírásként határozzák meg a főiskolai végzettséget.

Nagy a testület motiváltsága a szakmai önképzés iránt. A tanulmányok támogatása a jövőben is fontos célkitűzésünk. A tanulmányok az óvoda pedagógiai programjának megvalósulását segítik elő.

Logopédus hetente többször jön az óvodába, a Nevelési tanácsadó munkatársa évenként a nagycsoportban iskolaérettségi vizsgálatot végez, és folyamatos fejlesztést nyújt. Rendszeres védőnői-, fogorvosi vizsgálatokat szervezünk. Folyamatos a gyermekjóléti szolgálattal a kapcsolatunk.

Az óvodapedagógus és az óvodában dolgozó nem pedagógus feladatai, kötelességei:

- Az óvónőket és az óvodai dolgozókat jellemezze az Isten és emberszeretet.
- Minden óvodában dolgozó felnőtt értéket közvetít, tehát példaként kell állnia külső megjelenésében és kulturált viselkedésében egyaránt a gyerekek, szülők a családok előtt.
- Nélkülözhetetlen a folyamatos, elmélyült imaélet, legyen igénye az egyházközség életébe bekapcsolódni.
- Istentől kapott talentumaival és szerzett ismereteivel ajándékozza meg az óvodai közösséget.
- Segítse elő a derűs, egészséges és örömteli vidámságot a gyermekek és szülők körében, hogy az evangéliumi szemlélet alapvető optimizmusa érvényesüljön.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése./utazó gyógypedagógusok hetente többször jönnek/

III. 2. Tárgyi feltételek

Az óvoda rendelkezzen a helyi pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy az szolgálja a

gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését.

A gyermek óvodai életének színterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt.

- Tegye lehetővé mozgás- és játékgigényük kielégítését, és a gyermeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, lehetőleg természetes anyagokkal vegye körül.
  - A gyermek által használt tárgyi felszerelések legyenek számukra hozzáférhetően elhelyezve.
- A gyermek által használt játékokat, eszközöket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni
  - Felszereltsége feleljen meg a gyermek változó testméretének, egészségük megőrzése érdekében legyen biztonságos, a baleset-megelőzést szolgálja.
- Biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak.
- Teremtse lehetőséget a szülők fogadására.

III. 3. Az óvodai élet megszervezése

1. A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

2. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

3. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

4. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, nevelést végző munkatársakkal.

Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élıszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.

5. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

6. A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó- amennyiben az infrastruktúrális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett- iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

7. A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a 6. pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járónak kell tekinteni.

8. A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

9. A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

Az óvodai nevelés katolikus óvodánkban csak a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Az óvodai nevelés

- az óvoda alapidokumentumaival harmonizál,
- az óvoda helyi sajátosságait figyelembe vevő tervezés,
- a helyi szokások és a gyermekek egyéni szükségleteinek megjelenése a napirendben és heti rendben,
- a gondozásnak kiemelt szerepe van a gyermekek önállóságának segítésében, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal,
- rugalmas, folyamatos napirend, amelyben a játék kitüntetett szerepet kap,
- megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, melyek harmonikus arányban vannak,
- a gyermekek fejlődésének nyomon követése és erről a szülők tájékoztatása.

AZ ÓVODAI CSOPORTOK NAPIRENDJE

Időtartam *	Tevékenység
7.00-12.00	<ul style="list-style-type: none"> ● Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) ● Szabad játék párhuzamosan tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban ● Hitre nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése ● Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen kötött mozgás (teremben, torna-teremben, vagy a szabadban) ● Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és szervezett formában ● Egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység a szabad levegőn ● Játékba és tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítése

	<ul style="list-style-type: none"> ● Tanulás <ul style="list-style-type: none"> ○ Vers, mese ○ Ének, zene, népi játék, tánc ○ Rajzolás, mintázás, kézimunka ○ Mindennapos mozgás ○ A külső világ tevékeny megismerése ○ Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése
12.00-15.00	<ul style="list-style-type: none"> ● Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) ● Pihenés
15.00-17.00	<ul style="list-style-type: none"> ● Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) ● Szabad játék a teremben vagy a szabadban, párhuzamosan végezhető tevékenység az évszaktól függően, a szülők érkezéséig

*Az Alapító Okiratban meghatározott óvodai nyitva tartás figyelembevételével!

Az óvodai élet tevékenységi formái

Céljaink és feladataink:

- Sokféle tevékenységet biztosító tárgyi környezet kialakítása.
- A megismerés iránti érdeklődés felkeltése.
- A munka megbecsülésére nevelés.
- Önálló munkavégzésre való képességek fejlesztése.
- Véleménynyilvánítási képességek kibontakoztatása.
- Megfelelő motiváltság a közösségi tevékenységekben való részvételre.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- Legyen képes tapasztalatszerzésre és a korábbi tapasztalatok új információkkal történő összevetésére.
- Használjon egyszerű gondolkodási műveleteket.
- Ismeretei alapján végezzen el és oldjon meg egyszerű feladatokat.
- Jelenítse meg érzéseit, gondolatait szóban, képen.
- Alakuljon ki feladattudata, feladattartása.
- Törekedjen önállóságra különböző ismert helyzetekben.
- Segítőkészség megjelenése

Tervezetten szervezett tevékenységek	Párhuzamosan is végezhető differenciált és csoportos tevékenységek szervezése
<ul style="list-style-type: none"> ● Hitre nevelés ● Mindennapos mozgás ● Mozgásos játék (mindennapos mozgás) 	<ul style="list-style-type: none"> ● Játék ● Verselés, mesélés ● Ének, zene, énekes játék, gyermektánc ● Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka ● Mindennapos mozgás ● A külső világ tevékeny megismerése <ul style="list-style-type: none"> ● Matematikai tartalmú tapasztalatok

III. 4. Az óvoda kapcsolatai

1. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családi hangulat kialakításával- a felnőtt és a gyermekek közös tevékenységével is- kifejezik az örömteli érzelmi állapotot. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti a családközpontú az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

2. Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és az egyéni szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

3. A felekezeti, illetve egyházi óvodák kapcsolatot tartanak az adott egyházi intézményekkel.

4. A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.

5. A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

Az ember természetét tekintve társas lény. Feladata, hogy törekedjék a szeretet mind teljesebb megélésére Istennel, önmagával, embertársaival és a teremtett világgal egyaránt.

A katolikus óvoda úgy tölti be a küldetését a világban, ha környezetében nem szigetelődik el, hanem jó kapcsolatot alakít ki az egyházi, helyi, közoktatási, kulturális intézményekkel, és a közelben lévő társintézményekkel, és civil szervezetekkel.

Óvodánkban az óvodapedagógusok, szülők, gyermekek együttműködésének formáit, továbbfejlesztésének lehetőségeit igyekszünk kihasználni. Az óvodapedagógusok a kapcsolattartás során figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait. Az együttműködés során érvényesítik az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

III. 4. 1. A család

Az óvoda dogozói tudtában vannak annak a ténynek, hogy a gyermek elsődleges nevelésének színtere a család. A család szocializációs hatását nem helyettesíti az óvoda. E személyes kapcsolatok által erősítjük a szociális érzékenységet, az értelmi intelligenciát, az értékesség tudatát és a közösség élményét. segítjük a szülői munkaközösség szervezését (csoportonként egy megbízott, és egy elnök)

- megismertetjük a szülőket pedagógiai programunk tartalmával
- folyamatosan igényt tartunk észrevételeikre, javaslataikra
- egyeztetjük a befogadás egyéni módszereit
- közös rendezvényeket szervezünk: kirándulásokat, ünnepélyeket

III. 4. 2. A Szent József Katolikus Általános Iskola - Katholische Grundschule

Az anyaintézmény azt az erkölcsi illetve vallási nevelést fejleszti tovább, mely alapjainak lerakását célunknak tekintünk.

Célunk, hogy minél több óvodásunk ott folytassa az általános iskolai tanulmányait.

Ezt segítik a(z):

- Közös ünnepélyek, kirándulások, felvonulások.
- Iskolalátogatás, iskolakósztolgató foglalkozások, az iskola pedagógusai által tartott foglalkozások (pl.német foglalkozás).
- Beiskolázási tájékoztató szervezése.

III. 4. 3. Fenntartó, Pécsi Egyházmegye - Szekszárd egyházközsége

Az óvoda részt vesz az Egyházmegye, Egyházközség életében.

Kapcsolódási pontok: A liturgikus év ünnepei, szentmisék, képviselőtestület, templomi énekkar, lelkigyakorlatok, zarándokutak, felnőtt hitoktatás, karitás csoport munkája, lelkeségi mozgalmak

III. 4. 4. Katolikus Pedagógiai Intézet

- A katolikus jelleg erősítése, pedagógiai, nevelési munka segítése
- Katolikus pedagógiai továbbképzések

Feladataink:

- Az óvodapedagógus vegye figyelembe a családok sajátosságait, szokásait.
- Az együttműködés során érvényesítse az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.
- Kiemelt fontosságú a szülőkkel való szoros kapcsolattartás, evangelizálás.
- A családlátogatás, a gyermekotthoni környezetének megismerése.
- A fogadóóra a megbeszélések gyermek fejlődésének a szülővel való nyomon követését szolgálja.
- Szülői értekezletek szervezése.
- Internetes kapcsolattartás, elektronikus levelezés lehetőségei.
- Szülői munkaközösség működésének segítése (Ez utóbbi közös a Katolikus Iskolával).
- Játsonapok, foglalkoztató tevékenységek, nyílt napok lehetőségének megteremtése.
- Közös kulturális programok szervezése.
- Kirándulás katolikus hitünkhöz kapcsolódó helyekre.
- Közös szentmisén való részvétel.
- Az óvodát népszerűsítő egyedi programok megvalósítása.

Kapcsolat az óvodába lépés előtti intézményekkel:

- Bölcsődével
- Plébánián működő Baba-Mama klubbal
- Szociális intézményekkel

Kapcsolat az óvodai élet során:

- A Gyermekjóléti Szolgálattal
- A Családsegítő Központtal
- A gyermekvédelmi ügyintézővel
- A Tolna Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szekszárdi Tagintézményével
- A Kormányhivatalokkal és a Tankerületekkel
- A Védőnővel
- A Gyermekorvossal, Gyermek fogorvossal
- A plébániákkal, papokkal
- A Karitás csoportokkal
- A Máltai Szeretetszolgálattal
- A Kisebbségi szervezetekkel

- A közművelődési intézményekkel
- KAPI BP, Pedagógiai Intézetével

Kapcsolat az óvodai élet után:

- Az iskolákkal
- A speciális intézményekkel

III. 5. A katolikus óvoda tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

III. 5. 1. Hitre nevelés

Célunk: Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben. A keresztény nevelés feltételezi a közösséget, a szereteten alapuló társas kapcsolatot. A hit Isten ajándéka, hallomásból ered, azonban szükséges a példa a megtapasztalás. A közösség a gyermek optimális fejlődésének színtere, ahol érzelmi biztonságban, szerető, elfogadó, bizalommal teli légkörben megtapasztalja az összetartozás élményét. Elősegítjük, hogy az iskolába lépés idején a hit tovább élhessen.

Missziós feladataink:

- A keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családban, a családok bekapcsolása az egyházközség életébe.
- A katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során. a közös imádság, a közös munka és a közös szórakozás megtartó erő.
- Krisztustól tanult erények gyakorlása, felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség stb.
- A gyermek számára a család után az óvoda a másik olyan közösség, ahol a nap nagy részét tölti. Érezze meg a közös imádság, a közös munka és a közös szórakozás megtartó erejét.
- A hitre nevelés átszövi az óvodai élet egészét:
  - Köszönési módban.
  - A mindennapos lelki beszélgetések során.
  - Az étkezések előtti és utáni ima során.
  - A templom látogatások során.
  - A játékban.
  - A tevékenységekben, megvalósuló tanulásban.
  - A délutáni pihenés előtti imában, fohászbán.
- Az óvónő a gyermek számára a minta, aki a keresztény felebaráti szeretetet hordozza és közvetíti. Neki kell megteremteni a feltételeket, hogy a gyermeket aktív tevékenysége közben megismerje, és egyénileg vezesse, segítse a lelki fejlődésben.
- A liturgikus év eseményei:
  - Karácsonyi ünnepkör
  - Húsvéti ünnepkör (Az ünnepekre készülve jócselekedetek gyűjtése).
  - Templomlátogatás, ismerkedés a liturgia eszközeivel.
  - Templom látogatás során a helyes viselkedési szokások megismertetése.
  - Közös szentmise látogatás a családokkal.
  - Imádságok tanulása.
- Az erkölcsi nevelés (közösségi és egyéni nevelés, családi nevelés, keresztény erények) átszövik az óvodai élet egészét:
  - A közös élményeket nyújtó tevékenységek során

- Az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, kialakítása közben (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, akarat)
- A biztonságérzet erősítése során (feltétel nélküli szeretet, elfogadottság, bizalom élménye)

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodában dolgozók kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

Ünnepek és megemlékezések feladatai:

- Az ünneplés jelentőségének megéreztetése.
- Az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése.
- Az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből.
- Az ünnep előkészítése és lezárása.

III. 5. 2. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

1. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőt, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

2. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatni

3. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőt, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

4. A játékhoz megfelelő helyre, esztétikus és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlétkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

3. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszer, elmélyült, kreatív gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Az óvodás gyermek társas kapcsolatának és játéktartalmának alakulása az óvodába lépéstől az iskolába lépésig tart. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesítését. A játék kiemelt jelentőségének meg kell mutatkoznia a napirendben, időbeosztásban, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is.

Célunk:

Olyan gyerekek nevelése, akik a játékban aktív, megismerő tapasztalatszerzésre, alkotásra képesek, tevékenységüket szabad önkifejezés és örömezés kíséri, képesek szabályokat alkotni és elfogadni, segíteni, mások sikereinek örülni.

Feladataink:

- a pedagógus utánozható mintát ad, majd bevonható társ marad,
- indirekt játékirányítás módszerével alakítsa a szabad játékot, amely hosszantartó és zavartalan kell, hogy legyen,
- jelenlétével tegye lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok alakulását,
- segítse elő a játék a pszichikumot, kreativitást fejlesztővé, erősítővé és élményt adóvá válását
- megfelelő csoportlégtér, hely, idő, eszközök és az élményszerzés lehetőségének megteremtése, amely alap a különböző játékformákhoz, a gyakorlójátékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

- az élményszerzés lehetőségének megteremtése, amely alap a gyakorlójátékokhoz, a szimbolikus szerepjátékokhoz, a szabályjátékokhoz, a barkácsoláshoz, a bábozáshoz, a dramatizáláshoz.
- a játékhoz a helyi adottságoknak megfelelően kialakított helyre és esztétikus egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagok, eszközök, játékszerek biztosítása,
- A játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermek nevelése.
- anyanyelvi nevelés.
- a társas kapcsolatok szintjének, minőségének alakítása.
- a katolikus magatartásformák és szokások erősítése.
- a szabad, elmélyült, önkéntes, spontán játék lehetőségeinek biztosítása: megfelelő játéktérrel, megfelelő játéktérrel, elegendő idő, nyugodt légkör, a játékhoz szükséges eszköz biztosításával.
- a külvilág elemeinek megismertetése, Én-kép kialakítása.
- a játék formáinak és tartalmának gazdagítása érdekes tapasztalatok szerzésével.
- mintaadás segítségével a szociális kreativitás fejlesztése (kreatív együttműködés, magatartásmódok, nyitottság a másik iránt, viselkedési szabadság, ízlésformálás, társas kapcsolatok, konfliktusmegoldások).
- a játék rendjének szokássá alakítása.
- egészséges versenyszellem kialakítása.

A játék tartalma

A gyermek társas kapcsolatának és játéktartalmának alakulása az óvodában az óvodába lépéstől az iskolába lépésig.

- A játékban megjeleníthető élmények biztosítása.
- A gyermek játékának formai, tartalmi jellemzői.
- A játéktevékenység időtartama, mélysége, szintje, tartalmi gazdagsága.
- Az anyanyelvi nevelés elősegítése.
- A gyermek társas élete a kevés számú csoportokból a nagyobb létszámú csoportokig fejlődik.
- A kialakult társas kapcsolatok szintje.
- A társas kapcsolatok minősége.
- A magatartásformák és szokások.

1. Gyakorlójátékok:

-isméltéses cselekvések közben anyagok, eszközök megismerése,

-szöveg-, dallam-, mozgásismétlő játékok, ritmusjátékok,
-manipulációs játékok.

2. Szerepjátékok:

-egyszerű szabálykövetések (egyénenként és csoportokban).

-jellegzetes cselekvések, műveletek utánzása.

-a játékszabályok elfogadása és betartása, betartatása.

-a környezet jelenségeinek, eseményeinek beépítése önálló vagy csoportos játékba, felnőtt utánozható mintaadása segítségével.

3. Konstruáló játékok

a, barkácsolás:

-apróbb tárgyak és játékok készítése.

-ajándéktárgyak készítése.

-játékjavítások, közreműködés apró hiba-elhárításokban óvónői irányítással.

b, építő játékok:

-összerakosgatások, szerelések egyszerű, az élethelyzeteknek megfelelő tárgyak elkészítésével (a valóság és a képzelet közelítésével).

4. Dramatikus játék, bábjáték:

- forrása a mese.

- események, életszerű helyzetek, mesék színműszerű megjelenítése, mellyel a gyermek a mese által keletkezett feszültségeket vezeti le.

- célja a beleélés, átélés, utánzás, párbeszéd.

- bábmozgatási kísérletek.

- hangutánzások.

- önálló bábozások (evangéliumi részletek, mese, történet és bábválasztás).

5. Szabályjátékok:

- verbális, mozgásos és manipulatív játéktevékenységek során önálló szabályra figyelések, a játék örömforrása a szabály betartásában van. Próbára teszi leleményességüket, ügyességüket, biztosítja az önmegvalósítás lehetőségeit, a versenyszellemet.

6. Népi játékok

- hagyománymegőrző funkciója van, összefüggésben vannak a népi alkotó tevékenység olyan ágaival, mint népművészet, népzene, népi táncok, népszokások, és a magyarságtudattal.

7. Játék a szabadban

- udvari játékok, kirándulások, szabad játék az erdőben, mezőn, patakparton.

A játékirányítás elvei, szervezeti keretei

- Megfelelő élmény, hely, idő, nyugodt légkör, biztonságos játékeszköz megteremtése.
- Folyamatosan bővítjük, mélyítjük a világról szerzett tapasztalatait
- Elősegítjük, hogy elképzeléseik, ötleteik megvalósulhassanak a játékban, biztosítjuk mindazokat a feltételeket, amelyek a játékra optimális hatással vannak.
- A belső motivációk működését segítjük elő a realiztikus tárgyi eszközök visszafogott adagolásával, a tárgykészítés feltételeinek megteremtésével, a természetes környezet eszközként való alkalmazásával.
- Elősegítjük az eszközök és társak szabad megválasztását (vagy nem választását), időt hagyunk arra, hogy nézelődjön, válogasson, töprengjen és a számára legvonzóbb játék tevékenységbe kezdjen.
- Biztosítjuk a csoportszobában való szabad rendezkedést, kreatív tárgyhasználatot, elősegítjük a tevékenységek felfedezésének, a kitarítás felerősödésének lehetőségét.
- Mozgásos játékokat lehetőség szerint természetes környezetben szervezünk.

- Törekszünk a gyermeki kíváncsiság kielégítésére, a gyermeki kérdések megválaszolására, a szabályismeret gyakorlására, viselkedés tudatosítására.
- Megengedő irányítással biztosítjuk a szabad játék lehetőségét, modellnyújtó szerepünkkel értékeket, normákat közvetítünk.
- Hangsúlyozzuk az egyes gyermek egyéni érettségét, fejlettségét, fejlődésbeli tempójának különbségét megismerő, mérlegelő pedagógus attitűd jellegét.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- Szükségleteinek és életkorának megfelelő játékot válasszon.
- Kapcsolódjon be közös játékokba.
- Legyen önálló, kezdeményező megnyilvánulásai.
- Alakuljanak ki pozitív érzelmei társai iránt.
- Vegyen részt aktívan az erőfeszítést, ügyességet igénylő játékokban.
- Legyen képes szabályjátékok megtanulására.
- Tartsa be és kövesse a megismert szabályokat.
- Hozzon létre egyszerű modelleket, maketteket.
- Legyenek egyéni ötletei, javaslatai.
- Válasszon helyesen adott tevékenységhez anyagot és eszközt.
- Legyen képes saját élményeinek eljátszására.
- Fogadja el társai javaslatait, ötleteit.
- Legyen képes a csoportban való játékra.

III. 5. 3. Vers, mese

Amondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához és anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

A magyar népköltészet a népi dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapi mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában a bábozás és dramatizálás eszközeivel feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, és megfelelő viselkedésformákat. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

Az élőszavas mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének a csodákkal, és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A mese tárgyi világot is megelevenítő, átélkesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatá eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

A gyermek saját vers-és mesealkotása, annak mozgással és/ vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja

Célunk:

Óvodásaink irodalmi alkotások, népmesék, versek iránti fogékonyak legyenek, szívesen meséljenek, verseljenek, el tudják fogadni az erkölcsi, esztétikai normákat és képesek legyenek a magyar kultúra értékeit a saját szintjükön befogadni. Bibliai történetek megismertetése.

Feladataink:

- A mese, vers mindennapi, örömteli élmény legyen. Mesetudat erősítése.
- Helyzetek teremtése a mese, vers segítségével érzelmeik kibontakoztatására.
- A magyar népmese, népi halandzsa, népi mondóka, szólás, kiolvasó segítségével az anyanyelvi kultúra fejlesztése.
- Irodalmi élmény nyújtása, népi, klasszikus, és kortárs irodalmi műveken keresztül
- Érzelmi, esztétikai nevelés.
- Közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés a néphagyomány őrzésével a nemzetiségi és migráns gyermekek esetében is.
- Könyv szeretetére, olvasásra nevelés, és a könyvvel való helyes bánásmód elsajátíttatása.
- Képolvasási készség kialakítása.
- Nemzeti keresztényi tudat erősítése.
- Az ünnepek értékének növelése.
- Saját vers-és mesealkotásra ösztönzés.

Tartalom

- Beszélgetések a napi tevékenységek során.
- Beszédművelés: beszédhallás, beszédmegértés és beszédmozgás fejlesztése, helyes ejtési gyakorlatok: légző gyakorlatok, hangadás gyakorlatok, zöngés-zöngétlen hangok differenciálása mintakövetéssel, artikulációs gyakorlatok, nyelvtörők, gyorsasági gyakorlatok, ritmusgyakorlatok, időtartam gyakorlatok, hangsúlygyakorlatok, hangerőgyakorlatok.
- Idő- és téri egymásutánosság felfogása, felismerésének és kivitelezésének fejlesztése (történeti sorba rendezések).
- Vers és mesemondások.
- A néphagyomány kincseinek kiaknázása: népmesék, népi mondókák, stb.
- Irodalmi művek hallgatása:
  - mondókák (népi mondókák, kiszámolók, hintázók, labdázók, párválasztók, felelgetők, lovagoltatók, csiklandozók, altatók, ébresztgetők)
  - mesék (állat, tündér, tréfás mesék, népmesék, műmesék, folytatásos mesék), verses mesék,
  - versek (népköltészeti alkotások, klasszikus és mai gyerekversek).
- Könyvek, folyóiratok nézegetése-helyük a könyvespolcon, könyvtárban.
- Színházi élmények nyújtása- gyerekelőadások, bábszínházi előadások megtekintése.
- Bábozás. Irodalmi művek eljátszása –dramatizálás.
  - Óvodapedagógus bábjátéka.
  - Kommunikáció.
  - A gyermek bábjátéka.
  - Bábkészítő tevékenység.

- Esztétikai élménynyújtás.
- Személyiségjegyek tükröződése.
- Testséma fejlesztése.
- Drámajáték elemek.
- Szerepazonosulás.
- Metakommunikáció. önálló versmondásra, mesélésre ösztönzés,
- Nemzeti, keresztényi tudat erősítése,
- Bibliai történetek hallgatása,
- Ünnepek értékének növelése,
- A könyv szeretetére, olvasóvá nevelés,
- Saját vers- és mesealkotásra, annak mozgással, ábrázolással történő kifejezésére ösztönzés.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- Szívesen mondjon spontán módon is mondókákat, imákat, verseket, meséket, hozzájuk tartozó játékok szövegeit, és ismerje mozgásait. Önálló versmondásra, mesélésre ösztönzés.
- Kapcsoljon ismert irodalmi és bibliai szöveget adott ünnepi alkalomhoz.
- Tudja a megismert szavak jelentését, megfelelően használja azokat.
- Nyelvhelyességi szabályoknak megfelelően fűzze mondatait.
- Tudjon szóban kiegészíteni ismert meserészletet.
- Legyen képes a hallottak képi megjelenítésére.
- Jegyezze meg a mese és a bibliai történet legfontosabb elemeit (szereplők, események), nevezze meg azokat.
- Tudjon könyvben kép alapján tájékozódni, óvja a könyv állagát.
- Szívesen, örömmel hallgasson mesét.
- Legyen igénye a hallott irodalmi művek újrhallgatására.
- Figyelmesen tudja végighallgatni óvónőjét, társait.
- Alkalmazza a kapcsolatteremtés elemi szabályait (köszönés, kérés).
- Legyen kedvenc meséje.
- Képes legyen korának megfelelő színházi előadás cselekményének követésére.

III. 5. 4. Ének, zene, népi játék, tánc

A környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek, s egyben felkeltik a zenei érdeklődésüket. formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

A népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző- állami, egyházi, jeles- ünnepekhez fűződik.

A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az

óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzetiségi nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Célunk:

A gyerekek zenei élményekhez juttatása, az óvónő éneke, vokális és hangszeres zene segítségével közös éneklésen és a zenei érdeklődés felkeltésén keresztül.

Feladataink:

- Az éneklés, zenélés tevékenységeinek megszerettetése.
- Zenei képességek, készségek kialakítása, fejlesztése. Hallásfejlesztés.
- A népi hagyományok, a műzenei, és más népek dalainak, zenéinek megismertetése.
- Egyházi ünnepekhez kapcsolódó szokások, dalok, zenék megismertetése, a hagyományok ápolására való törekvés.
- Vallásos énekek megismertetése, gyakorlása.
- Az élhangsúlyos magyar beszéd erősítése.
- Ritmusérzék, zenei hallás, zenei emlékezet, kreatív zenei kedv fejlesztése.
- Mozgás és testtartás dalhelyzetekhez való igazításának megalapozása.
- Közösségi élmények nyújtása énekes játékokon, közös zenéléseken keresztül.
- Érzelmi nevelés az ölbeli játékoktól az énekes népi játékokig.
- Esztétikai nevelés a zenei élményen és a mozgáson keresztül.
- Zenei anyanyelv, kreativitás, improvizáció fejlesztése.
- Ismerkedés a nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó hagyományos és kortárs művészeti alkotásokkal.

Tartalom

- Magyar népi énekes-mozgásos játékok, néptánc más népek dalai, játécai: egy- és kétszemélyes játékok.
- Altatók, hintáztatók, simogatók, hajladozók, göcögtetők, lovagolók, tapsoltatók, sétáltatók, táncoltatók, labdázók stb.
- körjátékok és dalaik (fogyó és gyarapodó játékok, párválasztók, sor és ügyességi játékok).
- Magyar népszokások, a hagyomány dalai, játécai más népek dalai: táncos játékok (lakodalmas, alakoskodók, vonulások, táncok, átalakuló játékok, kapcsolódós játékok, kapuzók), népszokások: a négy nagy ünnepkörhöz kapcsolódva.
- Gyermeknek írt műdalok.
- Ismerkedés a nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó hagyományos és kortárs művészeti alkotásokkal.
- Hangszeres zene hallgatása: magyar népzenei alkotások (vokális és hangszeres zene), műdalok, alkalmi dalok (ünnepek dalai) és más népek zenéinek hallgatása.
- Rögtönzött hangszerek készítése.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- Tudjon természetes tempóban járni, segítség nélkül tempót tartani
- Énekeljen hat hangterjedelmű dalokat, dúdolja az ismert dallamokat.
- Felelgetős dalt énekeljen társával, vagy a csoporttal.
- Énekeljen vissza dallamot.

- Különböztesse meg és reprodukálja a halk-hangos, magas-mély, gyors- lassú fogalom párokat dallamban, ritmusban.
- Fejezze ki cselekvéssel a dalritmust és az egyenletes lüktetést.
- Tudjon egyszerű táncos mozgásokat végezni helyes testtartással, a néptánc elemeit felhasználva.
- Legyen kedvenc dalos játéka.
- Törekedjen a tiszta éneklésre.
- Hallgassa figyelmesen a bemutatott zenét.
- Énekeljen alkalmi dalokat ünnepkörökhöz és egyházi ünnepekhez kapcsolódva.
- Ismerjen fel dallammotívum alapján hallott dalt, néhány természeti környezetbeli hangot (többféle zenei és zörejhangot), hangszereket (ritmushangszereket és a hegedű, gitár, furulya hangját).
- Ismerjen néhány térforma-alakítási lehetőséget (kör, csigavonal).
- Próbálkozzon dallamrögtönzésekkel.
- Találjon ki dallamhoz mozgást, játékot (legyen kreatív).

III. 5. 5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Az ábrázoló tevékenységek az egész nap folyamán a tér és a változatos eszközök meglétével biztosítottak. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzetének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

Célunk:

Vizuális érzékenységgel és tapasztalattal rendelkező gyermekek nevelése, akik a környezetről szerzett benyomásaikat vizuális memóriájuk segítségével felidézni, a megismert technikai eljárások alkalmazásával és természetes anyagok segítségével tudjanak újraalkotni, kifejezni önmagukat.

Feladataink:

- Érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenysége iránt.
- Vizuális tapasztalatok nyújtása életkornak megfelelően.
- A vizuális jelrendszer megismertetése (pont, vonal, folt, színek, formák).
- A vizuális megértés, befogadás, szokásrendszer megalapozása.
- A képi,- plasztikai,- konstruáló kifejezőképességek kibontakoztatása.

- A vizuális percepció fejlesztése.
- Taktilis (tapintási) ingerek erősítése. Kézmozgások finomítása.
- Finommotorika fejlesztése. Az ingerek más ingerekkel történő integrálása.
- Egyszerű munkafogások és eszközhasználat képességének fejlesztése, különböző anyagok és változatos technikák, eljárások, eszközök kipróbálása, megismertetése.
- Az alkotás örömeinek megtapasztaltatása.
- Sokféle lehetőség megmutatása a képi, - térbeli megjelenítésre.
- Képi gondolkodás fejlesztése, fantázia gazdagítása.
- A térbeli tájékozódó-képesség fejlesztése. Szín- és formavilág gazdagítása.
- Esztétikai élmények befogadása, a környezet esztétikai alakítása.
- Vallásos témák megjelenítése.
- A finom motorika fejlesztése,
- Érzelmek, gondolatok megjelenítése a gyermeki alkotásokban.
- Műalkotás elemzés, ismerkedés a népművészeti elemekkel.

Tartalom

Vizuális percepció:

- alak, háttér: keresztezett vonalak felismerése, rejtett formafelismerés, keresztezett formák differenciálása, alak és háttér cseréje,
- alakállandóság: formaállandóság, geometriai formák különböző nagyságainak összehasonlítása,
- térbeli helyzet: tárgyak szemlélődő viszonyított kapcsolatának felismerése, figurák fordítása, forgatása, részek helycseréje, tárgyak egymáshoz viszonyított helyzete, térbeli viszonylagosság: két tárgy helyzetének megnevezése, alak-kiegészítése, részek összeillesztése, célirányos útkeresés.

Vizuális nyelv:

- képalakítás a vizuális elemek használatával (vonal, folt, forma, színek),
- a képfelület kitöltése,
- a vizuális elemek egymáshoz való viszonyának megfigyelése, rendezése a képfelületen (soralkotás, hasonlóságok, ritmus),
- vizuális-taktilis ingerek - ujjfestés.

Kifejezés:

- tájak, terek viszonyainak megfigyelése, ábrázolása.
- egyszerű természeti és mesterséges formák megfigyelése, ábrázolása,
- képalakítás saját élmények, emlékezet után.
- bibliai jelenetek vagy mesék képi megjelenítése,
- képző-és népművészeti alkotások. képek nézegetése.
- technikák megismerése (rajzolás, festés, papírragasztás, mintázás, papírhajtogatás, egyszerű nyomhagyások).

Vizuális kommunikáció:

- színek keverése,
- a mindennapokban használt információs jelek megismertetése (közlekedési jelzőtáblák, járművek jelei, egyszerű ábrák).

Tárgy-és környezetkultúra:

- tárgyalkotás szabadon,
- térrendezések,
- konstruálás,
- mintázás,
- anyagalakítások (gyurma, agyag, textil, fonal, dobozok, papír, gyöngyfüzés, termések, kavicsok, homok, építőkocka, hó, gipsz).

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- Tudjon kifejezni a képfelületen elemi térviszonyokat.
- Használja a képi kifejezés eszközeit.
- Hangsúlyozza alkotásaiban a jellemző jegyeket, formákat.
- Emberábrázolásában jelenjenek meg a részformák, esetleg egyszerű mozgások.
- Alkosson képet élmény, emlékezet alapján.
- Megfelelően használja az eszközöket rendelkezék helyes ceruzafogással, tartsa tisztán az eszközöket.
- Tudja alkalmazni mintakövetéssel a technikai eljárásokat.
- Nevezze meg a színeket, azok sötét és világos árnyalatait.
- Vegyen részt a tér rendezésében, figyelembe véve az alapvető térviszonyokat.
- Megfigyelés után tudjon formát mintázni.
- Készítsen önállóan vagy társaival közösen modellt, makettet.
- Díszítsen tárgyakat saját elképzelései alapján.
- Legyen véleménye saját és társai "műveiről", műalkotásokról.
- Önállóan javítsa megbeszélte módon- hibáit.
- Rendelkezék koordinált szem és kézmozgással.

III. 5. 6. Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségekben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a, spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- b, irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- c, szervezett mozgásos tevékenység

A rendszeres napi egészségfejlesztő testmozgás a pszicho motoros készségek és képességek fejlesztését szolgálja. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszicho motoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztatató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére. Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) és testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés. Hozzájárulnak a harmonikus összerendezett nagy és kis mozgások kialakulásához. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, ellenálló képességét, fontos szerepe van az egészség megőrzésben, megóvásában. Segítik a térben való tájékozódást, helyzetfelismerést, döntést, az egész személyiség akarati tényezőinek alakulását. Az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, mindengyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

Célunk:

A környezet változásaihoz alkalmazkodni tudó gyermekek nevelése, akik rendszeres és hosszantartó szabadban való mozgással testi képességeikben jó teherbírással rendelkeznek, összerendezett, esztétikus nagy-, és finom motorikus mozgások összekapcsolására képesek.

Feladataink:

- Mozgásigény kielégítése, mozgásöröm átélése az óvodai nevelés minden napján.
- Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- Az egészséges életmód kialakítására nevelés.
- A természetes mozgások alakítása, fejlesztése.
- Pozitív személyiségtulajdonságok erősítése (akarat, önfegyelem, kitartás).
- Egészséges versenyszellem alakítása. Erkölcsi nevelés.
- Testi képességek alakítása, fejlesztése (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, testtartás).
- A térbeli, időbeli tájékozódó-képesség fejlesztése.
- Az alkalmazkodóképesség fejlesztése. Önbizalom erősítése.
- Mozgáskoordináció alakítása. Egyensúlyérzék fejlesztése.
- Szabad levegőn való tudatos mozgásfejlesztés
- A testrészek megismertetése, testséma ismerete.
- A szenzomotoros mozgás révén fejlesszük a nyelvi kifejezőképességet.
- A nagymozgások, rugalmasság, egyensúly párhuzamos fejlesztése.
- A szem, kéz, láb koordinációjának fejlesztése.
- Rendszeres mozgáslehetőség biztosítása által a lelki harmónia megalapozása.
- Baleset-megelőzés a megfelelő környezet biztosításával.

Tartalom

-Játékok:

- szerep, -utánzó, -futójátékok,
- szabályjátékok,
- küzdőjátékok (húzás, tolás, emelés).

-Rendgyakorlatok:

- egyenes testtartás, vonal és köralakítás, fordulatok meghatározott irányokba.

-Gimnasztika

- Szabad gyakorlatok:

- kartartások, nyakizom gyakorlatok, kar-, láb-, és törzsmozgások, testhelyzetek, ellenoldaliságban ritmuseresztezett mozgások kialakítása a mozgáskoordináció kialakulása érdekében.

-Koncentrációs mozgásgyakorlatok: kéziszer-gyakorlatok (bot, babzsák, szalag, karika, labda).

-Járások, futások:

- természetes járás irányváltásokkal,

speciális járások, állatjárasok utánzása,
ritmusra járasok,
futás egyenes vonalban és irányváltásokkal,
lassítás - gyorsítás,
akadályok leküzdése,
versenyfutás.

-Szökdelések, ugrások:

helyben és haladva a (páros lábon, váltott lábbal),
akadályokon át (le, fel, át),

-Dobások, labdás gyakorlatok

labdafogások, labdaészlelés,
labdagurítások, labdavezetések,
labda fel-, és ledobások (alsó és felsődobások),
labdahajtások.

-Támasz, függés-és egyensúlygyakorlatok:

talajon (csúszás, mászás, kúszás, egyensúlyozás),
padon, zsámolyon, bordásfalon - vízszintes és függőleges irányban, gurulások,
egyensúlyozás emelt szeren (pad). Foglalkozások a szabadban:
kirándulások: erdő, vízpart, rét, stb.
téli játékok (hógolyozás, szánkózás, esetenként sielés),
atlétikai vonatkozású gyakorlatok.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- A mozgásfejlődés útját figyelembe véve sajátítsa el a természetes mozgások elemeit (fejmelés, kúszás, mászás, ülés, állás, nyakizom-erősítés, járás, futás).
- Tegyen különbséget a harmonikus, összerendezett járás, futás tevékenységeiben.
- Ismerje a vezényszavakat, tudjon a hallottak szerint cselekedni.
- Tartsa be és kövesse az adott szabályokat.
- Mozgás közben tudjon irányt változtatni. Jobbra, balra, hátra fordulatot tenni az irányok megnevezésével.
- Legyen képes sor- és köralkotásokra.
- Egyensúlyozzon egy lábon, valamint különböző szereken, emelt magasságban (10-30 cm) két lábon. Tudjon fél és páros lábon szökdelni.
- Ugorjon át kisebb akadályokat.
- Tudjon labdát dobni, megfogni, gurítani, vele célozni.
- A mozgásokban legyen kitartó.

III. 5. 7. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása, érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony alakul a természethez, az emberi alkotáshoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is. A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéloképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiség szemlélete.

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Célunk:

A teremtett világ szépségeinek, jelenségeinek, összefüggéseinek megismertetése, a környezet szeretetének kialakítása, a környezetvédelemre nevelés. Elősegíteni a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

Feladataink:

- Rácsodálkoztatni a teremtett világ szépségeire (öröm, hála).
- Életkornak megfelelő szintű tájékozódás, eligazodás segítése.
- Ismerkedés a természeti és társadalmi környezettel, a változások folyamatos megfigyelése.
- Megismertetni a szülőföld és a közvetlen környezet hagyományaival, szokásaival.
- Sokféle tevékenység lehetőségének biztosítása a tapasztalatszerzésre.
- A felfedezés örömeinek érzékeltetése. Megfigyelő séták, kirándulások szervezése.
- Tapasztalatok szereztetése a természeti, emberi és tárgyi környezet elemeiről, megfelelő tájékozottsági szint kialakítása a gyermek saját környezetében.
- A környezet megismerésére, védelmére, óvására nevelés;
- A szerzett tapasztalatok szempontok alapján történő rendszerezésének megtanítása.
- A környezet jelenségeinek, tárgyainak, tulajdonságainak, mennyiségi viszonyainak, formáinak rendszerezése.
- A környezettudatos magatartás alakítása.
- Összefüggések megláttatása. Önálló véleményalkotás, döntésképesség fejlesztése kortárskapcsolatokban és a környezet alakításában.
- Ismeretek gyűjtése tapasztalati úton (évszakok, jelenségek, növények, állatok). A természetsarokban történő változások folyamatos megfigyelése.
- A valóság objektív bemutatása.
- Ítéloképesség fejlesztése, az önálló véleményalkotás, döntésképesség fejlesztése a kortárskapcsolatokban és a környezet alakításában.
- Pozitív viszonyulás kialakítása a természeti, emberi, tárgyi környezethez.
- A közlekedés biztonságára, önfegyelmre, egymás óvására nevelés
- A környezetkultúra és biztonságos életvitel szokásainak alakítása.
- Ismerkedés az épített környezettel, műalkotásokkal, egyházi épületekkel, egyházi helyiségekkel, viselkedési szabályokkal.
- Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése és alkalmazása a tevékenységekben.
  - Téri tájékozódás alakítása.
  - Mennyiségi, alaki, tér és síkbeli fogalmakkal való ismerkedés és tájékozódás.
  - Ítéletalkotás és mennyiségsszemlélet alakítása, segítése.

Tartalom

Megismerési módszerek alapozása - tapasztalatszerzés a környezetről.

Természeti környezet:

- élettelen természet anyagai,
- az élettelen természet változásai: időjárás, évszakok,
- természetvédelmi teendők, tevékenységek évszakok szerint,
- élő természet elemei: növények, állatok tulajdonságai, életmódjuk, környezetük,

- az ember testrészei, külső tulajdonságai, érzékszervek.
- Tárgyak, személyek összehasonlítása
- tárgyak válogatása szabadon, vagy adott szempontok szerint,
- tárgyak, objektumok méreteinek összehasonlítása, összemérése, különbségeik
- megfogalmazása (hosszabb-rövidebb, nehezebb-könnyebb, alacsonyabb-magasabb, keskenyebb-szélesebb, több-kevesebb),
- sorba rendezések mennyiségi tulajdonságok szerint (tőszámok, sorszámok),
- sorba rendezések egyéb szempontok szerint,
- halmazok elemeinek meg- és leszámllálása -(több-kevesebb, ugyanannyi)
- halmazok keletkeztetése (hozzátevés, elvétel, egyenlővé tevés a tízes számkörben),
- soralkotások, sorváltások balról jobbra, föntről lefelé (szemmozgás),
- állítások fogalmazása (igaz-hamis eldöntése), halmazok
- történetek alkotása képekről a mennyiségek figyelembevételével.

Emberi környezet:

- család, a család élete, családtagok,
- foglalkozások a családban,
- életmód.

Az óvoda és környezete:

- a felnőttek munkája, a gyerekek tevékenysége,
- az óvoda épülete - közintézmények a környéken,
- az emberek munkája az egyes munkahelyeken - foglalkozások, eszközök, felszerelések az egyes munkahelyeken.

Tulajdonságok, formák, színek, méretek vizsgálata.

Közlekedés a faluban, városban:

- eszközei, lehetőségei, dolgozói, szabályai (különös tekintettel a gyalogos közlekedésre).

Geometriai tulajdonságok megfigyelése:

- építés szabadon, építmények lemásolása
- építés rajz alapján
- síkbeli építések síkmértani elemekből (takarások), elemek összehasonlítása, válogatása geometriai tulajdonságaik alapján

Írányok, arányok megfigyelése: (bal-jobb, alá-fölé, mellé, közé, előtt-mögött, vízszintes-függőleges).

- Különös ráfigyelés a térbeli helyzet zavarával küzdő gyermekekre – ferde, görbe, álló, fekvő, eleje-közepe-,vége, első-utolsó, fenn-lenn, felső, -alsó, -középső fogalmainak gyakoroltatása – a helyviszonylatokat kifejező névutók gyakorlása.
- A rész és egész viszonyának megfigyelése

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- Tudja személyi adatait (lakcím, név, szülők neve, foglalkozása, testvérek neve), életkorát.
- Hasonlítson össze mennyiségeket (több, kevesebb, ugyanannyi, hosszabb, rövidebb, egyforma hosszú, magasabb, alacsonyabb, szélesebb, keskenyebb).
- Alkosson megfelelő szöveget, a mennyiségi viszonyokat ábrázoló képekről.
- Tudja a meg- és leszámllálást a tízes számkörben.
- Nevezze meg a térbeli állások helyzetének irányait (jobb, bal, előtt, mögött, alatt, fölött, mellett, között).
- Válogasson alakzatokat, tárgyakat, élőlényeket szempontok alapján.
- Másoljon alakzatokat síkban és térben.
- Válogassa a síkbeli alakzatokat tulajdonságaik szerint (kör, négyzet, háromszög).
- Ismerje a térbeli alakzatok közül a kockát, téglateetet, gömböt.
- Nevezze meg saját testrészeit, érzékszerveit.

- Tudja az évszakok nevét, jellemzőit, a napok nevét, sorrendjét, napszakokat.
- Ismerje néhány környezetében levő épület funkcióját.
- Nevezze meg a közlekedés eszközeit, néhány alapvető szabályát (a közlekedési jelzőlámpa színeinek jelentése, gyalogátkelőhely jele)
- Ismerje a színeket.
- Helyezze főbb csoportjaikba az élőlényeket (ember, állat, növény).
- Tudjon alapvető növény-, és állatgondozási műveletekről.
- Vegyen részt elemi természetvédelmi tevékenységekben (téli madárvédelem, az élőlények óvása).
- Jól használja a megismert kifejezéseket.

III. 5. 8. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység- az önkiszolgálás, a segítség, az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

A gyermek munka jellegű tevékenysége:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége az óvodában dolgozók mintája, példája nyomán.
- a közösségi kapcsolatok a kötelesség – és felelősségvállalás alakításának eszközei, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka tudatos irányítása tudatos pedagógiai szervezést, együttműködést igényel, amelyben szükséges a folyamatos, konkrét, reális a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő pozitív értékelése.

Célunk:

A munkában vállalt önkéntesség és a közösség érdekében végzett tevékenység örömeinek érzékeltetése.

Feladataink:

- A család és az óvoda munkával kapcsolatos elvárásainak közelítése.
- Baráti, egymást segítő kapcsolatok kialakulásának segítése, támogatása.
- Munkamegosztásra nevelés.
- Munka során a meglévő tapasztalatok erősítése, azok újakkal való bővítése.
- A munka eredményének megbecsülésére nevelés.
- A gyermek célirányos fegyelmének, kötelezettség- vállalásának alakítása.
- Jártasságok alakítása eszközök, szerszámok használatában.

Tartalom

Az önkiszolgálás.

- Öltözködés.
- Testápolási teendők.
- Étkezéssel kapcsolatos munkálatok.

A közösség érdekében végzett munka

- A naposi tevékenység.
- Az étkezés előkészületeinek teendői.
- A csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok.

- A terem- és udvarrendezésben való részvétel (játékok, eszközök előkészítése, elrakása).
- Segítségadás egymásnak.

Alkalomszerű munkák és egyéni megbízatások

- A környezet rendjének biztosítása,
- Segítés a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek,
- Egyéb megbízatások teljesítése,
- Egyszeri vagy ismétlődő tevékenységek óvónői segítséggel,
- Megbízatások önkéntesség alapján,
- Ünnepi készülődések (ajándékkészítés egymásnak, szülőknek tárgykészítés, díszítő munkák),
- Udvar és teremrendezések (kisebb tárgyak helyretétele, szállítása, rendrakás),
- Üzenetátadások (épületen belül),
- Segítségadás a kisebbeknek kérésre és önálló indíttatásra.

Az évszakoknak megfelelő tevékenységek

- Csoportszobában
- Udvaron
- Az óvoda környezetében
- Növények és állatok gondozása
- Megfigyelő tevékenységek irányítással
- Folyamatos növényápolás (ültetés, átültetés, öntözés, gyomlálás) és állatgondozás
- Évszakokhoz kapcsolódó munkák, környezetrendezések
- Gyűjtőmunkák (a gyűjtött anyag elhelyezése, rendezése)

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- Törekedjen önállóságra, vállaljon önként is feladatokat.
- Ismerje fel saját képességeinek határait.
- Ismerje meg az eszközök használatával járó veszélyeket is.
- Végezzen egyéni fejlettségi szintjének megfelelő feladatokat.
- Legyenek rendszeresen visszatérő feladatai.
- Teljesítse pontosan megbízatásait.
- Ismerje fel a segítségadás lehetőségeit.
- Ismerje a szerszámok, munkaeszközök tárolási helyét, azok használatát.
- Képes az eszközök megóvására és saját testi épségének megőrzésére.
- Legyen igénye felfedezett kisebb hibák kijavítására.
- Gondozza, óvja a környezetében élő növényeket és állatokat.

III. 5. 9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Célunk:

Az óvodában a tanulás folyamatos, részben utánzásos, spontán és szervezett, tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált

környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg. megvalósuló tevékenység. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékokban integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.

A tanulás nemcsak társadalmilag hasznos ismeretek elsajátítása, hanem a teljes személyiség fejlődését és fejlesztését támogató kölcsönösség, elfogadás és elfogadottság élményének sokféle módon történő megélése.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, több érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermeki személyiségének kibontakozását.

Feladataink:

- Elsődleges a cselekvéses tanulás, az egyéni adottságok figyelembevétele, az optimális terhelhetőség és a motiválás.
- A vizuális, akusztikus, kinesztetikus észlelés és érzékelés képességeinek, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítása, melyet az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtésével ér el;
- Építsen a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire;
- Jelenjen meg a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, gyakorlati problémamegoldás;
- Fontos a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán szerzett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése;
- Tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.
- Az óvodapedagógus által irányított tapasztalatszerzés, gondolkodás örömeinek átéléséhez a feltételek megteremtése.
- A tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges.
- Személyre szabott pozitív értékeléssel a gyermek tevékenységben megvalósuló tanulásának a segítése.
- A tehetségre utaló tulajdonságok megléte esetén nagyobb figyelem, egyéni fejlesztés szükséges
- Tudatos előkészítés: évszakterv, napi bejegyzések készítése.
- A megismerési képességek fejlesztése.
- A tudás, tanulás iránti vágy felébresztése.
- Képszerű és szemléletes gondolkodás kialakítása.
- A beszédészlelés és beszédértés, szóbeli kifejezés fejlesztése.
- Problémahelyzetek megoldása, megoldatása.

Tartalom

- Szervezeti formában a játék adta lehetőségek összes alkalmával, valamint játékos helyzetek megteremtésével, folyamatos időkeretben történik, valamennyi tevékenységi formában.

- Közvetlen tapasztalatszerzések, megfigyelések (a természeti és társadalmi környezetből).
- Figyelemirányítás a lényeges közös jegyekre, tapasztalatszerzés, felfedezés.
- Élmények, benyomások felfogása, emlékezetből való felidézése.
- Kreatív gondolkodást, képzeletet mozgósító tevékenységek.
- Beszédfejlesztés. Szókincsfejlesztés.
- Megfigyelések végzése közösen és önállóan.
- Egyéni élmények, beszámolók, tapasztalatok felidézése emlékezetből.
- Megbízások elvégzése (emlékezetfejlesztés).
- Jelenségek változásainak megfigyelése, azok összefüggései. Felfedezések lehetőségeinek biztosítása.
- Összehasonlítások és megkülönböztetések irányított és spontán megfigyelésekkel, tapasztalatszerzéssel, kíváncsiságra alapozva kirándulások szervezése.
- Pozitív érzellemmel forduljanak az emberi alkotások, a természet felé -védjék, óvják.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- Tudjon önállóan konkrét, elemi, ismert jelenségek esetében következtetni, ítéletet alkotni megismert modellek alapján.
- Alakuljon feladattudata.
- Legyen önálló a begyakorolt feladatok megoldásában.
- Végezzen önálló megfigyeléseket, ismerje fel a jelenségeket változásukban is.
- Fedezzen fel konkrét összefüggéseket, ok-okozati viszonyokat.
- Törekedjen többféle megoldás keresésére.
- Legyen képes gondolatait érthetően szavakba, mondatokba foglalni.
- Különítse el a mese és a valóság elemeit.

A tanulás helyzetei, szervezeti keretei

- *Játékban tanulás:* a spontán játék során kíváncsiság ébred a gyermekben. Belső készletésre szemlélődik, próbálkozik.
- *Játékba ágyazott tanulás:* gyermek tevékenysége közben a spontán adódó tanulási helyzeteket kihasználjuk. Azzal, hogy kíváncsiságot ébresztünk, a gyermek belső készletére külső készletést adunk. és a gyermek azonosul vele.
- *Játékba integrált tanulás:* feltételeket biztosítunk. megvárjuk. elősegítjük a lehetőségeket. Kérdéseinkkel segítjük a tanulási folyamat kibontakozását. Vizsgálódásra. problémamegoldásra készítjük a gyermeket.
- *Játékra épülő tanulás:* a játéktevékenység tartalmi továbbfejlesztése által teremtjük meg a tanulási helyzetet, amelyben a gyermek elmélyedhet, tárgyakra, műveletekre koncentrálni.
- *Játékos tanulás:* megtervezzük és megszervezzük a tanulás folyamatát. A gyermeket külső készletessel hozzuk tanulási helyzetbe, hogy intellektuális tevékenységét erőfeszítés, tanulási akarás jellemezze

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodából iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,

- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,

- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,

- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,

- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Célunk olyan gyermekek nevelése, akik a törvényes keretek adta lehetőségeken belül, testi, lelki, szociális fejlettségüknek leginkább megfelelő időpontban kerülnek iskolába. Fontosnak tartjuk, a gyermekek fejlődésének folyamatos mérését, részképességek egyéni és csoportos fejlesztését.

Munkánkban arra törekszünk, hogy minél jobban és sikeresebben neveljük a ránk bízott gyermekeket ezért folyamatosan képezzük magunkat. Az óvodában dolgozó óvodapedagógusok között van fejlesztő pedagógus, tanító, gyógytestnevelő, hitoktató.

III. 5. 10. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrációja, képesség kibontakoztató felkészítés

Sajátos nevelésű igényű gyermek az, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján:

“mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzd.”

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon a képességeinek megfelelő fejlődéshez és a kívánt fejlettségi szint eléréséhez speciálisan képzett szakemberek segítségével az összehangolt, folyamatos pedagógiai munkát tartjuk fontosnak. Az iskolai életre való alkalmasság megállapításához szakértői vélemény és javaslat, valamint a befogadó intézmény elvárásai az irányadók.

Célunk:

A sérülés területének megfelelő képesítésű utazó szakember segítségével

- a mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékoságból, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékoságból, autizmus spektrum zavarból, illetve egyéb pszichés zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával
- törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására
- az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése
- amennyiben speciális eszközök használata szükséges, ezek elfogadtatása a használat tanítása
- az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyerekek támogatása

Feladataink:

- prevenció
- együttnevelés
- a gyermekek speciális szükségleteinek kielégítése
- pedagógiai tevékenységek a szociális hátrány enyhítésére
- egészség helyreállítása, rehabilitációja
- testi képességek fejlesztése
- mozgás műveltség fejlesztése
- alternatív nevelés
- korrekciós eljárások alkalmazása
- biztonságos környezet kialakítása

Eszközei:

- ingerforrások, amelyek testmozgásokkal, testgyakorlatokkal válthatók ki
- speciális tárgyi eszközök
- pedagógiai célú habilitációs ellátás
- pedagógiai célú rehabilitációs ellátás
- mindennap használatos mozgásfejlesztő eszközök
- az autizmus spektrum zavarral élő gyermekek számára a fotók képek, folyamatábrák által nyújtott információk

Módszerei:

- elfogadás
- tolerancia
- empátia
- hitelesség

Speciális módszerek:

- individuális módszerek, technikák alkalmazása
- adott szükséglethez igazodó módszerek kiválasztása
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatíva keresése
- alkalmazkodás az eltérő képességekhez, eltérő viselkedésekhez
- együttműködés

Speciális ellátást végző szakember:

- gyógypedagógus
- fejlesztőpedagógus
- logopédus
- óvodapedagógus

Együttnevelés feltételei:

- a sérülésspecifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása
- az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok biztosítása
- az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés
- a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével
- annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyerekek egyéni foglalkoztatásának megvalósításához
- az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek, befogadására, együttműködés a sajátos nevelési igényű gyermek családjával

Kapcsolatfelvétel:

- szakorvossal
- szakértői Bizottságokkal
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Bizottsággal
- rehabilitációs szakemberrel
- gyermekvédelmi felelőssel
- indokolt esetben gyermekjóléti szolgálat képviselőjével
- nevelési tanácsadó képviselőjével

A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó akadályozottság áll

fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

Kiemelt feladatunk:

- mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése
- speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása
- a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése
- az életkorának megfelelő tapasztalatszerzésre nevelés
- a megtanult mozgás alkalmazására nevelés
- a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás- és élettér biztosítása / akadálymentes környezet, sajátos technikai eszközök/
- önállóságra nevelés

Mozgásfejlesztés:

- az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése
- a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy- és finommozgások célirányos fejlesztése
- az írás megalapozását célzó fejlesztés
- önellátást önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő-támogató eszközök szükség szerinti használatának kialakítása

Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése:

- A meglévő funkcióknak, a család igényeinek megfelelően és velük együttműködve szükséges az önellátási funkciók fejlesztése,
- az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetés.

Játéktevékenység:

- A mozgáskorlátozott gyermeket a játéktevékenységben akadályozhatja bizonytalan testtartása, a helyzet-és helyváltoztatás, az eszközhasználat nehezítettsége, a téri tájékozódás terén fellépő nehézségek.
- Szükség lehet a játékhoz használt tér átalakítására, a játéktevékenység egészének, esetleg egyes részeinek alkalmazására.
- Az egyes tevékenységek során fontos a mozgáskorlátozott gyermek aktív szerepe, bekapcsolódása.

Nyelvi fejlesztés:

- A mozgáskorlátozottsághoz társulhatnak beszédzavarok, kommunikációs problémák
- Fontos feladat a mozgáskorlátozott gyermek bevonása minden nyelvi és kommunikációs képesség fejlesztését célzó tevékenységbe
- Szükséges a sajátos fejlesztési célok kitűzése, ill. a logopédussal való együttműködés

Éneklés, zenei nevelés:

- Artikulációs problémák, légzésproblémák, a vitálkapacitás beszűkülése, ritmus és tempó érzékelésének nehezítettsége állhat fenn
- Az éneklés a mozgáskorlátozott gyermek fejlesztésébe beépítendő: fejleszti a ritmus- és tempóérzékelést, befolyásolhatja a mozgásfejlődést
- Szükség lehet speciális testhelyzet felvételére, a gyermek állapota által meghatározott adaptált hangszerek használatára

Rajzolás, kézügyesség fejlesztése:

- Fontos a kézfunkciót és a manipulatív tevékenységek segítését célzó megfelelő testhelyzet megtalálása, a kóros izomfokozódások, együtt mozgások leépítése
- Szükséges lehet adaptált eszközök használata, az eszközök rögzítése
- A finommotorika és a grafomotoros képességek célirányos fejlesztése
- Kiemelt feladat a tapasztalatszerzés biztosítása, a cselekvéses ismeretszerzés lehetőségének megteremtése
- Kognitív funkciók, különböző észlelési terület, figyelem, emlékezet, téri tájékozódás fejlesztése

Beszéd fogyatékos gyermek

Beszéd fogyatékos gyermek esetén a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkortól eltérő. A beszéd fogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája, illetve a beszéd problémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedési zavarok miatt eltérően fejlődik.

Célunk:

- A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztés
- Sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel biztosítjuk az ismeretszerzést
- Társas kapcsolatok kialakítása
- Személyiség fejlődése

Feladatunk:

- Az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása
- Az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása
- Az érzelmi élet fejlesztése speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában

Eszközök:

- Báb és drámaterápia alkalmazása
- A mozgás és beszéd műveletek, transzfer (átviteli) hatásának tudatos használata
- A szülők folyamatos tájékoztatása
- Logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációja

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavar) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyermekeket a különböző súlyosságú és komplexitású részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. A gyerekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak.

Célunk:

- Sikeres beilleszkedés
- Az iskolába lépésre való felkészülés folyamata

Feladatunk:

- A gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása
- Teljesítménykudarckra épülő másodlagos zavarok inadaptív viselkedés kialakulásának megelőzése
- Az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségek megalapozása
- Fejlesztés szakmai teamban, és a szülők aktív bevonásával történjen

A kiemelten tehetséges gyermek**Célunk:**

- A kiemelkedő képességű, kiválóan kreatív gyermekek felfedezése, személyiségük fejlesztése
- Korai tehetség-felismerés, tehetségazonosítás
- A tehetséges gyermek személyiségfejlődésének támogatása

Feladatunk:

- Kreativitás ösztönzése, motiválása
- Megismerési, elfogadási, alkotási, biztonsági szükségleteik kielégítése
- Harmonikus fejlesztés
- Segítségadás különböző helyzetekben
- Önmagára taláztatás, hogy megbirkózzon a feladatok sokszínűségével
- Az általános kreatív nevelés eszközeivel segíteni a fejlődésüket
- Tanácsadás, támogatás a szülőknek

III. 5. 11. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek**Célunk:**

A nevelési tényezők összehangolása a családdal, a gyermek eredményes nevelésében, a fejlődő személyiség veszélyeztetettségének megelőzésében. Prevenció során feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermek fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik

Feladatunk:

Az okok felderítése és a nevelési ártalmak megelőzése.

A gyermekvédelmi felelős létezése, feladatai:

- A gyermekvédelmi felelős munkáját megbízás alapján végzi, személyét a vezető óvónő választja ki.
- Feladata, hogy tájékozódjon az óvodába kerülő családi háttéréről, és kísérelje figyelemmel az évek során.
- Tájékozódhat a gyámhatóságnál, és ezen keresztül tartson kapcsolatot a többi gyermekvédelmi felelőssel, hogy közös megbeszélések, esettanulmányok során a legmegfelelőbb intézkedéseket tehesse.
- Ne csak a veszélyt, bajt, de az örömet, fejlődést is kísérelje figyelemmel.
- Eszközei, módszerei: családlátogatás, nyilvántartási lap.
- Segítői: legyen kapcsolata a Karitásznak és a Máltai Szeretetszolgálat szervezetével (adományok kiosztásakor a hátrányos helyzetűek kerüljenek előtérbe), a szülők között alakuljon ki olyan

viszony, hogy a jómódú családok segítsék a rászorulókat; álljon kapcsolatban védőnővel, orvossal, a Gyermekvédelmi Szolgálattal és a Nevelési Tanácsadóval.

- Helyzetelemzés: családi háttér (általában!) - a csoportban dolgozó óvónők minden tanév elején felmérést készítenek a csoportjukban, a hátrányos és veszélyeztetett gyermekekről. A felmérés készítésének szempontjai: a család szociális, egészségügyi és nevelési helyzete.
- Veszélyeztetett gyerekeknél: súlyos fizikai bántalmazás; szociális veszélyeztetés; egészségügyi okokból adódó veszélyeztetés; érzelmi, lelki elhanyagolás; nevelési hiányosságok.
- Feladat:
  - a gyermekvédelmi munkában elsődleges fontosságúnak a prevenciót és a szinten tartást tartjuk.
  - a veszélyeztető körülmények, a környezeti és nevelési ártalmak megszüntetését, vagy legalább csökkentését kell elérni.
- A megvalósítás módjai:
  - valamennyi gyermek folyamatos megfigyelése, ill. a családi környezet figyelemmel kísérése
  - a gyermekvédelmi felelős és a csoportban dolgozó óvónők rendszeres megbeszélései, szükség szerint a tapasztalatok írásos rögzítése-a család szociokulturális helyzetének, környezetének megismerésében segítenek a családlátogatások, fogadóórák, szülői értekezletek, napi beszélgetések
  - fontos a bizalom, a jó partnerkapcsolat kialakítása a szülőkkel. Támogatások megszervezése, lebonyolítása.

Az óvodás gyermek családi helyzetének évenkénti felméréséhez szükséges szempontok:

- Az óvodások száma összesen
- Ebből a veszélyeztetettek száma
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű) száma
- Hátrányos helyzetű gyermekek száma
- Három vagy többgyermekes családban élők száma

A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok:

- Családi környezet
  - Nevelési hiányosságok
  - Bűnöző családi helyzet
  - Rossz lakásviszonyok
  - Egészségügyi okok
  - A gyermeki személyiségben rejlő okok
  - Anyagi okok
  - Megromlott családi kapcsolat
- Családon kívüli környezet
  - Életvitel az utcán történik. Életvitel az italboltban történik.
  - Kéregetésre kényszerítés. Hajléktalanok, önkényes lakásfoglalók.
  - Kábítószerrel. Pszichiátriai kezelés.
  - Munkanélküliség. Váltakozó párkapcsolatok.
- Az ismeretek birtokában a szükséges lépések megtétele, balesetvédelem.
- A gyermekvédelmi felelős segíti az óvodapedagógusok körültekintő gyermekvédelmi munkáját, baleset-megelőzését.
- Évente kötelező a gyermekvédelmi program elkészítése, gyermekvédelmi ismeretek karbantartása, bővítése.
- Rendszeres konzultáció óvodapedagógusokkal, intézményvezetővel.

- Családlátogatások szervezése.

Kapcsolattartás szükséges:

- Gyermekjóléti Szolgálat Családsegítő Központ
- Gyermekvédelmi Ügyintéző
- Pedagógiai Szakszolgálat intézménye
A Tolna Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szekszárdi Tagintézményével
Kormányhivatalokkal és a Tankerületekkel
- Szent Erzsébet Karitás csoport
- Máltai Szeretetszolgálat

IV. HELYI TANTERV

IV. 1. A választott kerettantervek megnevezése

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő kerettantervek és a nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei alapján dolgoztuk ki tantárgyanként a helyi tanterveinket.

IV. 2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások, szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám

IV. 2. 1. A német nemzetiségi tagozat helyi tanterve:

Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	Évfolyam							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom								
magyar nyelv és irodalom	6	6	5	5	4	4	3	3
Német nyelv és irodalom								
német nyelv és irodalom	3	3	2	3	3	2	2	2
Matematika								
matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem és állampolgiszm								
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret*					integr			
német népismeret	szabadon választható órakeretben							
Etika / hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettud. és földrajz								
környezetismeret			1	1				
természettudomány					2	2		
kémia							1,5	1,5
fizika							1,5	1,5
biológia							1,5	1,5
földrajz							1,5	1,5
Idegen nyelv								

első élő idegen nyelv (angol)					1	1	1	1
Művészetek								
ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
dráma és színház							1	
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1		
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám a Nat szerint	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
magyar nyelv és irodalom	1	1						
német népismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
német nyelv és irodalom			1	1		1	1	1
Maximális órakeret a Nat szerint	24	24	24	25	28	28	30	30
német nyelv és irodalom	2	2	2	1	2	2	2	2
Összesen:	26	26	26	26	30	30	32	32
hit- és erkölcstan (nem számít bele az órakeretekbe)	1	1	1	1	1	1	1	1
Összesen:	27	27	27	27	31	31	33	33
Nem kötelező óra								
angol					1	1	1	1

*A hon és népismeret tantárgy tartalmát az 5. évfolyamon német nyelv és irodalom, német népismeret, magyar irodalom, technika és tervezés, vizuális kultúra és ének-zene tantárgyakba integrálva dolgozzuk fel.

IV. 2. 2. Az angol – emelt óraszámú ének-zene tagozat helyi tanterve:

Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	Évfolyam							
	1. angol-ének-zene	1. NAT	2. angol-ének-zene	2. NAT	3. angol-ének-zene	3. NAT	4. angol-ének-zene	4. NAT
Magyar nyelv és irodalom	7	7	7	7	5	5	5	5
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Etika / hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz								
környezetismeret					1	1	1	1
Idegen nyelv								
első élő idegen nyelv (angol nyelv)		0		0		0	2	2
Művészetek*								
ének-zene	2 (+2)	2	2 (+2)	2	2 (+2)	2	2 (+2)	2
vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	1	1
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1
digitális kultúra					1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Kötelező alapóraszám	22	22	22	22	22	22	23	23
Szabadon tervezhető órakeret								
angol nyelv	2		2		2		1	
vizuális kultúra							1	
Összes óraszám	24		24		24		25	
Maximális órakeret		24		24		24		25
hit- és erkölcsstan (nem számít bele az órakeretekbe)	1		1		1		1	
Összesen:	25		25		25		26	

* A művészetek tantárgycsoport oktatását az abban vázolt tantárgyakon kívül heti 2 órában tehetséggondozó szakkör keretében szervezzük meg.

Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	Évfolyam							
	5. angol-ének-zene	5. NAT	6. angol-ének-zene	6. NAT	7. angol-ének-zene	7. NAT	8. angol-ének-zene	8. NAT
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	3	3	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek								
történelem	2	2	2	2	2	2	2	2
állampolgári ismeretek hon- és népismeret**			1	1			1	1
Etika / hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz								
természettudomány	2	2	2	2				
kémia					1,5	1	1,5	2
fizika					1,5	1	1,5	2
biológia					1,5	2	1,5	1
földrajz					1,5	2	1,5	1
Idegen nyelv								
első élő idegen nyelv (angol nyelv)	3	3	3	3	3	3	3	3
Művészetek								
ének-zene	2 (+2)	2	1 (+2)	1	1 (+2)	1	1 (+2)	1
vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
dráma és színház					1	1		
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1		
digitális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám (NAT 2020)		27		26		28		28
Szabadon tervezhető órakeret		1		2		2		2
ének-zene			1		1		1	
vizuális kultúra	1		1		1		1	

Összes óraszám	28		29		31		30	
Maximális órakeret (NAT 2020)		28		28		30		30
hit- és erkölcstan (nem számít bele az órakeretekbe)	1		1		1		1	
Összesen:	29		30		32		31	

** A hon- és népismeret tantárgy oktatása során a 6. évfolyamon részben népművészeti és népzenei hagyományokhoz kapcsolódó foglalkozásokat valósítunk meg.

IV. 3. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvek kiválasztásánál az alábbi szempontokat vesszük figyelembe:

- NAT- kerettantervnek és a nemzetiségi irányelveknek megfelelő legyen.
- Helyi tantervünkhöz illeszkedjen.
- Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használják a tananyag feldolgozása során, amelyek az Oktatási Hivatal tankönyvjegyzékén megtalálhatók.
- Az ingyenes (normatív) tankönyvellátást az iskolai könyvtár állományából biztosítjuk.
- A tankönyvrendeléskor fontos szempont a normatív tankönyvellátás költségeinek tervezhető mértéke. Lehetőség szerint tartós tankönyveket használunk, melyeket amortizációjuk mértékének megfelelően cserélünk. Folyamatosan figyelmet fordítunk az iskolai könyvtárban elérhető tartós tankönyvek kínálatának és állományának bővítésére.
- Csak olyan tankönyveket rendelünk, amelyeket a tanév során rendszeresen használunk.
- Legyen alkalmas órai vagy otthoni differenciált feladatadásra.
- A tanulók számára áttekinthető, könnyen használható, „tanulható”.
- Kivitelét tekintve esztétikus és tartós legyen.
- A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: testnevelés, technika, rajz és ének tantárgyakból. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanórai taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei, ill. a szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók.
- A taneszköz ára a szülők számára megfizethető legyen.
- Segítse elő a kompetencia alapú oktatást és az integrált oktatást.

IV. 4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai

IV. 4. 1. Az erkölcsi nevelés

Célok:

- Tanulóink hitben állhatatos, felelős felnőttekké váljanak.
- Különbőséget tudjanak tenni jó és rossz döntés között.
- Feladatunk, hogy megismertessük hitünk alapjait tanulóinkkal, azon etikai és vallási értékeket, amelyek biztosítják a mai, gyorsan változó környezetben a krisztusi értékek mentén való eligazodást.

Feladatok:

- Keresztény erkölcsi értékek bemutatása. A példás keresztény élet bemutatása.
- Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes cselekvésre, a jó meglátására és megtételére készítő érzelmek kialakítása.
- A rendszeres iskolai hitoktatás.
- Életkoruknak megfelelő mértékben részvétel az egyházi liturgiában, imában.
- Iskolai lelki napok szervezése egy tanévben két alkalommal, az adventi és nagyböjti időszakban.
- Részvétel zarándoklatokon.
- A tanévet közös ünnepélyes szentmisével kezdjük és fejezzük be (Veni Sancte, Te Deum).
- Minden tanítási nap rövid elmélkedéssel, imádsággal kezdődik.
- Évközi misék, részvétel a liturgikus szolgálatban.
- Az iskolában tanító papok a gyónás, közös imádság, szentségimádás lehetőségét biztosítják.
- Elismert egyházi személyiségek, példaképek (szentek) bemutatása.
- A tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősség tudatának kialakítása.
- Az intézmények dolgozói mintául szolgáljanak. Az etikai kódex legyen a minta alapja.

IV. 4. 2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Célok:

- Magyarságunk gyökereinek megismerése.
- A magyarságtudat erősítése.
- Nyitottság nemzeti hagyományaink iránt.
- Felelős állampolgári viselkedésre nevelés.
- Közösség javára folytatott tevékenység.

Feladatok:

- Állami, egyházi ünnepek megtartása.
- Az anyanyelv, történelem, kulturális örökség ápolása.
- Alapvető emberi, szabadság, állampolgári jogok, kötelezettségek megismertetése.

IV. 4. 3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Célok:

- Az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletére nevelés.
- Az erőszakmentes, méltányos magatartás kialakítása.
- A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátíttatása.

Feladatok:

- Főbb állampolgári jogok és kötelezettségek megismertetése.

- Kritikai gondolkodásra nevelés.
- Vitakultúra fejlesztése.
- A tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások alkalmazása.

IV. 4. 4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Célok:

- Önismeret, önfogadás, önkritika fejlesztése, erősítése.
- Cél, hogy tanulóink meg tudják fogalmazni az egyéni és közösségi érdekeiket. Megismerjék saját képességeiket, korlátaikat és lehetőségeiket.
- Mások iránti figyelem kialakítása. Képesé kell tennünk tanulóinkat az együttműködésre, empátiára, hogy átérezzék és gyakorolják a segítségnyújtást.
- A mai digitális világban különbséget kell tenniük a valódi és virtuális társas kapcsolatok természete között, hogy be tudjanak kapcsolódni különböző kisközösségekbe, rendelkezzenek a harmonikus (társas) kapcsolatok kialakításához megfelelő ismeretekkel, készségekkel.
- Megmutatni a tanulóknak, hogy életük az anyagi világhoz és az ezen túli létezőhöz tartozik. A teremtett világ tisztelete. A hit felébresztése, ápolása.

Feladatok:

- A helyes önismeret, énkép fejlesztése
- Az önkifejező-képesség fejlesztése.
- A nevelői kör példamutatásával tanítványaink számára mintát adni.

IV. 4. 5. A családi életre nevelés

Célok:

- A legfontosabb keresztény erkölcsi értékek megalapozása a gyermekekben: őszinteség, megbocsátás, alázat, segítőkészség, szülők tisztelete, felebaráti szeretet.
- A családról és házasságról alkotott pozitív kép kialakítása.
- A másik ember elfogadási képességének kialakítása.
- A másokért való életvitel képességének kialakítása.

Feladatok:

- A családdal kapcsolatos értékek közvetítése.
- Családi napok szervezése osztály/intézményi szinten.
- A szülői munkaközösségek minél hatékonyabb működésének elősegítése.
- A családok meghívása az intézmény ünnepeire.
- A pedagógusok ismerjék meg a családok helyzetét.
- A családok bevonása az egyházi rendezvényekbe.
- Apa-program szervezése.
- Anyák napjának a megszervezése.

IV. 4. 6. A testi és lelki egészségre nevelés

Célok:

- Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének kialakítása. A testi szükségletek, mozgásigény kielégítése; a harmonikus, összerendezett mozgásfejlődés elősegítése, a testi, mentális fejlődéshez szükséges, biztonságos környezet megteremtése.

- A tanulók legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére.
- Feladatok:
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Tanítványaink buzdítása a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására.
- A tanulók felkészítése az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében.
- A tanulók segítése a káros függőséghez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

IV. 4. 7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Célok:

- Az élet tiszteletére nevelés.
- Nyitottságra nevelés, mellyel gyermekeink észreveszik a másik ember hiányait.
- A hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenységet segítő, támogató, inkluzív szemlélet biztosítása.
- Áldozatkészségre, segítőkészségre nevelni.
- Közösségi szellemre nevelés.
- Irgalmasságra nevelés.

Feladatok:

- A segítség, tolerancia gyakorlására való példamutatás és buzdítás.
- Szociális érzékenység kialakítása.
- Karitatív tevékenységekben való részvétel.
- Diákmentori tevékenység támogatása (tanulási, anyagi)

IV. 4. 8. Fenntarthatóság, környezettudatosság

Célok:

- A teremtett világ megismertetése.
- A teremtett világ és benne maga az ember, mint Isten ajándékának felismertetése.
- A teremtett világot megillető megbecsülésnek, a teremtett világ védelemének, annak használatának megtanítása. A természeti, a technikai és az épített környezet felelős és fenntartható alakítása.
- A teremtett világért való felelősségteljes gondolkodás kialakítása. Környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás kialakítása.
- A teremtett világ egységének, harmóniájának, szépségének tisztelete. Környezetvédő magatartás kialakítása.

Feladatok:

- A teremtett világ természeti és kulturális gazdagságának tapasztalat útján történő, élményszerű megismertetése.
- Változásokat előidéző gazdasági és társadalmi folyamatok megismertetése.
- A környezetünkért, világunkért felelős, környezettudatos és az egészségvédelmet szolgáló magatartásforma kialakítása.
- Tanulóink bekapcsolása a környezetvédő munkába.

- Megértetni, hogy a teremtett világ az a hely, ahol minden ember minden szempontból egészséges életet élhet.

IV. 4. 9. Pályaorientáció

Célok:

- Tanulók ismerjék fel képességeiket.
- Képzési lehetőségek megismertetése.
- Diákjaink lehetőség szerint katolikus középiskolákban tanuljanak tovább.

Feladatok:

- Olyan feltételek biztosítása, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken.
- A segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódok fejlesztése.

IV. 4. 10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

Célok:

- A tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén.
- Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát.
- Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát.

Feladatok:

- Alapvető pénzügyi ismeretek megismertetése. (Családi költségvetés, pénzformák és pénzhelyettesítők, pénzkezelés, pénzintézetek és tevékenységük)

IV. 4. 11. Médiatudatosságra nevelés

Célok:

- A média társadalmi szerepének és működés módjának feltárása.
- A médiatartalmak tudatos megválasztása.
- Tudjanak különbséget tenni a közvetlen tapasztalat és a technikai reprodukciók virtuális világa között.
- A kereskedelmi kommunikációval és reklámmal kapcsolatos, megfontolt fogyasztói szerep kialakítása.

Feladatok:

- A kritikai készség fejlesztése.
- Az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőség és egyéb veszélyek elkerülésével kapcsolatos ismeretek tudatosítása.
- A közösségi tartalmak előállításához kapcsolódó etikai szabályok elsajátítása, a felelősségtudat, a tájékozottság fejlesztése.
- A média veszélyeinek megismertetése.

IV. 4. 12. A tanulás tanítása

Célok:

- Önálló feladatvégzésre való felkészítés.
- A különböző információhordozók célszerű használatának támogatása.
- Tanulóink az információkra (különös tekintettel az internetes hálózaton szerzettekre) a mérlegelő gondolkodást alkalmazva tekintsenek.

Feladatok:

- Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek megalapozása és gyakorlása: könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés, segédkönyvek, szótárak, lexikonok használata, ismeretlen kifejezések jelentésének önálló megkeresése egynyelvű szótárakban, a tanult anyag bővítése különböző információhordozókból. Internetes enciklopédiák és keresőprogramok használata.
- Vázlatkészítés különféle eljárásainak megismertetése.
- Különböző információhordozók jellemzőinek, kommunikációs funkciójának megismertetése.
- A tömörítés, összefoglalás gyakorlása.
- Az információ kritikus befogadásának megalapozása.

IV. 4. 13. Természettudományos nevelés

Cél:

A természettudományos gondolkodás megalapozása.

Feladatok:

- Teremtett világ tiszteletére való nevelés.
- Cselekvő tapasztalás biztosítása a természetben.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása.
- Környezettudatos szemlélet kialakítása (szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás).

IV. 5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módjai

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósítása az Nkt. 27.§ (11) bekezdésében meghatározottak szerint történik.

Az úszásoktatással, jégkorcsolya képzéssel, DSK-k szervezésével és a délelőtti testnevelés órákkal fedjük le a testnevelés órák számát. Az úszásoktatás tanítási időben, a városi uszodában történik az éves munkatervben meghatározott osztályokban. Az úszásoktatás alkalmanként 2 tanítási óra.

Az iskola a kötelező tanórai foglalkozások keretében gondoskodik a könnyített- és gyógytestnevelés megszervezéséről.

A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon a tanév rendjében meghatározottak szerint. A mérés eredményeit a központi adatfeldolgozó rendszerben rögzítik, az előírások szerint kezelik (NETFIT). A mérési eredmények osztályzattal nem értékelhetők, a félévi, év végi jegyet nem befolyásolják, azt a tanévi feladat elvégzésének eredményességéből kell megállapítani.

Célkitűzésünk, hogy a NETFIT program segítségével kialakítható pozitív attitűdök, megszereshető ismeretek, valamint fejleszthető képességek és készségek jelentősen hozzájáruljanak az egészségtudatos, jövőorientált életvezetés kialakulásához.

IV. 6. A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai

IV. 6. 1. A választható tantárgyak

Iskolánkban második idegen nyelvként az angolt tanítjuk 5. évfolyamtól heti egy órában. Tehetséggondozás céljából a tanulóknak lehetőségük van még heti 1 órában választani az angolt. A választható tantárgy iránti igényt írásban, az erre a célra rendszeresített formanyomtatványon, a nyelvet tanító szaktanárhoz, a megelőző tanév május 20-ig kell benyújtani. A szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy a választott tantárgyat az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne. A választott órán való részvétel a tanév végéig kötelező. A tanuló (kiskorú tanuló esetén a szülő) a tanév során egy alkalommal az igazgató engedélyével módosíthatja választását. Amennyiben a tanuló előző évben nem teljesítette a tantárgyi követelményeket, a következő tanévben a tantárgyat nem választhatja.

IV. 6. 2. Tanórán kívül szervezhető foglalkozások:

- sportköri foglalkozások,
- tantárgyi szakkörök,
- egyéb témájú szakkörök,
- művészeti csoportok.

Legalább 12 fő érdeklődő esetén szakköri foglalkozás indítható. Az igényfelmérés a tanév első hetében megtörténik, a szakköri foglalkozások a 3. héten megkezdődnek. Indokolt esetben szakköri díj szedhető. Ennek mértékét a szakkör meghirdetésekor rögzíteni kell, és erről a szülőt értesíteni szükséges.

IV. 7. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

IV. 7. 1. A tanulók írásbeli beszámoltatásának rendje, formái

A tanulóktól csak a megtanított ismereteket kérhetjük számon. A nagyobb hangsúllyal bíró dolgozatokra tanulóinkat előzetes összefoglaló, rendszerező órán, órákon készítjük fel. Az iskolában íratott bármely típusú dolgozatot két héten belül ki kell javítani, a kijavított dolgozatot a tanulóknak be kell mutatni. A szülők fogadóórán, szülői értekezleten vagy egyeztetett találkozó alkalmával a dolgozatokat megtekinthetik. Követelmény, hogy a dolgozat javítása pontozásos rendszerben történjék, az egyes részpontoszámokat és az egyes részekre kapható maximális pontszámot egyaránt meg kell jelölni.

Az írásbeli beszámoltatás formái:

- **írásbeli felelet:** az óra számon kérő részében a szóbeli feleletet helyettesíti.
  - o Érintheti az osztály egy vagy több tanulóját.
  - o Az írásbeli felelet előzetes bejelentése nem kötelező.
- **röpdolgozat:** az előző óra vagy maximálisan az utolsó három óra tananyagából.
  - o Érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét.
  - o A röpdolgozat előzetes bejelentése nem kötelező.
- **témazáró dolgozat:** egy vagy több átfogó témakör anyagának számonkérése.
  - o Az osztály egészét érinti.
  - o A témazáró dolgozat előzetes bejelentésének a dolgozat íratását megelőzően legalább egy héttel korábban kell megtörténnie.
  - o Egy nap legfeljebb két témazáró dolgozat (félévi, év végi dolgozat) íratható.
  - o Mulasztás esetén a szaktanárral egyeztetett időpontban a témazáró dolgozat pótlása biztosítható.
- **írásbeli szövegalkotás,** fogalmazás, esszé, olvasónapló, teszt, feladatlap.

Az SNI-s és BTMN-s gyermekek számonkérése a mindenkori érvényes jogszabályok és a szakértői véleményben meghatározottak alapján történik.

IV. 7. 2. A tanulók szóbeli beszámoltatásának rendje, formái

Iskolánkban kiemelt hangsúlyt kívánunk helyezni diákjaink rendszeres szóbeli feleltetésére kommunikációs készségük fejlesztése, saját véleményük, gondolataik önálló megfogalmazásának érdekében.

A szóbeli feleleteket elsősorban egy-egy tanítási órára történő tanulói felkészülés mértékének és hatékonyságának ellenőrzésére alkalmazzuk, de lehetőség van a néhány órával korábban tanult tananyag szóbeli számonkérésére is. Szóbeli számonkérési forma alkalmazható egy-egy fejezet összefoglalása, áttekintése alkalmával akkor, ha házi feladatként a nagyobb egység átismétlését kapták feladatul a tanulók.

A szóbeli beszámoltatás formái:

- felelet adott tananyagból, memoriter
- feladat szóbeli megoldása
- kiselőadás, beszámolók
- gyűjtő- és kutatómunka eredményének ismertetése
- projektmunka eredményének ismertetése
- prezentáció
- grafikonok, diagramok, statisztikai adatok és egyéb elemzések
- önálló vélemény megfogalmazása, beszélgetés
- szituációs vagy dramatizált játék
- egyéb tanórai szereplés

Az SNI-s és BTMN-s gyermekek számonkérése a mindenkori érvényes jogszabályok és a szakértői véleményben meghatározottak alapján történik.

IV. 7. 3. A tanulók gyakorlati beszámoltatásának rendje, formái

Elsősorban a testnevelés, a rajz és vizuális kultúra, a technika és tervezés, valamint az ének-zene tantárgyak esetében alkalmazzuk. A gyakorlati beszámoltatás a tanuló által az iskolai oktatás és az otthoni felkészülés alatt megszerzett gyakorlati feladatok teljesítési szintjének értékelését, a tanuló osztályozását célozza.

A gyakorlati beszámoltatás formái:

- Egy-egy munkadarab, produktum bemutatása
- Kísérletek, mérések elvégzése
- Projektmunka (összetett, tanórai kereteken túlmutató, több tantárgyon átívelő egyéni vagy csoportmunka)
- Gyűjtőmunka
- Furulya hangszer segítségével dallamok megszólaltatása
- Éneklés, rajz
- Számítógépen végzett feladatok
- Sportteljesítmény
- Versenyeredmény

Az SNI-s és BTMN-s gyermekek számonkérése a mindenkor érvényes jogszabályok és a szakértői véleményben meghatározottak alapján történik.

IV. 8. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módjai, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái

IV. 8. 1. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési, értékelési szempontjai

A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési, értékelési szempontjai:

- A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével kell végezni.
- A pedagógiai tevékenység során végzett értékelés adatokra és tényekre támaszkodik, a tantárgyi követelményekre épül.
- Az értékelés során figyelembe kell venni a tanuló életkori sajátosságait és a tanulás korábbi és aktuális környezeti tényezőiről rendelkezésre álló információkat, továbbá a pedagógiai célokat. Az értékelés személyre szóló, tükrözi a tanuló képességeihez mért fejlődését.
- A szóbeli és írásbeli beszámoltatás helyes arányára kell törekedni.
- Tárgyszerű – kiemeli az erősségeket, kifejezi a fejlődésre szoruló területeket. Fejlesztő, ösztönző és kompetencia alapú.
- A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti.

- Az egyéni munkarend szerint haladóknak a magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni.

IV. 8. 2. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módjai

IV. 8. 2. 1. Szöveges minősítés

Az iskolakezdést követő első félévet minden szempontból bevezető, fejlesztő szakasznak szükséges tekinteni, ezért a pedagógus ebben az időszakban a szöveges formában megfogalmazott fejlesztő, tanulást segítő értékeléseket elsősorban szakmailag megalapozott megfigyeléseire építi. Az első évfolyamon, valamint a második évfolyam első félévében szöveges minősítéssel fejezzük ki a tanuló teljesítményét.

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló:

- kiválóan megfelelt (K)
- jól megfelelt (J)
- megfelelt (M)
- felzárkóztatásra szorul. (F)

A szöveges minősítés fokozatai:

- Kiválóan megfelelt: képességei jól fejlettek, önállóan, segítség nélkül is pontosan dolgozik. A tanult ismereteket jól elsajátította és tudja alkalmazni. Fejlődése gyors ütemű, lendületes.
- Jól megfelelt: képességeinek fejlődése hosszabb időt vesz igénybe. Az ismereteket kis segítséggel elsajátította és kevés hibával alkalmazni is tudja. Fejlődése lassúbb ütemű, de egyenletes.
- Megfelelt: képességei folyamatos fejlesztéssel formálódnak. A tanult ismeretek elsajátításában és alkalmazásában segítséget igényel. Önálló munkavégzés közben gyakran hibázik, pontatlan. Fejlődése átlagos tempójú, de nem egyenletes.
- Felzárkóztatásra szorul: a követelményeknek nem tesz eleget, készségei nem fejlődnek a továbbhaladáshoz szükséges mértékben.

Százalékkal kifejezett értékelés (írásbeli munkák értékelése) 1. osztályban és 2. osztály első félévében:

- 0 – 39% Felzárkóztatásra szorul
- 40 – 74% Megfelelt
- 75 – 89% Jól megfelelt
- 90 – 100% Kiválóan megfelelt

Szöveges értékelésben részesülő tanuló esetén kitűnőnek tekintjük azt a tanulmányi teljesítményt, amikor valamennyi tantárgyból kiválóan megfelelt minősítést, magatartásból és szorgalomból példás értékelést kapott.

Tantárgyi dicséret akkor adható, ha a tanuló a tanév során kiválóan megfelelt (max. egy jól megfelelt értékelése van).

A szülők tájékoztatása gyermekük haladásáról lehetőség szerint havonta, de félévente legalább három alkalommal történik írásban a naplón és a tájékoztatón keresztül. A tanulóink érdeklődésének felkeltése céljából pl.: csillag, smile, piros pont, nyomda is adható, melyek az órai munka értékelésére szolgálnak, a pedagógus előzetes tájékoztatása alapján.

Az első évfolyamon félévkor és év végén szöveges értékeléssel egészítjük ki a tanuló teljesítményét az alábbi szempontok szerint:

MAGATARTÁS	példás	jó	változó	rossz
SZORGALOM	példás	jó	változó	hanyag

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Beszéde

Szóbeli kifejező készsége, szókincse	gazdag, választékos	életkorának megfelelő	egyszerű, szegényes	hiányos
--	------------------------	--------------------------	------------------------	---------

Olvasás

Betűfelismerése	biztos	ritkán tévesztő	bizonytalan, tévesztő	esetleges
Hangos olvasása	folyamatos	szószintű	szótagoló	betűzgető
Pontossága	hibátlanul olvas	kevés hibával olvas	több hibával olvas	sok hibával olvas
Olvasás tempója	gyors	átlagos	lassú	nagyon lassú
Olvasás után megért	rövid szöveget	rövid mondatokat	szókapcsolatokat	rövid szavakat

Írás

Betűalakítása, kapcsolása	szabályos	kissé eltér a szabályostól	szabálytalan	felismerhetetlen
Írástempója	lendületos	átlagos	kicsit lassú	fejlesztendő
Másolása	hibátlan	kevés hibát tartalmaz	sok hibát tartalmaz	fejlesztendő
Tollbamondás után, betűket, szavakat	hibátlanul ír le	pontatlanul ír le	sok hibával ír le	nem tud leírni
Külsőalakja, füzetvezetése	tetszetős	rendezett	változó	rendezetlen

MATEMATIKA

Számfogalma	biztos	kissé bizonytalan	bizonytalan	nem alakult ki
Tanult számkörben tájékozódása	biztos	kissé bizonytalan	pontatlan	segítségre szorul
Tanult számkörben műveletvégzése:	hibátlan	kevés hibával számol	sok hibával számol	segítséggel számol
Szöveges feladatot	érti, kiválóan megoldja	érti, hiányosan oldja meg	segítséggel oldja meg	nem képes megoldani

NÉMET NYELV ÉS IRODALOM

Beszédértése:	megérti követi az utasításokat	megérti, követi az egyszerűbb utasításokat	többnyire megérti, segítséggel követi az egyszerűbb utasításokat	nem érti meg, nem tudja követni az egyszerűbb utasításokat
Szövegértés	szöveget érti, kérdésekre jól válaszol	szöveget érti, kérdésekre többnyire jól válaszol	szöveget részben érti, kérdésekre hibásan válaszol	szöveget nem érti
Beszédkézsége	helyes a kiejtése, pontos a szóhasználata	megközelítőleg helyes a kiejtése és pontos a szóhasználata	többnyire helyes a kiejtése, pontatlan, hiányos a szóhasználata	pontatlan a kiejtése, nehézkes a szóhasználata

NÉMET NÉPISMERET

A tanult ismereteket	önállóan felidézi	kis segítséggel idézi fel	sok segítséggel idézi fel	nem tudja felidézni
A tanult dalokat, mondókákat	önállóan felidézi	kis segítséggel idézi fel	sok segítséggel idézi fel	nem tudja felidézni

VIZUÁLIS KULTÚRA

Alkotó tevékenysége	kreatív, esztétikus	szép, igényes	kevésbé igényes	hiányos rendezetlen
Eszközöket	önállóan használja	kevés segítséggel, de jól használja	sok segítséggel használja	nem tudja használni

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

Alkotó tevékenysége	kreatív, esztétikus	szép, igényes	kevésbé igényes	hiányos, rendezetlen
Eszközöket	önállóan használja	kevés segítséggel, de jól használja	sok segítséggel használja	nem tudja használni

TESTNEVELÉS

Erőnléte, állóképessége:	korának megfelelő	korához képest kissé elmarad	korához képest elmarad	csak kis terhelést bír
Szenzomotoros fejlettsége	korának megfelelő	korához képest kissé elmarad	több területen elmarad	korához képest elmarad
Sportjátékok szabályait	érti és betartja	érti, de időnként nem tartja be	többnyire érti, nem tartja be	egyáltalán nem tartja be

ÉNEK-ZENE

A tanult dalokat	önállóan énekl	kis segítséggel énekl	csoporttal együtt énekl	nem szívesen énekl
Egyszerű ritmus visszaadására	önállóan képes	kis segítséggel képes	csak segítséggel képes	nem képes

HIT- ÉS ERKÖLCSTAN

Tantárgyhoz való viszonyulása	lelkes	érdeklődő	közömbös	elutasító
Tanult ismereteket	önállóan felidézi	kis segítséggel idézi fel	sok segítséggel idézi fel	nem tudja felidézni

A második évfolyamon félévékor szöveges értékeléssel egészítjük ki a tanuló teljesítményét az alábbi szempontok szerint:

MAGATARTÁS	példás	jó	változó	rossz
SZORGALOM	példás	jó	változó	hanyag

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Beszéde

Szóbeli kifejező készsége, szókincse	gazdag, választékos	életkorának megfelelő	egyszerű, szegényes	hiányos
--------------------------------------	---------------------	-----------------------	---------------------	---------

Olvasás

Betűfelismerése	biztos	ritkán tévesztő	bizonytalan, tévesztő	esetleges
Hangos olvasása	folyamatos	szószintű	szótagoló	betűzgető
Pontossága	hibátlanul olvas	kevés hibával olvas	több hibával olvas	sok hibával olvas
Olvasás tempója	gyors	átlagos	lassú	nagyon lassú
Hangos olvasás után szöveget	érti, kérdésekre jól válaszol	érti, kérdésekre többnyire jól válaszol	részben érti, kérdésekre hibásan válaszol	nem érti
Néma olvasás után szöveget	érti, kérdésekre jól válaszol	érti, kérdésekre többnyire jól válaszol	részben érti, kérdésekre hibásan válaszol	nem érti

Írás

Betűalakítás, kapcsolás	szabályos	kissé eltér a szabályostól	szabálytalan	felismerhetetlen
Írástempó	lendületes	átlagos	kicsit lassú	fejlesztendő
Másolása	hibátlan	kevés hibát tartalmaz	sok hibát tartalmaz	fejlesztendő
Tollbamondás során	hibátlanul ír	pontatlanul ír	sok hibával ír	írása értékelhetetlen
Emlékezetből	hibátlanul ír	pontatlanul ír	sok hibával ír	írása értékelhetetlen
Külsőalakja, fűzetvezetése	tetszetős	megfelelő	változó	rendezetlen

MATEMATIKA

Számfogalma	biztos	kissé bizonytalan	bizonytalan	nem alakult ki
Tanult számkörben tájékozódása	biztos	kissé bizonytalan	pontatlan	segítségre szorul
Tanult számkörben műveletvégzése:	hibátlan	kevés hibával számol	sok hibával számol	segítséggel számol
Szöveges feladatot	érti, kiválóan megoldja	érti, hiányosan oldja meg	segítséggel oldja meg	nem képes megoldani

NÉMET NYELV ÉS IRODALOM

Beszédértése	megérti követi az utasításokat	megérti, követi az egyszerűbb utasításokat	többnyire megérti, segítséggel követi az egyszerűbb utasításokat	nem érti meg, nem tudja követni az egyszerűbb utasításokat
Szöveget	szöveget érti, kérdésekre jól válaszol	szöveget érti, kérdésekre többnyire jól válaszol	szöveget részben érti, kérdésekre hibásan válaszol	szöveget nem érti
Beszédkézsége	helyes a kiejtése, pontos a szóhasználata	megközelítőleg helyes a kiejtése és pontos a szóhasználata	többnyire helyes a kiejtése, pontatlan, hiányos a szóhasználata	pontatlan a kiejtése, nehézkes a szóhasználata
Íráskészsége	tanult szavakat pontosan ír	tanult szavakat kevés hibával, jól ír	tanult szavakat több hibával ír, kissé lassú	tanult szavakat nem képes leírni
Hangos olvasása:	hibátlan	kevés hibát vét	akadozó	bizonytalan

NÉMET NÉPISMERET

A tanult ismereteket	önállóan felidézi	kis segítséggel idézi fel	sok segítséggel idézi fel	nem tudja felidézni
A tanult dalokat, mondókákat	önállóan felidézi	kis segítséggel idézi fel	sok segítséggel idézi fel	nem tudja felidézni

VIZUÁLIS KULTÚRA

Alkotó tevékenysége	kreatív, esztétikus	szép, igényes	kevésbé igényes	hiányos rendezetlen
Eszközöket	önállóan használja	kevés segítséggel, de jól használja	sok segítséggel használja	nem tudja használni

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

Alkotó tevékenysége	kreatív, esztétikus	szép, igényes	kevésbé igényes	hiányos, rendezetlen
---------------------	---------------------	---------------	-----------------	----------------------

Eszközöket	önállóan használja	kevés segítséggel, de jól használja	sok segítséggel használja	nem tudja használni
------------	--------------------	-------------------------------------	---------------------------	---------------------

TESTNEVELÉS

Erőnléte, állóképessége:	korának megfelelő	korához képest kissé elmarad	korához képest elmarad	csak kis terhelést bír
Szenzomotoros fejlettsége	korának megfelelő	korához képest kissé elmarad	több területen elmarad	korához képest elmarad
Sportjátékok szabályait	érti és betartja	érti, de időnként nem tartja be	többnyire érti, nem tartja be	egyáltalán nem tartja be

ÉNEK-ZENE

A tanult dalokat	önállóan énekl	kis segítséggel énekl	csoporttal együtt énekl	nem szívesen énekl
Egyszerű ritmus visszaadására	önállóan képes	kis segítséggel képes	csak segítséggel képes	nem képes

HIT- ÉS ERKÖLCSTAN

Tantárgyhoz való viszonyulása	lelkes	érdeklődő	közömbös	elutasító
Tanult ismereteket	önállóan felidézi	kis segítséggel idézi fel	sok segítséggel idézi fel	nem tudja felidézni

KÖRNYEZETISMERET

Környezete iránt	érdeklődő, tájékozott	érdeklődő, kevésbé tájékozott	közömbös	nem érdeklődő
Megfigyelései, tapasztalatszerzései	pontosak	többnyire pontosak	pontatlan	felületes

A BTMN-s és SNI-s tanulók esetében, amennyiben ezt a szakvélemény alátámasztja, tantárgyi előmenetelüket szövegesen értékeljük.

Ennek szempontjai:

- Órai aktivitása.
- Figyelme.
- Feladatvégzése.
- Együttműködése.

IV. 8. 2. 2. Érdemjeggyel és osztályzattal történő értékelés

Második évfolyam második félévétől a tanulói teljesítmények értékelésére a következő érdemjegyeket, osztályzatokat alkalmazzuk:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

5 (jeles) osztályzatot kap az a tanuló, aki a helyi tantervben megfogalmazott követelményeket legalább 90%-ban teljesíti. 1 (elégtelen) osztályzatot kap az a tanuló, aki a helyi tantervben megfogalmazott minimális követelményeket nem teljesíti.

A többi osztályzat megítélése a követelményszint teljesítése mértékének arányában történik.

A 2.évfolyamon év végén, valamint 3 - 8. évfolyamon félévkor és év végén osztályzattal történik a tanulói teljesítmény értékelése.

A tanulók írásbeli munkáit százalékos értékeléssel is elláthatjuk.

Ennek osztályzatra átváltását a következő módon határozzuk meg:

- minimum szintű mérés esetén (pl. javítóvizsga):
90%-tól elfogadható
90% alatt elfogadhatatlan

- minimumot meghaladó mérés esetén
  - 0 – 34 % elégtelen (1)
  - 35 – 49 % elégséges (2)
  - 50 – 74 % közepes (3)
  - 75 – 89 % jó (4)
  - 90 – 100 % jeles (5)

Az évközi érdemjegyek azt tükrözik, hogy a tanuló a fenti követelményekből időarányosan mennyit sajátított el.

Az érdemjegyek száma félévente – a heti 1 órás tantárgyak kivételével – minimálisan 6, de heti 1 órás tárgy esetén is legalább 4 félévenként. Törekedni kell a folyamatosságra, s a javítási lehetőségek biztosítására.

A félévi és az év végi osztályzatok megállapítása a félévben, illetve a tanévben szerzett érdemjegyek átlaga alapján történik.

A tantárgyi dicséretet 2.évfolyamon év végén, 3 – 8. évfolyamon félévkor és év végén az osztályzat mellé írt „d” jelzéssel tüntetjük fel a naplóban. A dicséretet a bizonyítványban és a törzslapon a jegyzet rovatban záradékkal fejezzük ki.

Érdemjegyek megkülönböztető színekkel való jelölése:

kék = felelet, órai munka, dolgozat, röpdolgozat, kisdolgozat, versenyfeladat, házi fogalmazás, projektmunka

zöld = gyűjtőmunka, házi feladat, szorgalmi feladat, verseny, füzetek rendje, csoportmunka

piros = témazáró, félévi, év végi dolgozat, belső vizsga eredménye

Érdemjegyek értéke:

kék - egyszeres szorzójú érdemjegy

piros - kétszeres szorzójú érdemjegy

zöld - feles szorzójú érdemjegy

IV. 8. 3. A tanuló tanulmányi munkája értékelésének diagnosztikus, szummatív és fejlesztő formái

A formatív (formáló-segítő) értékelés, a szummatív (összegző + lezáró) viszont a nagyobb egységek végén megejtett minősítés. Mindkét értékelés lehet érdemjeggyel kifejezett és érdemjegy nélküli.

Az értékelés típusai:

a) A leggyakrabban alkalmazott formatív értékelés típusai:

- Szóban elhangzó (egy vagy több gyerek) válaszára irányuló ellenőrzés.

- Rögzített válaszadást tételező feladat ellenőrzése: írásos vagy egyéb tevékenységgel (összekötés, aláhúzás, bekeretezés, megjelölés, sorszámozás, kiszínezés, berajzolás stb.) rögzített válaszadás feladatlapon.

Az ellenőrzésnek a fent leírt formáira minden tanítási órán többször is sor kerülhet, s a tanulók valamennyi teljesítményére irányul, részben minősítő jelleggel.

b) A leggyakrabban alkalmazott szummatív értékelés típusai:

Az összegző értékelés minősítő jellegű, de lehet részletes szöveges értékelés is, amely rendelkezik a fejlesztő, tanulástámogató értékelés jellemzőivel. Az első évfolyam végén a tanuló összegző értékelése szöveges formában történik.

c) Az értékelés egy harmadik típusa a diagnosztizáló értékelés.

Célja: a kiinduló állapot értékelése.

Kiterjedhet a tanulók meglévő tartalmi tudására, aktuális készség- és képességfejlődési szintjére, hozzáállására, viszonyulására.

Egy tanítási óra, tanulási egység, téma vagy program megkezdése előtt végzett adatgyűjtés.

Első osztályos tanulóink körében a DIFER - tesztet végzi el osztályfőnökük és helyettese.

A tesztek felvétele egyéni vizsgálat keretében történik. A készségek fejlettségének diagnosztikus feltérképezése kb. 45-50 percet vesz igénybe.

Az eredmények tükrében, az intézmény fejlesztőpedagógusának egyéni fejlesztési javaslata alapján a fejlesztés megkezdése.

Az országos kompetencia- és idegennyelvi mérést a mindenkor érvényes jogszabályokban meghatározottak alapján végezzük.

A NETFIT elsősorban diagnosztikai jelleggel méri és követi nyomon a tanulók fizikai fittségét, a köznevelési intézmények rendelkezésére bocsátott útmutató szerint.

IV. 8. 4. A tanuló tanulmányi munkájának értékelési módjai

Az értékelés módszerei:

- szóbeli értékelés (dicséret, kritika)
- szöveges értékelés (az elvégzett munka rövid véleményezése, javítása útmutatás céljából)
- 1 – 5 érdemjegy
- megerősítés (pl.: piros pont, csillag, kisjegyek)
- feddés (pl. fekete pont)
- tudáspróbák, dolgozatok %-os teljesítése (1. évfolyamon és 2. évfolyam első félévében tantárgyanként az elektronikus naplóba és a tájékoztató füzetbe vezetve)
- gamifikált értékelés, mely motivációs célra használható

A tanuló tanulmányi munkájáról való visszajelzés

A tanulók, a szülők, gondviselők a tanuló évközi érdemjegyeiről rendszeresen értesítést kapnak az elektronikus naplón keresztül.

A tanulók, a szülők, gondviselők a tanuló félévi osztályzatairól értesítőben, az év végi osztályzatairól a bizonyítványban kapnak tájékoztatást.

Az osztályozó értekezlet előtt 1 hónappal, a szaktanárok jelzése alapján, az osztályfőnök értesíti a szülőket, gondviselőket, hogy gyermekük mely tantárgyakból nem éri el az elégséges követelményszintet. Az értesítés az elektronikus naplón keresztül történik.

A tanulót a szaktanár az osztályozó értekezlet előtt 1 hónappal személyesen értesíti, ha nem éri el az elégséges követelményszintet.

A tanuló, szülő, gondviselő a belső vizsga eredményeiről, tantárgyankénti bontásban, tanúsítvány útján kap értesítést.

IV. 9. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

IV. 9. 1. A magatartás és szorgalom minősítésének elvei

IV. 9. 1. 1. A magatartás értékelésének elvei, szempontjai

A tanulók magatartásának értékelésekor félévkor és év végén használt minősítések minden évfolyamon:

példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2).

A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és a tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító pedagógusok közösségének. Az osztályfőnök javaslatát a testület többségi döntéssel véglegesíti. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye a mérvadó.

A magatartás értékelésekor elsődlegesen tekintettel vagyunk a tanuló személyiségére, a magatartását befolyásoló körülményekre. Alsó tagozaton a tanulók helyes viselkedésének megerősítésére piros pontot, helytelen viselkedésre fekete pontot használunk.

Az értékelés szempontjai:

- A Házirendben való elvárásoknak való megfelelés.
  - Az iskolai feladatokban való részvétel.
  - A társaival és nevelőivel szemben tanúsított magatartás.
  - Dicséreteinek, figyelmeztetéseinek száma és fokozatai.
  - Keresztény erkölcsi értékeknek való megfelelés.
-
- **Példás** a tanuló magatartása akkor, ha munkájával, jó kezdeményezéseivel hozzájárul a közösség előrehaladásához. Magatartásával, kulturált viselkedésével jó példát mutat. Nem részesült fegyelmi intézkedésben vagy büntetésben.
  - **Jó** a tanuló magatartása akkor, ha a rábízott feladatokat kifogástalanul látja el, ő maga azonban felkérés nélkül nem vállal feladatokat. Iskolai viselkedése általában kifogástalan.
  - **Változó** a tanuló magatartása akkor, ha a házi rendben leírtakat gyakran nem tartja be, magatartásával zavarja az órákat. A közösségi munkából nem szívesen vállal részt.

- **Rossz** a tanuló magatartása akkor, ha fegyelmezetlenségével rossz példát mutat a társainak. Többször kapott osztályfőnöki intőt, megrovást vagy igazgatói megrovást.

IV. 9. 1. 2. A szorgalom értékelésének elvei, szempontjai

A tanulók szorgalmának értékelésekor félévkor és év végén használt minősítések minden évfolyamon:

példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

Az értékelés szempontjai:

- A tanórán való aktivitása.
  - A tanórán kívüli feladatok elvégzése.
  - Felszerelése.
  - Versenyeken való részvétele.
  - A közösség érdekében tett kezdeményezései.
  - Közösségi munkája.
  - Dicséreteinek, figyelmeztetéseinek száma és fokozatai.
- **Példás** annak tanulónak a szorgalma, akinek a tanítási órákra való felkészültsége képességeihez képest kifogástalan, továbbá a tanórákon aktív.
  - **Jó** annak a tanulónak a szorgalma, aki iskolai munkáját teljesíti, vállalt feladatait elvégzi, de akaratának különleges megfeszítésére nincsen szükség.
  - **Változó** annak a tanulónak a szorgalma, aki a munkájában csak időnként tanúsít törekvést, kötelességét csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti.
  - **Hanyag** annak a tanulónak a szorgalma, aki képességeihez mérten keveset tesz a tanulmányi fejlődése érdekében. Kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

IV. 9. 2. A tanulók jutalmazásának, elismerésének szempontjai, módjai

Kleininger Ottó - díj: Kleininger Ottó-díjat, díszoklevelet és pénzjutalmat vehet át tanév végén az a 8. osztályos tanuló, aki tehetsége kibontakoztatása során tanulásban, szorgalomban, magatartásban mutatott példája és a hitoktatásban elért előmenetele alapján ezt kiérdemelte és legalább négy éve iskolánk tanulója. Érdemjegyeinek átlaga 4 egéshöz nem lehet rosszabb. 4-es érdemjegyeinek száma legfeljebb négy lehet.

LEG-ELŐ Díj A diákönkormányzatot segítő pedagógus javaslatára Leg-elő Díjat, díszoklevelet és pénzjutalmat vehet át tanév végén az a 8. osztályos tanuló, aki

- legalább 4 éve iskolánk tanulója,
- értékghordozó tevékenységével,
- kitűnik társai közül, azt magas szinten műveli,
- tehetségével elöl jár és társai számára is példát mutat.

Jutalomkirándulás: A tantestület javaslata, az igazgató döntése alapján azon tanulók számára, akik

- legalább a harmadik évfolyam tanulója,

- a tanév során kiemelkedő versenyeredményekkel rendelkeznek,
- kulturális és/vagy sportteljesítményük kimagasló,
- iskolánk jó hírét öregbítik.

Jutalomkönyv: A tanév végén azon tanulóknak adhatóak,

- akiknek tanulmányi átlaga legalább 4,80 a készségtárgyakat is beleszámolva és érdemjegyei között csak ötös és négyes szerepel.

Oklevél: A tanév végén azon tanulóknak adhatóak, akik

- az iskolai missziós csoportban aktív szerepet vállalnak,
- rendszeresen végeznek szentmiseszolgálatot (ministrálás, perselyezés, énekkarban éneklés),
- DÖK munkájában aktívan vesznek részt.

IV. 10. Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A törvényben meghatározott feltételeknek, valamint a fenntartó engedélyének megfelelően alkalmazzuk a csoportbontást mindazon tantárgyaknál, ahol erre lehetőség adódik.

A csoportbontások célja, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására.

A csoport indításához szükséges minimális létszám, német nemzetiségi nyelv esetében a törvényben meghatározott. Más tantárgyaknál a fenntartó által meghatározott csoportlétszámot vesszük figyelembe (12 fő).

IV. 10. 1. Csoportbontás elvei tantárgyak szerint

Az idegen nyelv tanítása esetén 3-4. osztályokban a tanítás hatékonysága érdekében a lassabban és gyorsabban haladó tanulók egyéni sajátosságainak, haladási tempójuknak megfelelően kerülnek csoportba.

Negyedik osztály végén a tanulók belsővizsgát tesznek német nyelvből, az eredmény alapján, valamint a tanító javaslata alapján történik a csoportszervezés.

A csoportokban a tanulók éves munkájának értékelésekor a szaktanárok javaslatára lehetőség van a csoportbesorolás módosítására.

Az idegen nyelv tanítása esetén az 5-8.osztályokban a nyelvvizsgára való sikeres felkészítés érdekében soroljuk csoportba tanulóinkat.

A 8. osztályban jó vagy jeles osztályzattal rendelkező tanulóink számára ingyenes, B1 fokozatú DSD (Deutsches Sprachdiplom) nyelvvizsga-lehetőséget biztosítunk.

Negyedik osztály végén a tanulók belsővizsgát tesznek matematikából, az eredmény alapján, valamint a tanító javaslata alapján történik a csoportszervezés.

A csoportokban, a tanulók éves munkájának értékelésekor a szaktanárok javaslatára lehetőség van a csoportbesorolás módosítására.

Az egyéni fejlesztő foglalkozások és gyógypedagógiai foglalkozások esetében törekszünk arra, hogy a tanulók a sajátos nevelési igényük, fejlettségük és életkoruk alapján kerüljenek egy-egy csoportba.

IV. 10. 2. Egyéb foglalkozások szervezési elvei

Napközi és iskolai felkészülést segítő foglalkozás

Az alsó tagozaton minden osztály egyben napközis csoport is. Az osztályok valamennyi tanulója napközis ellátást igényel. Ez az ellátás magában foglalja a naponta háromszori étkezést, felügyeletet, délutáni foglalkozások (kézműves, játék, sport) szervezését.

A napköziben, mind alsó, mind felső tagozaton a napközis/ tanulószobai munkát ellátó pedagógus ellenőrzi az írásbeli és szóbeli feladatok elvégzését, segít azok javításában, szükség esetén újabb segítséget nyújt a lassabban haladóknak.

Felső tagozaton ötödik és hatodik évfolyamon továbbra is nagy igény mutatkozik a szülők részéről a tanulószobai foglalkozás iránt, évek óta 30-40 tanuló veszi igénybe ezt az iskolai szolgáltatást.

Egyéni vagy csoportos felzárkóztató, fejlesztő foglalkozás

A pedagógusok egyéni, illetve csoportos felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások keretében segítik azokat a tanulókat a felzárkózásban, akik a tananyagot tanórán nem tudták maradéktalanul elsajátítani, illetve betegség, vagy egyéb okok miatt hiányoztak.

Egyéni vagy csoportos tehetségfejlesztő foglalkozás

A kiemelkedően tehetséges gyerekek számára versenyeken való megmérettetésre nyílik lehetőség.

A tehetségfejlesztő foglalkozásokon többek között ezekkel a tanulókkal foglalkoznak a pedagógusok. A versenyekre való jelentkezés önkéntes, illetve a pedagógus által ajánlott.

A tehetségfejlesztő foglalkozások csoportjainak összetétele változhat az aktuális versenyek szerint is. A versenyekre való felkészülés mellett nyelvvizsgára való kiscsoportos felkészítést szervezünk.

Szakkörök, sportkörök

Az iskolai szakkörökre és sportkörökre való jelentkezés önkéntes, egy adott terület iránti kiemelt érdeklődés szerint választható. Aki választja, annak azonban már az egész tanévben kötelező a foglalkozás látogatása.

Az egyes pedagógusok specialitásaként felkínált szakkörök nagyon népszerűek a tanulók körében, ezen kívül rendszeresen szülői, illetve tanulói igényt elégítünk ki a szakköreink működtetésével.

IV. 11. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

IV. 11. 1. Az iskola egészségnevelési programja

A testi-lelki egyensúly életünkben rendkívüli jelentőséggel bír, ezért igen nagy súlyt fektetünk az egészséges életmód kialakítására, az egészség megtartására, lelki egészségünk védelmére.

IV. 11. 1. 1. Testi egészségünk

A testi nevelés irányuljon a gyermeki szervezet harmonikus fejlődési feltételeinek megteremtésére, az egészség fenntartására, a fizikai aktivitás megalapozására!

Feladatok, tevékenységek:

- a test fizikai karbantartása testnevelési és szabadidős foglalkozásokon, minden napi testnevelésen
- a munka és a pihenés arányának optimalizálása
- higiénés ismeretek nyújtása, begyakoroltatása
- a helyes étkezési és öltözködési gyakorlat kialakítása
- alapvető egészségügyi ismeretek nyújtása
- a szenvedélybetegségek megismerése, azok helyes kezelése

- kapcsolattartás az illetékes intézményekkel
- megismerik az egészséges táplálkozás alapjait – hagyományos étrend - reform étrend bemutatása / Iskolai Egészség nap/

Sikeres:

- ha igényesek testük és ruházatuk tisztaságára
- ha a tanulók szokásává válik testük edzése, karbantartása
- ha megszervezzük a minden napi testnevelést
- ha a tanulók többsége megtanul úszni
- ha évente egyszer közös gyalog- vagy kerékpártúrán vesznek részt
- ha alapvető ismeretekkel rendelkeznek a helyes táplálkozásról, a mozgás fontosságáról, részt vesznek az egészségügyi szűréseken
- ha részt vesznek az osztályfőnöki órákon és tájékoztatást kapnak a prevencióról
- ha a veszélyeztetett tanulók időben segítséget kapnak
- ha biztosítani tudjuk tanulóinknak, hogy délután is több sporttevékenység közül választhassanak a nem élsportolók is.

A tanulók fizikai méréséhez szükséges módszerek meghatározása a helyi tantervben történik.

IV. 11. 1. 2. Lelki egészségünk

A harmonikus testi fejlődés velejárója legyen lelki egészségünk védelme, karbantartása. A jó életminőség, és a kiegyensúlyozott lelki élet fogalomkörébe tartozó tényezők, amelyek fejlesztésére törekednünk kell.

- A tanulók legyenek harmóniában környezetükkel, a körülöttük élő emberekkel.
- Tudják, hogy mi teszi őket boldoggá. (hitbéli meggyőződés)
- Tudjanak küzdeni céljaikért, meg tudják valósítani önmagukat.
- Tudják, hogy miből nyerhetnek energiát, mi szolgálja feltöltődésüket.
- Tudjanak az életkoruknak megfelelő szinten problémákkal, konfliktusokkal megbirkózni, azokat kezelni.
- Fontos, hogy szeressék önmagukat, és a körülöttük élő számukra fontos embereket.
- Tudjanak egy adott helyzetben jó döntést hozni.

Feladataink, tevékenységeink:

- Tiszta, rendezett környezet létrehozása, fenntartása. (A jobb közérzet eléréséhez.)
- A kiegyensúlyozott étrend tudatosítása. A reggeli fontossága, minősége. A folyadékfogyasztás fontosságának tudatosítása, ezen belül a víz fogyasztásának hangsúlyozása. (A biológiai folyamatok rendkívül nagy szerepet töltenek be és kapcsolatban állnak a lélekben lejátszódó folyamatokkal.
- A megfelelő időbeosztás kialakítása, a napirend fontossága. (Ezzel is a stressz elkerülése.)
- A napi rendszeres testmozgás, szabad levegőn való tartózkodás igényének felkeltése, kialakítása.
- A kikapcsolódást, aktív pihenést szolgáló tevékenységek keresése.
- A napi 8 óra alvás fontosságának a tudatosítása. A nyugodt, pihentető alvás feltételeinek megismerése, a gátló tényezők felismerése, kerülése. (Számítógép, élénkítő szerek.)
- A stressz pozitív és negatív hatásainak tudatosítása.
- Az egészséges önbecsülés kialakítása.
- A sikerek és kudarcok feldolgozásának segítése.
- A jól működő közösségek kialakítása.
- Nyitottság az társas kapcsolatokban.
- A kortársakkal való kapcsolatok, az értékeken alapuló barátságok fontosságának erősítése.
- Rossz közösségbe kerülés megelőzése, helyette a pozitív értékek erősítése.

- Az internet veszélyeinek felismerése, tudatosítása.

Sikeres:

- ha a tanuló – főleg a kamasz - jóban van önmagával
- ha képes a közösségen belüli konfliktushelyzeteken társai és nevelői segítségével túljutni
- ha van önbecsülése, de nem önző
- ha öntudatosan, de szerényen viseli sikereit
- ha nevelői, közösségi segítséggel képes feldolgozni a sikertelenséget is
- ha az iskolai közösség megtartó erejű és a tanuló elfogadja az itt közvetített értékrendeket.

IV. 11. 1. 3. Felkészítés a családi életre

Ismerje és készüljön fel a serdülőkorral járó testi és lelki változásokra, alakuljon ki helyes képe a család fontosságáról.

Feladatok, tevékenységek:

- felvilágosító előadások szervezése, CSÉNES órák
- a családon belüli szerepekre való felkészítés
- a gondoskodás, az együvé tartozás, egymás segítségének fontossága
- az idősek, felnőttek tisztelete
- az osztályfőnök és az osztályban tanító nevelők a nehéz családi körülmények közé került tanulóakra fordítanak több figyelmet

Sikeres:

- ha a serdülő segítséget kap kamaszkori testi-lelki bajaiban
- ha kialakul benne az igény, hogy kapcsolatait felelősséggel alakítsa
- ha fogalma lesz a családon belüli munkamegosztásról, az egymásért érzett felelősség fontosságáról
- ha tiszteli, segíti az időseket
- ha természetessé válik számára a bajba jutott emberek segítése
- ha pozitív értékrendű közösség alakul ki és abban a tanuló megtalálja a helyét.

IV. 11. 2. Az iskola környezeti nevelési programja

Az ember a természet része. Csak a természet egyensúlyának megőrzése, védelme biztosítja számunkra az egészséges létfeltételeket. A környezet védelme, a környezet kultúrájának alakítása kiemelt szerepet kap. A környezeti nevelés összeköti a tantárgyakat és a tanórán kívüli nevelési helyzeteket. Fontos a tantestület folyamatos továbbképzése, az iskola alkalmazottainak motiválása. A fenntartható fejlődés elősegítése annak tudatosításával, hogy az emberi civilizáció a természeti környezetben csak úgy létezhet tartósan, ha földi környezetének erőforrásaival előrelátóan gazdálkodik és annak szennyezését az ökológiai rendszerek tűrőképessége alá szorítja. Ennek felelőssége mindannyiunké.

Cél a környezet problémáira érzékeny, azok megoldásáért tenni kész fiatalok nevelése, szemlélet váltás kialakítása magunkban és a tanulóban.

IV. 11. 2. 1. Környezetbiztonság

Cél:

- Tanulóink ismerjék az iskola és környéke baleseti forrásait!
- Legyenek képesek arra, hogy megelőzzék a baleseteket!
- Vigyázzanak önmaguk és társaik testi épségére!

Feladatok, eszközök:

- minden év elején baleseti és tűzvédelmi oktatást tartunk /osztályfőnöki órákon, szakórákon, napköziben/
- tűzriadó évente
- felügyelet biztosítása a szervezett szabadidőben
- kíséret biztosítása az ebédeltetéshez
- helyes eszközhasználat megtanítása
- egymás iránti toleranciára nevelés

Sikeres:

- ha a tanulók az iskolában egymásra és önmagukra figyelve fegyelmezetten elkerülik a baleseteket
- ha tudják, hogyan kell viselkedni vészhelyzetben is.

IV. 11. 2. 2. Hulladék elhelyezése, tárolása, hasznosítása

Cél:

- Legyen igényük a tiszta környezetre az iskolán belül és környékén! Óvják a természeti környezetet, ne szemeteljenek!
- Ismerjék a hulladék újrahasznosításának fontosságát, a szelektív hulladékgyűjtésből adódó gazdasági megtakarítás jelentőségét!
- Legyenek tisztában a veszélyes hulladékok fajtáival és azzal, hogy a helytelen hulladékgazdálkodás a talajt és a vizet elszennyezi!

Feladataink:

- elegendő hulladékgyűjtő elhelyezése az épületben és az udvaron
- a tisztaság megtartása a tantermekben
- papírgyűjtés szervezése
- használt elemek gyűjtése szervezeten
- kirándulásokon a szemetet a kijelölt tárolóba tegyék, vagy hozzák haza

Sikeres:

- ha iskolánk tiszta
- ha évente legalább egyszer minden osztály aktívan részt vesz a papírgyűjtésben vagy környezetszépítési akcióban / 72óra kompromisszum nélkül/
- ha osztályfőnöki órákon ismereteket szereznek a tanulók a szelektív hulladékgyűjtés hasznosságáról
- ha kirándulásokon őrzik a természet tisztaságát.

IV. 11. 2. 3. Energiafogyasztás és gazdálkodás, takarékoság

A Föld energia forrásai végesek. Az áram, a tiszta víz előállítása drága, ezért takarékoskodni kell velük.

Cél:

- Ne fogyasszunk feleslegesen áramot és vizet!
- Felhasználóként válasszák az energiatakarékos termékeket!

Ismerjék meg a kevésbé környezetszennyező energiahordozókat (gáz, szél, napenergia)!

Feladatok:

- kapcsolják le a termekben, a folyosókon és a mosdókban a villanyt, ha nem feltétlenül szükséges égnie
- ne folyjon, csöpögjön egy csap se
- tudatosítsuk a tanulóknak is ezek fontosságát, használjuk fel a tantárgyak adta lehetőségeket

Sikeres:

- ha a tanulók észreveszik a pazarlást és tesznek ellene

IV. 11. 2. 4. Közlekedés

Cél:

● A tanulók fokozatosan váljanak alkalmassá az önálló közlekedésre, ismerjék meg a balesetmentes közlekedés szabályait!

Sajátítsák el a helyes magatartási formákat!

● Ismerjék fel a veszélyhelyzeteket és tudják azokat elhárítani!

● Ismerjék a közlekedés környezetszennyező hatásait – válasszák a kevésbé környezetszennyező megoldásokat (kerékpárral, gyalog járjanak)!

● Az iskola környékén található veszélyforrásokat ismerjék meg, óvatosan közlekedjenek!

Feladatok, lehetőségek:

● a gyalogos közlekedés, a tömegközlekedés (utasként), a kerékpáros közlekedés szabályainak megismertetése

● bekapcsolódás az autómentes nap programjaiba

● kerékpár túrák szervezése

● KRESZ és kerékpáros ügyességi versenyek szervezése

● Rendőrséggel az iskola környékének biztonságosabbá tétele

● kapcsolat tartás az iskolarendőr program keretében a városi rendőrkapitánysággal.

Sikeres:

● ha a tanulóink balesetmentesen és udvariasan közlekednek, az iskola körüli közlekedés biztonságosabbá válik.

IV. 11. 2. 5. Természetvédelem

Cél:

● Javítsa a tanulóknak a környezetük iránti érzékenységét!

● Alapozza meg a környezet értékeit tisztelő, azokat megóvni kész magatartásukat!

● Ismeretei ébresszék rá, hogy felelős a természet védelméért, és ezért becsülje meg környezetének értékeit!

Feladatok, tevékenységek:

● A szűkebb és tágabb környezet rendjének kialakítása

● Az élő és élettelen természet szeretetének, védelmének kialakítása

● Környezetbarát viselkedés

● A védett természeti értékek és a világörökség részeit képező értékek megismerése

● Ismeretek nyújtása a témában szaktárgyi órákon,/természetismeret, földrajz, biológia, kémia, környezetismeret, fizika, technika/

● Ismereteik bővítése a szabadidős tevékenységek keretein belül /kirándulás, táborozás, tanulmányi séták/

● Virágos iskola kialakítása /élő sarok, növények gondozása/

● Állatvédelem- madarak téli gondozása

● A témával kapcsolatos kiállítások rendezése

● Jeles napokon vetélkedők, kirándulások, rajzpályázatok, papírgyűjtés stb. szervezése (A Víz Világnapja, Föld Napja, Madarak és Fák Napja, Tisztaság Világnapja)

Sikeres:

● ha a dekoráció izlées, környezetbarát az iskolában

● ha a tanulóink természetjáráson vesznek részt

● ha a természetet járva őrzik annak tisztaságát

● ha megerősödik a tanulóknak a felelősség az élővilág iránt

● ha a tantermek, folyósók növényei gondozottak

● ha szívesen töltik szabadidejüket a természetben és vigyáznak annak értékeire

IV. 11. 2. 6. Környezet-egészségügy

Cél:

Az iskolában (lehetőségeink szerint) egészséges körülményeket biztosítunk a tanulók és dolgozók számára a minél jobb és eredményesebb munkavégzéshez.

Feladatok:

- a szellemi és fizikai terhelés egyensúlyának megteremtése
- gyakori szellőztetés
- megfelelő világítás
- szabad levegőn való rendszeres mozgás
- tisztálkodási lehetőségek biztosítása
- a WC-k tisztaságának megőrzése
- az életkornak megfelelő bútorzat biztosítása a tantermekben
- helyes testtartás kialakítása
- az egészségre káros divathóbortok mellőzése
- kulturált étkezési körülmények biztosítása
- a tanulók fizikai adottságainak figyelembevétele az ülésrend kialakításával
- a zajártalom csökkentése

Sikeres:

- ha a tanulóban tudatosul, hogy a környezet hatással van egészségükre, munkavégző képességükre
- a káros hatásokat igyekeznek megszüntetni, javítani és másokat is erre ösztönöznek.

IV. 11. 2. 7. Osztály kirándulások, tanulmányi kirándulások, szabadidős rendezvények, táborok

Cél:

- A tanulók tapasztalják meg, hogy a természet, a közösség, az egyén között kapcsolat van, függnek egymástól!
- Tudatosuljon bennük, hogy rajtuk is múlik a környezet tisztasága. Takarékoságukkal a vizek, a levegő szennyezettsége csökken.

Megismerhetik a növényeket, állatokat, a környék történetét, tárgyi kultúráját, felfedezhetik nyelvi és kulturális értékeit, a hagyományos mesterségeket.

Feladatok:

- osztály kirándulások, táborok, túrák, szabadidős rendezvények szervezése
- 8 év alatt egyszer lehetőleg minden tanuló vegyen rész zárandoklaton
- az osztályfőnökök tanulmányi kirándulásokat szervezzenek
- táborok szervezése iskola, illetve osztályszinten
- sportnap szervezése
- szabadidős és sportprogramok szervezése az iskolában
- tanulmányi versenyeken való részvétel (biológia, földrajz, rajz stb.)

Sikeres:

- ha közös élmények kialakítják a tanulóban a természet és a hazai táj szeretetét
- ha szívesen járnak kirándulni és vigyáznak a természet értékeire

IV. 12. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, projektoktatás

A tanulószervezés követelménye az egyéni foglalkoztatás mellett a páros munka (homogén, heterogén pár) és a differenciált csoportmunka (homogén, heterogén csoport), a differenciált tanulószervezés, a kooperatív technikák, a kritikai gondolkodás fejlesztése (ráhangolódás, jelentésteremtés, reflektálás).

A differenciálás egy olyan folyamat, amelynek során a pedagógus a tanulási folyamatot az egyes gyerekek egyéni szükségleteihez igazítja, az egyéni adottságokra, irányultságra építve a lehetőségek határáig igyekszik fejleszteni a személyiséget.

A differenciálás módjai:

- Önállóság mértéke szerint
- Adott témához fűződő érdeklődés mértéke szerint
- Munkatempó alapján
- Együttműködési képesség, mérték szerinti differenciálás (csoportmunka)
- Aktivitási szint szerinti differenciálás
- Előzetes tudás mértéke szerinti differenciálás. személyre szabottan, mindenkinek más feladat
- Gyerekek eltérő szociokulturális háttére /család, számítógép/ alapján
- A szocializáció szintje / viselkedésformák: beszéd, észlelés, magatartás/ szerint
- Alkalmazott módszerek alapján
- A tananyag tekintetében: tartalma szerint (mit?), felosztása szerint (hogyan?), szintje szerint (mélységek)
- Óra szervezése szerint (frontális, csoport, pár, egyéni munka)
- A számonkérés típusa szerint
- A segítségadásban (intenzív, rásegítő, néha rásegítő, kontroll)
- A feladatok szintjén (nehéz, közepes, könnyű)
- A tanulási stílus szerint (egyéni, páros, auditív, vizuális, ill. mindkettő)
- Célok szintjén (mit szeretnék elérni?)

A kompetencia alapú oktatásban az intézményünkben alkalmazott módszertani elemek:

Magyarázat

- törvényszerű összefüggések, szabályok, tételek, fogalmak megértésére
- részösszefoglalások
- ismétlések
- ok-okozati összefüggések bemutatása
- új anyag feldolgozása során alkalmazzuk.

Elbeszélés

- információátadás.

Aktív tanulás

Tanulói együttműködésen alapuló tanulás

Differenciált tanulásszervezés

Felfedeztető, személyes megtapasztaláson alapuló tanulás

Tanulói kiselőadás

- elsősorban a felsőbb évfolyamokon használt módszer,
- olvasmányélményről,
- projekt munka részeként,
- önállóan elkészített, feldolgozott anyagrész bemutatására.

Megbeszélés

Vita

- problémamegoldó képesség,
- kommunikációs készségek,
- attitűdök formálása,
- a személyközi kapcsolatok,
- közösség fejlesztése érdekében használjuk.

Szemléltetés

- természettudományi,
- ének-zene,
- rajz,
- technika,
- nyelvi órákon.

Projekt módszer

- gyakorlati feladat, mint például egy hasznos tárgy megtervezése és kivitelezése,
- egy esztétikai élmény átélése (pl. cikk megírása, színi előadás megtartása),
- valamilyen tevékenység, tudás elsajátítása során,
- elsősorban a német népismeret tantárgy tartalmának feldolgozásánál használjuk.

Kooperatív oktatási módszerek

Szimuláció, a szerepjáték és a játék

Házi feladat

- a tanórán szerzett ismeretek elmélyítésére, gyakorlására szolgál,
- lehet írásbeli, szóbeli, gyakorlati megvalósítás.

Élménypedagógiai módszerek (drámapedagógia, storyline, Kett-módszer)

Digitális technológiával támogatott oktatási módszerek

Az oktatás szervezési módjai, munkaformái

- a frontális munkaforma
- a csoportmunka
- a kooperatív tanulásszervezés
- a párban folyó tanulás
- az egyéni munka

IV. 13. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A szóbeli és írásbeli házi feladatok meghatározásakor a következő elveket követjük:

- A tanítási szünetek időtartamára házi feladat nem adható.
- Minden pedagógus köteles figyelembe venni, hogy a tanulónak egy-egy tanítási napra több tantárgyból is készülnie kell.
- A házi feladatok kijelölésekor törekszünk a minőségi és mennyiségi differenciálás lehetőségeinek kihasználására.

Elsőrendűen fontosnak tartjuk, hogy diákjaink szellemi terhelése az optimálishoz közelítsen. Ennek érdekében nem elegendő az iskolai tanítási órákon való aktív vagy passzív részvétel. Szükségesnek tartjuk, hogy tanulóink számára rendszeresen önálló, otthoni felkészülésre alkalmas írásbeli és szóbeli feladatokat határozzunk meg.

IV. 13. 1. A szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A tanítási órákon jellemzően rendszeres otthoni szóbeli feladatot határozzunk meg, amelyet a tanítási órát tartó pedagógusaink egyértelműen közölnek. A szóbeli felkészülés céljából

meghatározott feladatokat a következő tanítási órákon szóbeli, esetenként írásbeli számonkérés formájában, illetőleg frontális számonkéréssel ellenőrizzük.

IV. 13. 2. Az írásbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A szóbeli feladatok mellett a legtöbb tantárgyból rendszeresen írásbeli házi feladatokat határoznak meg, amelyet tanulóinknak általában a következő tanítási órára kell elkészíteniük. Az írásbeli feladatok speciális csoportját alkotják egyes tantárgyak olyan feladatai, amelyek hosszabb előkészületeket igényelhetnek, pl. olvasónapló írása, fél oldalt meghaladó idegen nyelvi fordítási feladat, alkotómunkát igénylő művészeti alkotás elkészítése. Ezekre a tevékenységi formákra általában több időt biztosítunk, mint két tanítási óra között eltelt időtartam. Beadási határidejét a határidő előtt legalább egy héttel közölni kell.

IV. 14. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az iskola esélyegyenlőségi programjának célja, hogy biztosítsa az intézményen belül az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését, figyelembe véve a szülők igényeit és a törvényi előírásokat.

A program közvetlen célcsoportja: a sajátos nevelési igényű gyermekek és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és pedagógusaik, valamint a befogadó (többségi) intézményi tanulók és az iskola pedagógusai. Az iskolai légkör bizalmi jellege elsődleges feltétele annak, hogy a tanulási problémákra és a személyes nehézségekre időben fény derüljön. Ezek közül kiemelten fontos a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhöz illeszkedő fejlesztő tevékenység.

A program közvetett célcsoportja: az iskola valamennyi tanulója és pedagógusa, a sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában érintett nem pedagógus szakemberek és természetesen a szülők.

Az esélyteremtést az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlősége mellett a tanítványok optimális képzésével biztosítjuk.

Helyzetelemzés megállapítására (problémára) hivatkozás	Cél konkrét szöveges megfogalmazása	Intézkedés leírása	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor rövidtávon (1 év)	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor középtávon (3 év)	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor hosszútávon (6 év)
Gyenge szülő-iskola kapcsolat, szülő-gyermek kapcsolat	Együttműködő szülői közösség, tervszerű személyiség-fejlesztés	Családlátogatás, kapcsolat a család-segítő központtal, együttműködés.	Osztályfőnökök, igazgató gyermekvédelmi felelős, hitoktatók	Folyamatos	Szülői értekezletek látogatottsága.	A fogadóórák látogatottságának növekedése.	Együttműködő szülői közösségek kialakítása, hitközösséghez tartozás.
A HHH-s és HH-s tanulók lemorzsolódása.	Bukások számának csökkentése.	Differenciált oktatás gyakorlati alkalmazása. Fejlesztő foglalkozások.	Az iskola nevelőtestülete, igazgató	Folyamatos	Bukások számának csökkenése.	Csökken az évismétlők száma.	Nő a középiskolában továbbtanulók aránya.
A HHH-s és HH-s tanulók nem készítenek házi feladatot.	Mindenki készítsen házi feladatot.	Megfelelő szintű feladatok adása, az elkészítés segítése.	Az iskola szaktanárai, napközis nevelők.	Folyamatos, rendszeres.	Rendszeres írásbeli munka otthon, ill. napköziben is.	Önálló tanulás otthon, napköziben, iskolán kívül.	Önálló ismeretszerzés képességének kialakulása.

A HHH-s és HH-s tanulók nem készülnek fel a másnapi tanórára.	Felkészülés a másnapi tanítási órákra.	Megfelelő mennyiségű és tartalmú tananyag elsajátítása.	Az iskola szaktanárai, tanítói.	Rendszeres, folyamatos.	Otthoni ismeretszerzés, gyakorlás.	Javuló tanulmányi eredmények.	Az OH-felmérések eredményeinek javulása.
A HHH-s tanulók közül magas a magatartászavaros tanulók aránya.	A figyelem és koncentráció növelése.	A fejlesztő foglalkozások igénybevétele.	Osztályfőnökök, ifjúságvédelmi nevelő.	A szakszolgálattal egyeztetve folyamatos.	Javul az iskolai figyelem.	Javul az iskolai figyelem és tanulmányi eredmény.	Kezelhetőbb tanulók és javuló iskolai tanulmányi eredmény.
A HHH-s tanulók kompetenciafelmérésének az eredménye gyengébb társaiékénál	A HHH-s tanulók kompetenciaeredményeinek javítása.	Új pedagógiai módszerek bevezetése. Továbbképzések.	Szaktanárok, tanítók, munkaközösség-vezetők, igazgató.	Folyamatos, a beiskolázási terv szerint.	Eredményesebb oktatónevelő munka.	Kompetencia alapú oktatás.	A kompetenciafelmérés eredményeinek tartós javulása.

Megvalósítás

- Az iskola biztosítja a HHH-s és HH-s tanulók integrált elhelyezését az osztályokban.
- Az iskola a HHH-s és HH-s tanulók számára fejlesztő foglalkozásokat, tanórán kívüli fejlesztési lehetőségeket szervez a különbségek, lemaradások csökkentése érdekében.
- Az iskola segítséget nyújt a pedagógusok szakmai és a pedagógusmunkát segítő szakmák közös szakmai nyelvének kialakítására, a közös problémamegoldó stratégiák hosszú távú koncepciók kidolgozására.
- Az iskola együttműködik a közvetlen és közvetett partnerekkel a HHH-s és HH-s tanulók lemaradásának csökkentése érdekében.
- Az iskola tanulóink utánkövetésével figyelemmel kíséri a HHH-s és HH-s tanulók tanulmányi előmenetelét és továbbtanulását.

Az a tanköteles korú tanuló, aki **alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik**, de középfokú iskolába nem nyert felvételt, tanulmányait az általános iskola kezdeményezésére a Híd I. programban folytathatja.

A hátrányos helyzetű és SNI tanulók esélyegyenlőségének javítása

Cél: A lemorzsolódás elkerülése, a kirekesztődés megelőzése, személyközpontú, egyéni tanulási utak kialakítása. Az általános iskola általános műveltséget megalapozó funkcióját akkor képes betölteni, ha segíti a hátrányokkal induló gyermekeket a felzárkózásban, alapkészségeik kifejlesztésében. Célunk a szociálisan hátrány, a magatartási és tanulási zavarok időbeni felderítése, az e zavarokból adódó nehézségek enyhítése.

- A beiratkozás után a tanítók óvodlátogatások során tájékozódnak a beilleszkedési és magatartási zavart mutató leendő elsősökről a személyes találkozás alapján, valamint az óvónőkkel folytatott konzultációk segítségével.
- A magatartási és beilleszkedési zavarok okainak feltárására törekszünk a szakszolgálatok segítségével.
- Az alsó tagozaton minden tanuló igénybe veheti a napközit, ahol a sokszínű szabadidős foglalkozásokban megmutathatják képességeiket, sikerélményhez juthatnak. A napköziben mintákat kapnak a társas együttélésre, gyakorolhatják a társas interakciók formáit.
- Fejlesztőpedagógiai és logopédiai foglalkozásokon a fejlesztésre szoruló hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók órarendbe illesztve kapják meg a fejlődésükhöz szükséges felkészítést.
- Osztályfőnöki órákon személyiségfejlesztő játékokkal fejlesztjük önismeretüket, konfliktuskezelő technikákat sajátítatunk el velük.
- A nagy mennyiségű tananyag, a gyors haladási tempó, és az esetleges mulasztás miatt lemaradó tanuló felzárkóztatása korrepetáláson történik.

IV. 15. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

A továbbhaladás feltételei

- Az iskola magasabb évfolyamába a tanuló akkor léphet, ha az adott évfolyam helyi tantervében a tantárgyra előírt éves követelményeket teljesítette. (Nkt. 57§)
- Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését az Nkt. 57. § (1) bekezdés alapján. A szülő kérésére a tanuló

évfolyamisméltetését kizárólag az iskola első évfolyamán és legfeljebb egy alkalommal engedi meg az igazgató alakszerű igazgatói határozat alapján, míg a magasabb évfolyamokon tanulókat kizárja e lehetőségéből.

- Amennyiben a tanuló egy vagy legfeljebb 3 tantárgyból az évfolyam követelményeit nem teljesítette, javítóvizsgát tehet. (20/2012. 64§) Ha ezt elmulasztja, vagy a javítóvizsgán egy illetve több tantárgyból elégtelen érdemjegyet szerez, az évfolyamot a tanköteles koron belül ismételni köteles.
- Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi kötelezettségeket, tanulmányait az évfolyam megisméltetésével folytathatja.
- Az egyes tantárgyak tanterveiben az évfolyamszinten kidolgozott és meghatározott fejlesztés várt eredményeit el kell érni.
- A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.
- A tantárgynak a helyi tantervben előírt év végi fejlesztési eredmények minimális, elégséges szintű teljesítése a továbblépés feltétele.
- Egyéni munkarend szerint haladó tanuló továbbhaladási feltétele a közismereti tantárgyakból az osztályozó vizsgán a helyi tantervben előírt év végi fejlesztési eredmények minimális, elégséges szintű teljesítése.

IV. 16. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

A 2025/2026-os tanévtől tanulóink választhatnak a német nemzetiségi és az angol – emelt óraszámú ének-zene tagozatok között.

A 7. és 8. osztályos tanulók közül azok, akik német nemzetiségi nyelv és irodalom tantárgyból négyes vagy ötös osztályzattal rendelkeznek, 8. osztály végén német nyelvből DSD nyelvvizsgát tehetnek.

Iskolánkban a tanulók idegen nyelvként az angol nyelvet tanulják.

Német nemzetiségi hagyományápolás:

- népi mondókák, játékok, versek, táncok tanítása tanórai, szakköri keretben,
- a német hon- és népismeret keretén belül német nyelven ismerkednek tanulóink a nemzetiségi hagyományokkal, kultúrával és történelemmel,
- részt veszünk egyházmegyei iskolák, intézmények által meghirdetett német nyelvű és nemzetiségi témájú versenyeken,
- műsorokban (tanévnnyitó, karácsonyi műsor, apák napja, anyák napja, tanévzáró, ballagás) tanulóink nemzetiségi írók, költők írásait, verseit, dalokat adnak elő,
- német nemzetiségi hagyományok gyűjtésével, feldolgozásával projekt módszer alkalmazásával dolgozunk fel tanévenként és évfolyamonként 1-1-témát,
- német nemzetiségi táncoktatás folyik szakemberek vezetésével,
- évente 1-1 évfolyamon a német nemzetiségi kultúra megismerése és a hagyományok ápolása céljából falumúzeum látogatást szervezünk (kézműves foglalkozás, mesterségek megismerése).

V. A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

V. 1. A pedagógiai program érvényességi ideje

1. Az intézmény 2025. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógiai program alapján.
2. A pedagógiai programban található helyi tanterv 2025. szeptember 1. napjától az első évfolyamon, majd ezt követően felmenő rendszerben kerül bevezetésre.
3. Ezen pedagógiai program érvényességi ideje 2025. szeptember 1. napjától a Köznevelési Törvény módosításáig tart.

V. 2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. A helyi tantervet a nevelőtestület évente felülvizsgálja.

V. 3. A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására:
  - az iskola igazgatója, a nevelőtestület bármely tagja, a szülői munkaközösség tagjai, az iskola fenntartója tehet javaslatot.
2. A szülők a pedagógiai program módosítását közvetlenül a szülői munkaközösség képviselőjének, a tanulók a diákönkormányzatot segítő pedagógusnak jelezhetik javasolhatják.
3. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

V. 4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

A pedagógiai program az iskola honlapján olvasható. Nyomtatott formában egy példány az igazgatói irodában, egy példány a könyvtárban hozzáférhető. A diákönkormányzat tagjai és a szülők kérésére bármelyik példányt rendelkezésre kell bocsátani.

V. 5. Melléklet

Évfolyamonkénti és tantárgyak szerinti helyi tantervek

V. 6. A Pedagógiai Program elfogadása és jóváhagyása

1. A pedagógiai programot az iskolai diákönkormányzat 2026. év január hó 15. napján tartott ülésen véleményezte, és elfogadásra javasolta.

.....
Ulreich Beáta
az iskolai diákönkormányzatot
segítő pedagógus

2. A pedagógiai programot a szülői munkaközösség 2026. év január hó 15. napján tartott ülésen véleményezte, és elfogadásra javasolta.

.....
Lovas Anita
a szülői szervezet vezetője

3. A pedagógiai programot a nevelőtestület 2026. év január hó 15. napján tartott ülésen véleményezte, és elfogadásra javasolta.

.....
Tóth Bence
főigazgató-helyettes

Határozat

A Szent József Iskolaközpont Pedagógiai Programjának 2026.01.15. módosítását elfogadjuk.

Bognár Cecil Róbertné	<i>Bognár Cecil Róbertné</i>
Kissné Dékény Ágnes	<i>Kissné Dékény Ágnes</i>
Koller Melinda Mária	<i>Koller Melinda Mária</i>
Ludvig-Simon Krisztina	<i>Ludvig-Simon Krisztina</i>
Szegediné Ángyán Anna	<i>Szegediné Ángyán Anna</i>
Valiguráné Varga Mária	<i>Valiguráné Varga Mária</i>

Szekszárd, 2026.01.15.

V. 6. A Pedagógiai Program elfogadása és jóváhagyása

1. A pedagógiai programot az iskolai diákönkormányzat 2026. év január hó 15. napján tartott ülésen véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Ulreich Béla

Ulreich Béla
az iskolai diákönkormányzatot
segítő pedagógus

2. A pedagógiai programot a szülői munkaközösség 2026. év január hó 15. napján tartott ülésen véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Lovas Anita

Lovas Anita
a szülői szervezet vezetője

3. A pedagógiai programot a nevelőtestület 2026. év január hó 15. napján tartott ülésen véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Tóth Bence

Tóth Bence
őzigazgató-helyettes

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

Szent József Katolikus Általános Iskola,
Katholische Grundschule és Szent Rita Katolikus Óvoda

Tóth Bence
főigazgató-helyettes úr
részére

SZEKSZÁRD
Garay tér 9.
7100

Ikt. sz.: 173-4/2026
Ügyintéző: Koósz Roland
Telefon: +36 72 513088
Email: koosrz@pecs.egyhazmegye.hu

Tárgy: Pedagógiai program jóváhagyása

Tisztelt Főigazgató-helyettes Úr!

A Szent József Katolikus Általános Iskola, Katholische Grundschule és Szent Rita Katolikus Óvodában (7100 Szekszárd, Garay tér 9., OM: 036285) a pedagógiai programot átdolgozták a véleményezési joggal rendelkezők véleményezték.

Áttekintés után a pedagógiai programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján ezennel, mint fenntartó jóváhagyom.

Pécs, 2026. január 28.

Tisztelettel:

Feltöldi László
pécsi megyéspüspök

Szakmai szempontból ellenőriztem:

Koósz Roland
oktatási irodavezető